

List

LETO XIV
ŠT. 4
26. APRIL 2007
1,50 EUR

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poština plačana pri Pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Velenje
Titov trg 05

3320 Velenje

Stran 16
Elektra

Stran 30
Narava in ljudje

**Delo temelji
na uporabi
energije.**

**Počitek temelji
na njenem
obnavljanju.**

Energičnim čestitke ob prazniku dela!

hse Moč energije

Ob praznovanju dela in delavstva je čas, ko je potrebno izpostaviti pomembnost vsakega posameznika, ki prispeva k razvoju, napredku in gospodarski rasti, ne glede katero delovno mesto zaseda. Lahko je to v podjetju, ustanovi ali le v zasebnem gospodinjstvu, njegov prispevek v družbi je neizpodbiten ne glede, kako ga vrednotimo. Posebno vrednost pri našem delu pa imajo tudi pohvale, spodbude in iskrene besede, ki mnogokrat pomenijo več kot denar. Zato vam ob prazniku dela želimo, da bi te besede v prihodnje čim večkrat slišali kot tudi sami izrekli.

Brezskrbne in vesele praznične dni vam želi
Vaš župan
Darko Menih

Željam se pridružujejo tudi občinski svetniki in uprava.

List

Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebernjak

Fotografija na naslovnici:

Marjan Voglar

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.

Tisk

Vp Studio

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 5 (maj 2007), pošljejo ali dostavijo najkasneje do 18. maja 2007.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Spomini /stran 37

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
6	Naša občina Proračun, komunala in nekaj iskric
12	Dogodki in ljudje
15	Prostor za komentar Informacije v prostoru
16	Elektra
18	Šolski list
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Amaterski odri
27	Cerkev in mi
28	Dogodki in ljudje
30	Narava in ljudje Ekološko kmetijstvo
31	Varovanje naravne dediščine Logarska dolina dobiva enotno podobo
32	Čez Uršljo goro
33	Knjige
34	Porušene hiše v Gaberkah XXI. del Pri Krtu
37	Spomini Ko poraz postane zmaga
41	Križanka

Foto: Dejan Tonkli

Remont bloka 5

Konec aprila bodo po štirih letih delovanja popolnoma zaustavili največji, peti blok TEŠ. Z remontom želijo podaljšati življenjsko dobo obratovanja ter izboljšati energetske izkoristek, ter seveda zmanjšati izpuste. Remont naj bi trajal dobra dva meseca.

Na remont, ki bo doslej največji v tej termoelektrarni so se začeli pripravljati že v letu 2005, zdaj pa bodo predvsem zame-

njali obrabljene dele naprav, pregledali črpalke, armature in opravili remont turbine, ter pregledali aktivne dele kotla in opravili kontrole, ki so potrebne za spremljanje in ugotavljanje preostale dobe trajanja posameznih komponent.

Opravili bodo tudi dela, ki so potrebne za toplotne bilance kotla in s tem optimalnih parametrov za priključitev plinskih turbin na blok, ki uporablja velenjski premog. S

tem bodo hkrati znižali izpuste dušikovih ogljikov v ozračje.

Na delovišču bo delalo okoli 900 delavcev, saj je potrebnih veliko spremljevalnih del, remont pa bo stal termoelektrarno najmanj osem milijonov, računajo pa do deset milijonov evrov.

V TEŠ se remonta lotevajo v terminu, ki jim ga je določil HSE, ker maj in junij nista energetske kritična.

Milojka Komprej

Šoštanjski koši

Edi Vučina

Ne, tokrat ne bo beseda tekla o vedno bolj znanih pustnih šemah, ki po karnevalih opozarjajo na naše mestece, pač pa o koših, ki jih letošnjo pomlad pridno polnijo naši košarkarji. Ja, tudi oni potujejo po naši državi in uprizarjajo nekakšen »show« in s svojimi »uspehi« opozarjajo na mestece pod Pustim gradom.

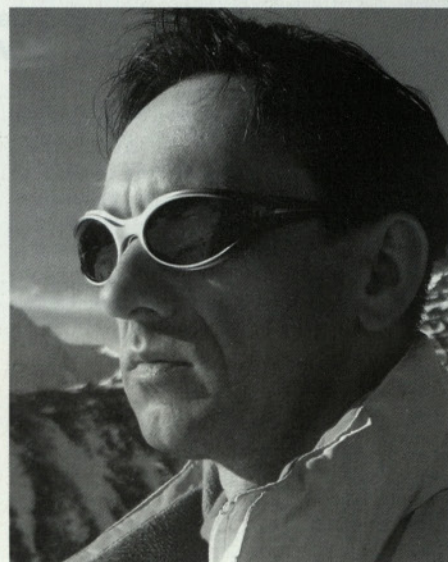
Košarka danes ni več le športna igra. Dejanjsko gre za predstavo, spektakel, ki z nastopajočimi velikani in virtuoznimi figurami spominja na cirkus, s plešočimi mladenkami, bučno glasbo in dramatičnimi končnicami pa tudi na gledališko predstavo. Vsekakor lahko vsako tekmo štejemo tudi za kulturni dogodek, ki za razliko od »resne« kulture nima težav z obiskom predstav. Vzprednice bi lahko iskali tudi s kakšnim »rock« koncertom, ki za kvaliteto prav tako potrebuje aktivno publiko. To pomeni, da le sodelujoča publika, lahko jim rečemo tudi navijači, znajo iz nastopajočih iztisniti dodatni adrenalin in s tem spremeniti tok dogodkov na prizorišču. Lahko bi rekli tudi, da gre sodobni interaktivni »reality show«, v katerem povsem običajni fantje zvečer na parketu doživijo svojih pet minut slave in se začasno prelevijo v prave zvezdnike – junake, ki v ekstazi meta v zadnji sekundi postanejo prenosni medij za vse naše frustracije. Že ko tole pišem, mi gredo mravljinca po hrbtu, kaj šele na tekmi, ko se poveča srčni utrip, roke postanejo potne, hrup bučne publike pa zmanjša razsodnost. Kruha in iger daj ljudstvu, pa boš v miru vladal. Stara rimljanska modrost še vedno deluje.

Zdi se mi malce neverjetno, da v našem rahlo zaspanem mestecu, v katerem me sicer marsikaj moti, zadnja leta spremljamo res vrhunske predstave mojstrov pod obema košema. Da Šoštanj enakovredno tekmuje z Ljubljano, Celjem, Kopro, Novim Mestom, torej s pravimi mesti, kjer ne primanjkuje kapitala in zaledja mladih igralcev, je uspeh, ki si zasluži posebno pozornost. Ne da bi se podrobno spuščal v analizo o vzrokih za uspešno delo kluba, si upam trditi, da brez entuziazma posameznikov ne gre. Če smo v preteklih letih ta entuziazem prepoznali v Matjažu Natku, lahko danes ugotovimo, da sta

štafetno palico z novim zagonom prevzela dva brata iz iste ulice. V mislih imam seveda Petra in Bojana Rotovnika, ki velik del svojega življenja posvečata košarki. Meni osebno je še posebej všeč poudarek na delu s številnimi mladimi igralci, ki jih motivira upanje, da bi nekoč sami nastopili v vlogi junaka pod šoštanjskimi koši, kaj veš, mogoče celo na zvezdniških parketih NBA lige.

Prav strpno delo z najmlajšimi pa je garancija, da bomo tudi v prihodnje še lahko uživali v spektaklu, kot je bila na primer letos tekma s skoraj vsakoletnim državnim prvakom iz Ljubljane. Da gre za posebno tekmo, srečali so se do takrat še neporaženi ekipi, je bilo jasno že po vstopu v polno dvorano. Poleg zvestih »rednih navijačev«, so se na tribuni tokrat pokazali tudi obrazi tistih, katerih na steni dvorane visijo sponzorske reklame. Voditeljski mikrofon je v roke spet vzel Reharjev Toni, navijače so okrepili še člani Zarje, med odmori pa so plesale (ta boljše) Zvezdice. Še Bojan si je nadel svečano obleko s kravato. Šoštanj je vsaj tisti večer postal veliko mesto in v vročem dvoranskem zraku je bilo čutiti pritisk, ki ga sicer dobro pripravljeni domači košarkarji (tokrat še) niso zdržali. Če gledamo na dvoboj s sponzorske plati, je bil na koncu HSE boljši od ESOTECH-a.

Podobno se je zgodilo tudi mlajšim, ki so se nekaj dni kasneje pomerili na dobro organiziranim zaključnem turnirju državnega prvenstva za kadete, o katerem si lahko kaj več preberete tudi v našem Listu. A rezultat v tej zgodbi ni najbolj pomemben, kar nas uči tudi nesrečna zgodba o odbojki. Pomembna je kontinuiteta (»The show must go on!«). Zato srčno upam, da bodo šoštanjske koše tudi v prihodnje polnili dobri košarkarji. Se vidimo na naslednji tekmi.

Proračun, komunala in nekaj iskric

Redigiran zapisnik 3. redne seje Sveta Občine Šoštanj, ki je bila v ponedeljek, 26. 2. 2007.

Na seji je bilo prisotnih 18 svetnikov. Drugi: direktorica občinske uprave Mirjam Povh, višja referentka za finance Irena Skornšek, svetovalka za odnose z javnostmi Andreja Moškon in predsednica Nadzornega odbora Ivana Grudnik. Sejo je vodil župan Darko Menih, zapisnik je pisala Suzana Koželjnik.

Župan **Darko Menih** je pozdravil vse prisotne in predlagal, da se točka »sprejem osnutka spremembe in dopolnitve Statuta Občine Šoštanj« ne uvrsti na dnevni red. Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) se je strinjal, saj je tudi sam hotel predlagati umik omenjene točke, ker so to točko že na prejšnji seji zavrnil in sedaj ni bilo bistvenih vsebinskih popravkov. Podal tudi komentar glede sklica seje, češ da je bila sklicana v zelo neprimernem času, ko so bile šolske počitnice in se tako na sejo ni mogel pravočasno pripraviti.

Potem so svetniki sprejeli dnevni red in potrdili zapisnik 2. redne seje Sveta Občine Šoštanj s pripombo **Leopolda Kušarja** (DeSUS) glede plazu na cesti od Križnika proti magistralni cesti. Povedal je, da plaz ni na Cesti talcev, ampak na cesti od Križnika proti magistralni cesti.

Proračun za leto 2007

Župan **Darko Menih** je povedal, da so prejeli kar nekaj pisnih pripomb za popravek proračuna, ki so jih tudi upoštevali. Višjo referentko za finance Ireno Skornšek je prosil za kratko obrazložitev Odloka proračuna Občine Šoštanj za leti 2007 in 2008.

Po kratki obrazložitvi je župan odprl razpravo.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je povedal, da je zelo vesel, ker so upoštevali popravke glede vodovoda v Ravnah in da pričakujejo sredstva iz države za sanacijo podružnične šole v Topolšici, ki je zelo potrebna obnove, saj stoji na samem vходу v turistični kraj.

S svojim podpisom in podpisom svetnikov Vilme Fece, Štefana Szaba, Leopolda Kušarja in Marjana Vrtačnika je vložil šest amandmajev k predlogu proračuna Občine Šoštanj za leto 2007, za katerega meni, da ni razvojno naravnani.

Svetniki Milan Kopusar, Vilma Fece, Štefan Szabo, Leopold Kušar in Marjan Vrtačnik so z amandmaji predlagali povečanje sredstev za delovanje svetniških skupin na račun zmanjšanja sredstev za ureditev KS Topolšica, ker so prepričani, da v letošnjem letu do gradnje ne bo prišlo.

Predlagali so tudi več sredstev za ureditev objekta Občine Šoštanj in naj bi se zato zmanjšala postavka plač zaposlenih v občinski upravi, ker menijo, da dveh novih predvidenih zaposlitev vsaj do maja še ne bo.

Kot tretje so predlagali, da se del sredstev prenese na nogometno igrišče za ureditev slačilnic in se na ta račun zmanjšajo sredstva za nakup interventnega vozila za PGD Topolšica.

Predvidevali so potrebo po več sredstvih za odmero cest na račun spodbujanja razvoja malega gospodarstva, saj v postavki že dve leti ni bilo razpisa za subvencioniranje obrestne mere in tako niso koristili teh sredstev.

Predlagali so tudi da bi se povečala sredstva, namenjena Mešanemu pevskemu zboru Svoboda in Pihalnemu orkestru Zarja in drugim društvom, in sicer

nogometnemu, odbojgarskemu in košarkaškemu klubu, prerazporedile in zmanjšale se naj bi postavke dejavnosti vrtca.

Nazadnje so predlagali še novo postavko za delovanje Kulturnice Gaberke - za ureditev kovačije v Gaberkah, sredstva pa bi v ta namen zmanjšali pri nabavi gasilskega vozila.

Svetnik **Vojko Krneža** (SDS) je menil, da predlagani amandmaji niso razvojno naravnani, kot je razvojno naravnani predlog proračuna. Svetnik **Viktor Drev** (Lista Viktorja Dreva) je povedal, da bodo dom KS v Topolšici letos pričeli delati in upa, da bodo sredstva ostala takšna, kot so. Glede gasilskega vozila pa je dodal, da je prejšnji župan podpisal pogodbo za vozilo v takšnem znesku, kot je zdaj predviden v proračunu. Svetniku **Romanu Kavšaku** (N.Si) ni bilo vseeno, da se zbor Svoboda in Pihalni orkester Zarja primerjata s Kravjimi dirkami v Gaberkah. Vsi zelo dobro poznajo ti dve društvi in vedo, da sta dosegali zelo dobre rezultate v Sloveniji, Evropi in bivši Jugoslaviji. Ne zdi se mu korektno, da sta bili ti dve društvi izpostavljeni na takšen način. Dodal je, da predlaganih amandmajev ne bo podprl.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je povedal, da se mu ne zdi korektno ocenjevati nekega svetnika s kvaliteto nekega društva, saj so za to imenovani drugi. Vsa društva so enaka, saj delajo za dobrobit in prepoznavnost naše občine in so vsa vredna našega zaupanja.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je podal repliko svetniku Vojku Krneži, ker je še vedno mnenja, da proračun ni razvojno naravnani. Glede delovanja svetniških skupin je povedal, da je letos dala država občini po novem Zakonu o financiranju občin 200 MIO SIT več. Z enakim denarjem bodo vseeno lahko delali, vendar je navedel samo primerjavo, kakšna sredstva imajo za delovanje svetniških skupin v Velenju. Glede doma KS Topolšice pa je dodal, da se že pet let govori o izgradnji doma oziroma o zemljišču. Sredstev za izgradnjo je za leti 2007 in 2008 premalo, tako da bo potrebno glede tega sprejeti še rebalans in bi do takrat lahko vzeli del sredstev. Glede godbe pa je povedal, da ni delal nobene primerjave, ampak občina že tako vlaga v godbo in v pevski zbor. Kulturnica Gaberke pa veliko naredi s prostovoljnimi delom in se na nobenega ne zanašajo. Pobuda je iz razloga, ker v proračunu pri kulturni dediščini ni namenjenih sredstev za izgradnjo kovačije.

Prejšnja opozicija je napisala enega ali dva amandmaja, ki so jih pri osnutku proračuna ali pri sprejemanju rebalansa tudi upoštevali. Omenil je tudi, da stranka LDS nima nobenih kontaktov z županom, ker, kot pravi župan, nimajo nič skupnega v programih, zato je vprašal, kaj so tako slabega naredili za Šoštanj, da lahko rečejo, da od njih ni nič dobrega.

Nato je župan **Darko Menih** povedal, da je volitev konec in ni kriv, da je na njegovem mestu, ker so se tako odločili volivci.

Svetnik **Roman Kavšak** (N.Si) je repliciral Mi-

lanu Kopusarju, saj ni govoril o Kulturnici Gaberke, ampak jih je sam primerjal s Kravjimi dirkami, in verjame, da so sestavni del Kulturnice Gaberke in da so veliko delali na tem področju. N.Si je napisala veliko amandmajev, ki jih prejšnja koalicija nikoli ni sprejela, kvečjemu so kasneje to sami predlagali, kot da je bil njihov predlog, ki je potem bil sprejet.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je podal repliko županu na besede, ki jih ni izrekel. Kot občinski svetnik iz spoštovanja do vseh ni izrekel ničesar slabega. Da so volitve končane, je popolnoma jasno, tudi sam hoče pomagati, vendar njegove pomoči očitno nečajo. Povedal je tudi, da primopredaje še vedno ni bilo, ker je bil v tistem času odsoten, ko je bil določen prvi termin. Predlagal je, da je lahko primopredaja kadar koli, vendar ga do danes še ni nihče poklical. Ponosen je, ker so stvari transparentne in vsa dokumentacija na občini, kjer si jo lahko pogledajo.

Darko Menih je omenil sejo, na kateri je to rekel, ni pa to dejal na tej seji in tega ne želi več omenjati. Glede primopredaje je povedal, da še res ni bila izvedena zaradi različnih časovnih terminov. Upa, da bo to izvedeno v mesecu marcu.

Svetnik **Franč Sevcnikar** (SD) je omenil pisne pripombe, ki so jih lahko še naknadno podali, in so se v veliki meri tudi upoštevale. Glede sredstev za delovanje svetniških skupin je povedal, da bi morali razmisliti v tej smeri, da bi se uredile. Prav tako bi se moral urediti zunanji izgled stavbe občine, kar je že omenil na prejšnji seji. Da je bazen v slabem stanju in da se temu ni namenilo toliko sredstev v proračunu, je podprl, saj jih verjetno na tem področju čaka velik izziv, kaj bo v bodoče na tem mestu stalo. Tudi postavka odmera cest je zelo pomembna, zato je apeliral, da bi razmislili o tem, da bi primaknili več sredstev. Povedal je, da je Odbojgarski klub Topolšica praznoval 40 let delovanja in od občine niso dobili niti tolarja, pa so preživeli. Zmeraj ne bo zadoščeno vsem okusom, vendar širše gledano je potrebno prisluhniti predlogom, ki koristijo družbi, da duhovno in fizično rastejo. Sam se zavzema za tri predlagane amandmaje in upa, da bodo te upoštevali.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je podprla predlagane amandmaje in razpravo predhodnega kolega, ki je odraz druge kvalitete bivanja v Občini Šoštanj. V preteklem letu so veliko govorili o tem, da mladina in starejši nimajo možnosti pretiranega rekreativnega dela v smislu, ko govorijo o prostovoljnem delovanju. Vesela je, da se kultura širi tudi po krajevnih skupnostih, kjer ljudje želijo delati in širiti ljudsko izročilo in ne samo v okvirju Zavoda za kulturo. Podpora tako majhnemu društvu, kot je Kulturnica Gaberke, predvsem zaradi kovačije, ki je odraz ljudskega izročila, je v tem delu zelo pomembna. Postavila je tudi vprašanje glede proračuna na str. 36, o gradnji kanalizacijskih sistemov, kjer se je postavka povečala skoraj za 3.000 EUR, vendar kasneje, ko je gledala kanalizacijske sisteme v Lajšah in Lokovici, teh sredstev v proračunu ni opazila. Na prejšnji seji je opozorila, da je izpadla kanalizacija v Šoštanju. Zanima jo, če

postavka gradnja kanalizacijskih sistemov upošteva tudi gradnjo kanalizacijskih sistemov v Šoštanju in kaj pomeni brisanje kanalizacije Lajše in Lokovica. Dodatno gradivo, ki so ga naknadno dobili (str. 40), je razširjena reprodukcija, vredna približno 58.500 EUR, v proračunu pa je ocenjena 62.500 EUR. Razlika je približno 4.000 EUR in to postavko bi lahko namenili za Kulturnico Gaberke ali pa za šport. Želela je tudi vedeti, če je kanalizacija Šoštanj v tej številki (po njenih izračunih v obsegu 10.000 EUR), kar pa ni v skladu s programom, ki ga bi ta dan obravnavali.

Višja referentka za finance **Irena Skornšek** je v zvezi s tem povedala, da se je prej ta proračunska postavka imenovala kanalizacija Gaberke. Zaradi priporočila Ministrstva za finance, da naj bodo v proračunu takšne stvari združene, so se sredstva za kanalizacijo Lajše, Gaberke in Lokovico združile v novo postavko, dodatno so sredstva za kanalizacijo mesta Šoštanj z Metlečami namenjena v višini 20.865 EUR za pridobitev potrebne dokumentacije. V proračunu za leto 2008 in v NRP pa so namenjena sredstva za izgradnjo v isti postavki. Del kanalizacijskih sistemov se financira iz taks, delno pa iz občinskih sredstev.

Svetnik **Peter Radoja** (SDS) je menil, da je s proračunom zmeraj tako, da kdo čuti krivico. Proračun je živa stvar, ki se ga da kasneje z rebalansom popraviti. Tudi predlagani amandmaji se dajo kasneje vključiti na takšen ali drugačen način. Omenil je delovanje društva Kulturnica Gaberke, ki ga neizmerno ceni, prav tako njihov trud in delo ob predstavitvi kozolca ter prizadevanja okoli izgradnje kovačije. Po izredni poti poskušajo priti do nove ustanovitve Turistične zveze Šoštanj, katera sedaj ne deluje tako, kot bi morala. Del skupnih sredstev, ki niso tako majhna,

bodo lahko namenili tudi izgradnji kovačije v Gaberkah. Če bodo projekti zaživeli, se bodo v naslednjih proračunih zagotovila sredstva za te projekte. Glede nabave intervencijskega vozila PGD Topolšica pa je povedal, da je stvar pogodbe in kategorizacije vozil in društva, ki so se glede na mnenje stroke odločili za nabavo takšnega vozila. Nekatere stvari so v predlaganih amandmajih dobre, kar ne oporeka niti koalicijska, vendar se vsega sedaj ne da upoštevati.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je pred sprejemanjem amandmajev podal v razmislek, da so sredstva za delovanje svetniških skupin 10.000 SIT na svetnika premalo. Kot je bilo v predhodni razpravi že povedano, je proračun živ in bi lahko nekatera sredstva sprejeli naknadno pri sprejemanju rebalansa.

Ker ni bilo več razprave, so svetniki glasovali in vse predloge Kopusarja, Szabota, Fecetove, Kušarja in Vrtačnika zavrnili.

Darko Menih je o predlaganih amandmajih menil, da teh predlogov ni zanihati, ampak da bo potem z rebalansom to možno tudi upoštevati. Glede Kulturnice Gaberke pa je povedal, da jim bo nekaj sredstev nakazal iz postavke pokroviteljstvo, saj se g. Šteharik in ostala ekipa zelo trudijo. Izgradnjo kovačije bodo podprli in našli sredstva za ta namen.

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je obrazložil glas, češ da proračun ni razvojno naravnani, zato ga tudi ne bo podprl. Zelo je razočaran, da predlagani amandmaji, ki niso nikomur nič jemali, niso bili sprejeti.

Svetnik **Drago Kotnik** (neodvisni) je vprašal glede proračunske postavke plačilo prispevka za zdravstveno zavarovanje za nezaposlene osebe. Želel je imeti podatke, koliko je število oseb po starostnih

skupinah (20-30, 40-50, 50-60 let) in koliko od teh ljudi je invalidov. Zanj so lahko brezposelni samo invalidi in ljudje, stari nad 50 let, vsi ostali pa lahko ne glede na izobrazbo dobijo delo. Sam bo proračun podprl.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je menil, da ni pošteno, da razpravljajo o proračunu, ko se je razprava že končala. Razložil je, zakaj je glasoval za proračun: ker noče ovirati razvoj občine, ki si ga želijo.

Svetniki so nato Predlog Odloka proračuna Občine Šoštanj za leto 2007 s 16 glasovi za in dvema proti, sprejeli.

Pri postavitvi program prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja za leto 2007, Odloka proračuna Občine Šoštanj za leto 2008, ter programu prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja za leto 2008, ni bilo razprave.

Svetniki so prav tako brez razprave sprejeli Spremembe in dopolnitve Poslovnika Sveta Občine Šoštanj.

Cena naših odpadkov

Nato so se svetniki lotili več točk, povezanih z delovanjem tudi našega Komunalnega podjetja Velenje. Najprej so se lotili predloga sklepa o potrditvi Programa izvajanja gospodarske javne službe, odlaganja odpadkov za leto 2007.

Darko Menih je pozdravil razlagalce točke in direktorja Marijana Jedovnickega, vodjo PE VO-KA Primoža Rošera in tehničnega vodjo PE VO-KA g. Marjana Kotnika ter jim predal besedo. Tehnični vodja PE VO-KA Marjan Kotnik je predstavil program

NOVO!

mleko

Najboljše sveže mleko iz slovenskih zelenih dolin.

3,5 Neto 1 L

1,5 Neto 1 L

0,5 Neto 1 L

*zelo lahkemu sveže posnetemu mleku sta dodani dietni vlaknini inulin in oligofruktoza. Njuno medsebojno delovanje se kaže v 20% večji absorpciji kalcija v telesu.

Sveže mleko skozi proces proizvodnje obdrži žive koristne mikroorganizme, le ti pa s svojo prisotnostjo pozitivno vplivajo na človeški organizem.

Sveže Mleko

zelene doline

www.mlekarna-celeia.si

izvajanja gospodarske javne službe odlaganja odpadkov za leto 2007.

Svetnik **Vojko Krneža** (SDS) je dal pobudo glede delovnega časa, da bi med tednom podaljšali obratovni čas odlagališča.

Tehnični vodja PE VO-KA **Marjan Kotnik** je povedal, da v primeru večjih del in ob predhodni najavi imajo odlagališče odprto tudi dlje. V preteklem letu so naredili študijo in ugotovili, da so po 15. uri pripeljala v povprečju štiri osebna vozila na dan, kar je zelo malo.

Svetnik in predsednik Komisije za gospodarske javne službe **Viktor Drev** je povedal, da je komisija predstavitev poslušala na svoji seji 14. 2. 2007 v takšni obliki, kot je bila predstavljena ta dan. Program se od lani ni spremenil, uporabno dovoljenje odlagališča je do konca leta 2008, v proračunu so tudi sredstva namenjena za novo regijsko odlagališče v Celju. Komisija predlaga svetu, da ta Program izvajanja gospodarske javne službe, odlaganja odpadkov za leto 2007 sprejme v takšni obliki.

Svetnika **Draga Kotnika** (neodvisni) je zanimalo, kaj bodo naredili z investicijo plina in zakaj ga bodo uporabljali.

Vodja sektorja odlagališča odpadkov **Marjan Kotnik** je odgovoril, da se na tej lokaciji odlagališča predvideva zbirni center za ravnanje z odpadki in s to pridobljeno energijo bi ogrevali te prostore.

Po sprejetju sklepa so prešli na naslednjo točko, in sicer program izvajanja gospodarske javne službe, ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Šoštanj za leto 2007.

Sonja Novak, višja svetovalka za GOP, je opravičila direktorja PUP Saubermacher d. o. o. Zorana Rodiča zaradi bolezni in povedala, da program ostaja enak kot v preteklem letu in da v letu 2007 ni predvideno povišanje cen izvajanja storitev javne službe ravnanja z odpadki, ampak je realizacija že v letu 2006 na Svetu Občine Šoštanj potrjene ocene.

Svetnik **Viktor Drev**, predsednik Komisije za gospodarske javne službe, je povedal, da je komisija program obravnavala in da je cena odvoza odpadkov že tretje leto enaka. Zato predlagajo Svetu Občine Šoštanj, da Program izvajanja gospodarske javne službe, ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Šoštanj za leto 2007 sprejme.

Svetnik **Milan Kopušar** (LDS) je vprašal, kako je z otoki po Šoštanju in kako imajo to planirano, saj so kot koncesionarji to dolžni narediti. Svetnik Viktor Drev je pojasnil, je bilo to vprašanje postavljeno na komisiji Rodiču, ki je to utemeljeval tako, da so tri otoke že naredili, za tri pa niso dobili zemljišča in da bodo pozvali predsednike KS, da jim pristopijo na pomoč pri pridobitvi zemljišč.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je menila, da Rodič ni edina oseba, zaposlena na PUP-u, ki bi lahko predstavila ta program svetnikom. Pri prejšnji točki so lahko slišali, da se jim deponija počasi zapira in bi bil skrajni čas, da jim predstavijo vizijo poslovanja s CERO Celje. Sedaj ne vedo, kakšni bodo ti stroški za občane Občine Šoštanj, zato je predlagala, da se na eno izmed naslednjih sej sveta na dnevni red uvrsti ta točka in se pripravi dolgoročna strategija na tem področju.

Direktor Komunalnega podjetja Velenje **Marijan Jedovnicki** je povedal, da bo cena odlaganja po letu 2008 v Celju bistveno drugačna. Da bi se temu izognili, je Komunalno podjetje Velenje pripravilo program ravnanja z odpadki. Za sortiranje ločenih odpadkov

nameravajo zgraditi področni center za ravnanje z odpadki, ki bo zgrajen ob obstoječi deponiji. Center bo obsegal linije za sortiranje odpadkov in tako bodo zmanjšali dejansko količino odpadkov, ki sodijo na deponijo. Center bo vseboval tudi prevzem vseh vrst lesa in nevarnih odpadkov. Ponovno je poudaril, da lahko občani brezplačno pripeljejo odpadke na deponijo v delovnem času, ob predhodni najavi za večje količine tudi izven delovnega časa, potrebno je le dokazilo, da je občan iz MO Velenje, Občine Šoštanj ali Občine Šmartno ob Paki.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je bila vesela, da je bilo to delno predstavljeno. Menila je, da bo verjetno nastal konflikt interesov glede področnega centra, ki ga namerava KP zgraditi, in z željami, ki jih ima PUP. Pri obstoječem delovanju je dokaj jasno, kje in do kam dela KP in PUP, potem se bodo srečali še s tretjim partnerjem iz Celja. Podpira program KP o izgradnji področnega centra z ravnanjem z odpadki, saj bi s prevozom odpadkov naše občane finančno zelo obremenili. Zanimala pa jo je vloga PUP-a pri ločenem zbiranju odpadkov. Poznajo načrte PUP-a in vedo, kaj imajo v prihodnje v načrtu, zato apelira na občinsko upravo, da se celovito pripravi načrt ravnanja z odpadki v Občini Šoštanj, saj se koncesija s PUP-om sprejema letno in že sedaj je čas, da se pogovarjamo o sprejemu načrta za leta 2008 in izhodišča za leto 2009.

Ker ni bilo več razprave, so prešli na glasovanje in soglasno potrdili program.

Nato so pričeli z obravnavo sklepa o sprejemu Lokalnega operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode za območje Občine Šoštanj.

Direktor Komunalnega podjetja Velenje **Marijan Jedovnicki** je povedal, da je program sestavni del nacionalnega programa in zajema obdobje od leta 2008 do leta 2018. Je program koordiniranih ukrepov države in občin za postopno doseganje ciljev varstva okolja pred obremenjevanjem zaradi nastajanja komunalnih odpadnih voda. S tem programom so dana izhodišča za normativno razporejanje tako v času kot kraju in smotrno porabo finančnih sredstev, ki so trenutno na voljo za investicije in investicijsko vzdrževanje na področju komunalnega opremljanja za namene odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda.

Podrobneje je program predstavil Primož Rošer, vodja PE VO-KA.

Svetnica **Vilma Fece** (LDS) je povedala, da je država naprtila lokalnim skupnostim vse obveznosti za izpolnjevanje obveznosti države do EU, kar se ji ne zdi korektno. Program je dobro pripravljen, saj imajo vsi dober pogled na to, kaj država zahteva od lokalne skupnosti in kako je treba ta komunalni del urediti.

Po krajši razpravi so glasovali in sprejeli sklep, da se v II. točki dopolni besedilo in bi se v celoti glasilo takole: Skupna vrednost izvedbe obeh faz v obdobju desetih let je 8.415.157,00 EUR oziroma 2.019,6 MIO SIT, od tega sredstev iz proračuna Občine Šoštanj največ do 3.830.274,00 EUR.

Nato je svetnik **Drago Kotnik** prosil direktorja KP Velenje **Marjana Jedovnickega**, da bi odgovore obravnaval obširneje. Ve, da je Računsko sodišče ugotovilo, da so bile zanj izplačane prevelike plače. Če bi direktorju in direktorjem poslovnih enot znižali plačo, bi lahko naredili kanalizacijo v Gaberkah. Strinjal se

je, da lahko imajo večje plače, ko bo narejena vsa kanalizacija, in to kvalitetno. Zanimalo ga je, za koliko se je investicijska vrednost kanalizacije v Gaberkah podražila in zakaj ima KP nadzor, če nadzornika ni na samem delovišču. Podobno se je dogajalo na Pristavi pri izgradnji vodovoda, saj nikoli ni videl Antona Apat, ki je bil nadzorni. Zanimalo ga je še, kako je kanalizacija v Gaberkah narejena, saj se je cesta od cerkve proti kmetiji Irič zelo posedla, in kolikšna je količina klora, ki ga dozirajo, saj je slišal, da količino povečajo. Klor pa negativno vpliva na ščitnico, zato ga zanima, ali obvestijo ljudi, ki imajo rakasto bolewnje ščitnice, da so povečali doziranje klora.

Direktor KP Velenje, **Marjan Jedovnicki** je odgovoril, da bodo glede kanalizacije v Gaberkah pripravili izčrпно poročilo in da je bilo veliko problemov zaradi sužnosti zemljišč. Glede nadzora pri izgradnjah vseh objektov, predvsem za vodovod Pristava, pa je pojasnil, da je nadzor vodila Občina Šoštanj. Problem je, da Vegrad vseh svojih obveznosti ni izvršil in tako tudi investitor ni uspel investicije pripeljati do konca. Nekateri obveznosti je KP uredil, manjkajoče še bodo naredili do polovice leta, tako da bo vodovod na Pristavi uredjen. Kakovost izvedbe je odlična, ker so naredili vse kontrole, pri takšni infrastrukturi pa je pričakovati tudi kakšno reklamacijo. Glede udrtine na cesti pa je povedal, da bo izvajalec v sklopu garancije to tudi saniral. Glede vsebine klora v vodi je pojasnil, da se dozira 01 do 02, kar je varnostna in predpisana vsebina, in meni, da velike količine klora do uporabnika ne pridejo. V zajetu Ljubija se občasno klorira nekoliko višje, kjer gre voda čez čistilno napravo in na koncu čez klorometer, tako da ne more priti večja količina klora, kot je predpisana, v omrežje. Po sistemu HACCAP, ki ga uporablja živilska industrija, so poročila pokazala, da imajo zelo malo neoporečnih vzorcev na področju pitne vode in tople sanitarne vode. Glede plače direktorja pa je pojasnil, in je Računsko sodišče revidiralo 15 podjetij, vse MO, in da so rezultati približno pri vseh enaki. Plača direktorja KP Velenje temelji na Zakonu o gospodarskih družbah in na kriterijih za individualne pogodbe o zaposlitvi menedžerja, ki jih je izdelala Gospodarska zbornica in združenje menedžerjev in so objavljeni v Uradnem listu kot uradni dokument. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju KP ne uvršča med javne uslužbence, saj delajo 365 dni, 24 ur na dan, v izmenskem ciklusu, imajo industrijsko opremo in funkcionirajo kot gospodarska družba. Poročilo so analizirali in Zakon o lokalni samoupravi v 100. b členu govori, da plača direktorja ne sme biti večja kot plača župana največje občine. Vsi drugi v teh podjetjih so plačani po kolektivni pogodbi, ki velja za gospodarska podjetja. Ministrstvo ni dalo nobenih navodil, kako obračunati plače direktorjev javnih podjetij, ki so v lasti lokalnih skupnosti. Računsko sodišče je pisalo pismo vladi, da izdelajo kriterije, po katerih bi lahko revidirali. Sedaj je tako, ko pa bodo dobili druga navodila, bodo pa plače drugačne. Pisni odgovor pa so danes prejeli na sami seji.

Svetnik **Drago Kotnik** (neodvisni) je podal repliko direktorju KP Velenje, saj je bil vodovodu Pristavi posebej določen nadzor iz Komunalnega podjetja (Anton Apat), ki je nadziral gradnjo vodovoda Pristava. Sam ga je samo enkrat videl na tem odseku vodovoda. Takšnega nadzora ne rabijo. Tudi ostali krajani se pritožujejo, da nimajo stvari narejenih kvalitetno. Za udrtine na cesti pa je ponovno povedal, da gre za cesto od cerkve sv. Urha, mimo kmetije Irič proti tr-

govini, ki je v obupnem stanju. Njihovim plačam ne bi nasprotoval, če bi delali tako, kot je treba. Kot je že povedal Kopusarju, bi lahko že prej povedali, da plača ni po predpisih in bi lahko svetnikom na seji povedal, da je kanalizacija v Gaberkah na kredit. Sprašuje se, kaj še skrivajo drugega in za to svetniki ne vedo.

Direktor KP Velenje **Marjan Jedovnicki** je glede plače povedal, da verjetno ni prebral ali pa da je preslišal, da je določena po kriterijih in ne kar tako. Glede izgradnje infrastrukture je pojasnil, da vsak, ki je prebral poročilo, lahko spremlja, s kakšnim tempom se gradi infrastruktura na področju, ki ga oskrbuje KP Velenje. Omenil je čistilno napravo v Soštanju, ki bi morala biti gotova šele leta 2016. Podjetje je ogromno naredilo, saj je med prvimi v Sloveniji dobilo evropska sredstva, zato zavrača očitke svetnika Draga Kotnika, da ni podjetje naredilo ničesar.

Svetnik **Drago Kotnik** (neodvisni) ni mislil, da je vse slabo, ampak da je potrebno urediti tudi ostale stvari. Omenil je pokopališče Podkraj, ki je zelo slabo urejeno in v slabem stanju in ima isto podobo že dvajset let. Denar se vsako leto steka iz MO Velenje in Soštanja, niso pa nič naredili.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je povedal, da je sam bil na trasi Ravne-Pristava z Apatom in predstavnikom Vegrada in tudi Kotnik je bil zraven, tako da trditev, da Apat nikoli ni videl na trasi, je laž.

Svetnik **Vojko Krneža** (SDS) je glede na to, da je še veliko vprašanj in pobud, predlagal, da svetniki podajo pisne pripombe, na katere bo KP Velenje pisno tudi odgovoril.

Ker ni bilo več razprave, so glasovali in podprli predlog Vojka Krneže.

Pobude in vprašanja svetnikov

Svetnik **Milan Kopusar** (LDS) je dal pobudo za nakup prenosnih računalnikov za svetnike, da bodo lažje delali in več sodelovali.

Svetnik **Štefan Szabo** (LDS) je vprašal, kako je s čiščenjem javnih površin v mestu, predvsem čiščenje pločnikov na Cesti Lole Ribarja v Soštanju.

Svetnik **Marjan Vrtačnik** (SNS) je vprašal glede objekta Kovinotehne, saj je bilo takrat ob podpisu pogodbe pogoji, da se stvari uredijo. Zanima ga, ali je občinska uprava že sprejela kakšne ukrepe, da se ta sramota odpravi. Enako je bilo tudi s prodajo Železnine, ki so jo prodali Kmetijski zadrugi z namenom, da se zgradi trgovski center. Zanima ga, kako ta postopek teče. Želel bi priti tudi do dna govoricam, ki se širijo po občini, češ da je bivši župan Milan Kopusar s Premogovnikom Velenje podpisal sporazum o desetletnem odlogu plačila odškodnin, ker je Premogovnik dal 800 MIO SIT za novo šoštanjsko šolo. Če je to res, potem je Premogovnik Velenje ta denar samo posodil. Zanima ga, kakšen je bil ta sporazum, in želi, da svetniki dobijo na naslednji seji ta sporazum na mizo.

Župan Darko Menih je povedal, da obstaja pogodba, ki bo evidentirana in predstavljena drugič. V gradivu na str. 278 je napisan odgovor na vprašanje glede Kovinotehne.

Svetnik **Drago Kotnik** (neodvisni) je povedal, da so zadnji obrok za sanacijo Koroške ceste poravnali leta 2005, sedaj pa so na njej že velike razpoke, potrebne sanacije. Zanima ga, če je še čas za reklamacijo pri izvajalcu. Na cesti pri odpadku (Šmajdel) so vlekli vode, zato bi bilo treba tam cesto zakrpati.

Svetnik **Leopold Kušar** (DeSUS) je dal pobudo, da se prometni znak, ki prepoveduje promet skozi Lokovico, zdaj ko je urejeno krožišče, umakne, ker tam ni več potreben. Pobuda za prometno komisijo, da preuči smiselnost tega znaka.

Svetnik **Srečko Potočnik** (Lista Viktorja Dreva) je povedal, da občestna razsvetljava v naselju Ravne še vedno gori. Zahvalil se je vsem, ki so Pihalnemu orkestru Zarja namenili lepe besede, in povabil svetnike na dva dobrodelna koncerta v mesecu marcu, in sicer v petek, 23. 3. 2007, ob 19. uri v Kulturnem domu Šoštanj in v Kinodvorano Topolšica v nedeljo, 25. 3. 2007, ob 15. uri. Koncerta bosta namenjena za CT aparat Bolnišnice Topolšica.

Župan Darko Menih je še povedal, da so senzorje že poskušali urediti, vendar je potrebno to dokončno urediti. Povedal je tudi, da so svetniki dobili na mizo papir, kjer bi z darovanjem sejnine ali kako drugače pripomogli k zbiranju sredstev za CT aparat Bolnišnice Topolšica.

Ker ni bilo več vprašanj in pobud, se je župan vsem sodelujočim zahvalil za njihovo udeležbo in zaključil 3. redno sejo Sveta Občine Šoštanj.

Skupina **hse**

Z delom ustvarjamo prihodnost delu.
Naj vam delo še naprej lepša življenje.

Srečno!

Obvestila za javnost Občine Šoštanj

Srečanje predstavnikov energetskih podjetij na Občini Šoštanj

Četrtega aprila so se na Občini Šoštanj na pobudo župana zbrali svetnik Viktor Drev, podžupan Vojko Krneža, direktor in namestnik direktorja HSE, dr. Jože Zagožen in dr. Milan Medved, direktor TEŠ dr. Uroš Rotnik ter direktor Premogovnika Velenja dr. Evgen Dervarič.

Glavna tema pogovorov je bila načrtovanje smeri razvoja in sanacije Občine Šoštanj, ki je zaradi leta pridobivanja energije doživljala posebno vrsto degradacije.

Pogovor se je zaključil v prijateljskem vzdušju in pobudi župana, da se takšna srečanja nadaljujejo tudi v prihodnje. Pripravil se bo sporazum o začetku sanacije mesta, katerega bodo udeleženci podpisali na enem izmed naslednjih srečanj, saj si vsi želijo, da mesto Šoštanj kljub težkim popravljivimi posledicami rudarjenja, spet postane mesto, kot je nekoč bilo.

Obnova polkrožnih klopi pred bivšo OŠ Biba Röck

Foto: Arhiv

Občina Šoštanj je v dnevih pred finalnim turnirjem državnega prvenstva kadetov v košarki zamenjala in obnovila polkrožne kamnito-lesene klopi pred telovadnico bivše OŠ Biba Röck. Zamenjava teh je bila nujno potrebna, saj so jih pretekle vremenske razmere precej uničile, zato so na občini sklenili, da dosedanja dotrajan smrekov les zamenjajo z bolj odpornim in hkrati lepšim - macesnovim, ki je na mestih, ki prihaja s stikom z vodo tudi impregniran. Obnova je stala tisoč evrov, za kar se je izvedlo 30 tekočih metrov lesenih klopi. Te so bile v zadnji fazi obdelane še z zaščitnim premazom.

Predstavitve občine Šoštanj na sejmu Turizem in prosti čas

Občina Šoštanj se je letos prvič predstavila na sejmu Turizem in prosti čas, ki je potekal od 29. marca do 1. aprila na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Zadnji dan sejma je dobila svojo priložnost predstaviti tudi naša občina, katero so zastopali predstavnica občinske uprave za turizem, Tina Videmšek, turistični društvi iz Topolšice in Lajš ter Topolške mažoretke.

Foto: Arhiv

S ponudbo so bili sodeči po številu obiskov naše stojnice zadovoljni tako obiskovalci kot razstavljalci. Še posebej se je potrudila Ema Goltnik iz Turističnega društva Topolšice, ki je razstavila svoje rokodelske umetnine, od kvačkanih izdelkov, rož, izoblikovan iz lesa, do domačih dobrot. Prav takšne dobrote iz krušne peči kot tudi domače salame, jabolčnik in velikonočne snope je ponudila Iva Maze iz Turističnega društva Lajše. Da pa obiskovalci niso uživali le ob poskušanju dobrot in ob znamenitostih naše občine, so poskrbele Topolške mažoretke, ki so k odru privabile kar lepo število obiskovalcev in popestrile vzdušje v celotni dvorani.

Občina Šoštanj v prihodnosti načrtuje še več udeležb na takšnih in podobnih sejmih, saj si želimo, da bogato-kulturno dediščino mesta in okolice spoznajo tudi ostali prebivalci in obiskovalci Slovenije.

Obnova vile Mayer

V ponedeljek, 26. marca, je bila za potrebe obnove vile Mayer z vrtom imenovana projektna skupina, ki jo sestavljajo Drago Koren, podžupan občine Šoštanj za družbene dejavnosti, Vojko Krneža, podžupan občine Šoštanj za gospodarske javne službe, dr. Tone Ravnikar, Muzej Velenje, mag. Milena Koren Božiček, Galerija Velenje, Anton De Costa, zadnji lastnik vile Mayer, Darko Čepelnik, Občina Šoštanj, Andrej Volk, Občina Šoštanj ter Alenka Verbič, Občina Šoštanj.

Arhitekta obnove sta Saša Piano in Gregor Gojevič.

Dan knjige

Foto: Arhiv

Pred OŠ Šoštanj je v petek, 20. aprila v okviru dneva knjige potekala akcija »podari knjigo«. Namen akcije je izmenjava knjig in spodbujanje bralne kulture med učenkami in učenci osnovne šole. Zanimanje in navdušenje je precejšno, saj so stojnice nenehno obkrožene z mladimi bralci. Pobudo za akcijo je dala Občina Šoštanj, ki se je odločila, da bo izmenjava knjig tudi letos potekala pred osnovno šolo, saj je največje zanimanje za tovrstno akcijo prav med otroki in mladostniki.

Očiščevalna akcija v občini Šoštanj

Foto: Arhiv

V počastitev praznika dneva zemlje je Občina Šoštanj v soboto, 21. aprila, organizirala veliko očiščevalno akcijo mesta in okolice. Mesto in njegovo okolico so z vrečkami za odpadke in z veliko dobre volje po jutranjem zboru preplavili člani Turističnega olepševalnega društva Šoštanj, planinci, taborniki, gasilci, ribiči in nekateri občani mesta. Akciji se je letos pridružilo okoli 200 udeležencev, ki so sončno delovno soboto zaključili s toplo malico pred Ribiško kočjo.

Vsem članom društev, klubov, krajanom in občanom se za čas, ki ste ga to soboto namenili lepšemu videzu naše občine najlepše zahvaljujemo in upamo, da se bomo v takšnem številu srečali tudi v prihodnje leto, z željo, da mesto z okolico ostane takšno do naslednjega leta. Posebna zahvala gre gasilcem iz Prostovoljnega gasilskega društva Šoštanj in Ribiški družini »Paka«, ki sta priskočili na pomoč pri organizaciji, Termoelektrarni Šoštanj za okrepljeno ob zaključku akcije in Kmetijski Zadrugi Šoštanj za del vrečke in rokavice. ■

Svetovalka za odnose z javnostmi
Andreja Moškon, uni. dipl. nov

Ob dnevu Zemlje

Naš planet je en sam in trenutno je le na njem možno življenje v takšni obliki. Zato ni vseeno, kakšna usoda ga čaka. Vpliv človeka na to je zelo velik, zato je pomembno, kakšen odnos do Zemlje privzgojimo otrokom. Na to temo se na šoli pogovarjamo v okviru različnih dejavnosti in pri pouku.

V petek, 20. aprila, pa smo za naš planet naredili tudi nekaj praktičnega. Predstavniki Zavoda za gozdove so četrtošolce šoštanske devetletke seznanili z najstarejšo drevesno vrsto na zemlji - solčavsko tiso. Spoznali so značilnosti te drevesne vrste in se čudili njeni častitljivi starosti. Nato so skupaj

Foto: Jožica Andrejč

posadili drevesce, ga zaščitili z zaščitno mrežo in mu pritrčili palico v oporo. Predstavniki učencev so nato posajeno drevo zalili. Ogledali so si še fotografijo odraslega drevesa in tako videli, kakšno bo to drevo čez 500 let.

Učenci so obljubili, da bodo naslednja leta, dokler bodo učenci te šole, kot zelena straža na drevo pazili, ga v suši zalivali in varovali pred škodljivimi vplivi. Na koncu smo posneli še fotografijo skupaj z gosti: predstavniki Zavoda za gozdove, županom Darkom Menihom, ki se je dogodka z veseljem udeležil, in z ravnateljico šole mag. Majdo Zaveršnik Puc. ■

Jožica Andrejč

Obnovili bodo spomenik

V Skornem so se minulo soboto zbrali na rednem občnem zboru člani Krajevne organizacije Zveze borcev NOB Skorno - Florjan - Bele Vode in pregledali dosedanje poslovanje ter sprejeli sklepe za nadaljnje delo. Občni zbor je bil letos malo kasneje kot običajno, potekal pa je po ustaljenem redu. Vmes so si privoščili kratek kulturni predah.

Foto: Milojka Komprej

Predsednica odbora Ana Vrabič je v letnem poročilu ocenila, da so v lanskem letu delovali uspešno in v celoti izpolnili plan. V letošnjem letu pa jih čaka kar nekaj nalog. Med njimi sprememba statuta, obnove spomenika NOB na Močevskem vrhu skupaj z drugimi društvi in pa skrb za člane, ki jih je sedaj šestdeset. Lani so izgubili kar tri svoje člane, spomin nanje so počastili z enominutnim molkom. Tone Berložnik, delovni predsednik, je dal besedo tudi prisotnim gostom, županu Občine Šoštanj Darku Menihu, predsedniku Krajevne skupnosti Skorno - Florjan dr. Valter Pirtovšku ter predstavnikom drugih KO ZB NOB in društev. Občnega zbora se je udeležil tudi tovariš Jože Povše, podpredsednik OO ZB NOB Velenje, ki je bil posebej kritičen do situacije, ki vlada v državi v odnosu do borcev NOB. Na zboru so prisluhnili tudi ostalim poročilom, verifikacijska komisija pa je potrdila sklepčnost. Vrabičeva se je ob tej priložnosti zahvalila za podporo vsem, ki so kdaj prisluhnili njihovim željam in pomagali pri prečitvi organizacije. ■

Milojka Komprej

Volilna konferenca

Foto: Dejan Tonkli

V četrtek 29. marca, je v občinski dvorani v Šoštanju potekala volilna konferenca Občinske organizacije Socialnih demokratov Šoštanj. Ob začetku konference so staremu vodstvu, katerega predsednik je bil Marko Kompan, podali razrešnico. Kompan je nato poročal o delu v preteklem obdobju in se vsem članom zahvalil za sodelovanje. Sledilo je javno glasovanje in udeleženci konference so soglasno izvolili nov občinski odbor ter novega predsednika OO SD Šoštanj. V občinskem odboru bodo tako odšli delovali Snežana Grubešič Verlič, Branko Valič, Cvetka Dražnik Ladinek, Janko Zacirkovnik, Tanja Globačnik, Ivan Mevc, Jure Kodrun, Vinko Martinovič, Branko Franc Sevcnikar in Marko Kompan, za predsednika pa je bil izbran Boris Plamberger.

Novoizvoljeni predsednik je predstavil delovni načrt, prisotne pa je nagovoril in obenem novim funkcionarjem čestital tudi predsednik Območne organizacije Socialnih demokratov Velenje Srečko Meh. ■

Press SD

Sever predsednik kluba svetnikov SDS

Foto: Dejan Tonkli

Marca je bila v Šoštanju ustanovna seja Kluba svetnikov SDS Savinjsko-Šaleške regije, ki je bila sklicana na pobudo predsednika regijske koordinacije Vojka Krneže. Ustanovitev kluba so narekovale potrebe po večji informiranosti, organiziranosti in svetovanju, ki se izkazujejo na terenu. Vodje občinskih svetniških skupin in prisotni svetniki SSR so bili enotnega mnenja, da se predsedniško mesto zaupa Francu Severju. Na ustanovni skupščini je bil sprejet tudi program aktivnosti za leto 2007 ter podana vzpodbuda za dobro delo in povezovanje s strani nekaterih svetnikov te regije. ■

Milojka Komprej

OBČINA ŠOŠTANJ

Na podlagi 7., 8., in 9. člena Pravilnika za vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v Občini Šoštanj (Ur. L.OŠ, št. 1/2005) ter na podlagi Odloka proračuna občine Šoštanj za leto 2007 Občina Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj,

o b j a v l j a

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Šoštanj za leto 2007

I. NAROČNIK: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj.

II. PREDMET RAZPISA: sofinanciranje programov ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Šoštanj iz sredstev proračuna Občine Šoštanj za leto 2007.

III. Pravico do sofinanciranja programov ljubiteljske kulturne dejavnosti na tem razpisu imajo izvajalci, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v občini Šoštanj,
- da so registrirani v skladu z Zakonom o društvih najmanj eno leto pred objavo razpisa,
- da imajo osnovne materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničevanje načrtovanih dejavnosti,
- da imajo evidenco o članstvu,
- da opravljajo svojo dejavnost na neprofitni osnovi,
- da pristojnim občinskim organom redno dostavljajo letna poročila o realizaciji programov ter načrt aktivnosti za prihodnje leto.

IV. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV: 11.600,00 EUR

V. RAZPISNA DOKUMENTACIJA vam je na voljo v tajništvu Urada župana Občine Šoštanj, podrobnejše informacije pa na tel. 898 43 14 (Alenka Verbič).

VI. ODDAJA VLOG: vloge morajo biti podane v skladu z razpisno dokumentacijo skupaj z dokazili in prilogami. Poslane morajo biti v zapečatenem ovitku na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom: Javni razpis za sofinanciranje programov na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti v občini Šoštanj za leto 2007 - NE ODPIRAJ, najpozneje do 31. maja 2007. Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je bila oddana zadnji dan roka za oddajo vlog na pošti s priporočeno pošiljko ali oddana do 12. ure v tajništvu Urada župana Občine Šoštanj. Prepozno oddanih vlog komisija ne bo obravnavala.

VII. DATUM ODPIRANJA VLOG: najpozneje do 15. junija 2007.

VIII. SKLEP O IZIDU RAZPISA bodo vlagatelji prejeli v 15 ih dneh po vrednotenju vlog.

IX. POGODBE O SOFINANCIRANJU bodo z izbranimi vlagatelji sklenjene v 30-ih dneh po končanem postopku.

X. PORABA DODELJENIH SREDSTEV: izvajalci morajo dodeljena sredstva porabiti v proračunskem letu, za katerega velja ta razpis.

ŽUPAN OBČINE ŠOŠTANJ
Darko MENIH, prof.,l. r.

Vabilo na prvomajsko srečanje na Pristavo

Tudi letošnje leto bo ob 1. maju Turistično društvo Pristava na prireditvenem prostoru pod gradom Forhtenek organiziralo Prvomajsko srečanje krajanov Občine Šoštanj. Zabavna prireditev se bo začela ob 12. uri. Pristavčani bodo poskrbeli za brezplačen golaž in za zabavo pa bo skrbel ansambel Bratov Poljanšek. Vsi vljudno vabljeni.

Dokončna rešitev

*Tisočletja dajala si življenja pokolenjem,
O, zemlja ti domača.*

*Sedaj izropana boš v dveh stoletjih,
iz neder tvojih črno zlato bo usahnilo,
prsti rodne nikdar nam vrnilo.*

(Teodor Gorogranc)

Pomlad je s hitrimi koraki prikoral v naš prostor. Kdo se je ne bi razveselil? Po dolgi mrzli zimi se prav priležejo topli sončni žarki, ki pričnejo božati in obujati naše senožeti in nas vabiti k pomladanskim opravilom. Žal, tudi ta tisočletni cikel, kateremu se je prilagodil naš biološki ritem, sodi v preteklost. Namesto poročil o nizkih zimskih temperaturah poslušamo poročila in svarila okoljevarstvenikov, ki že nekaj časa bijejo plat zvona ob našem odnosu do naravnega okolja. Če so bila ta opozorila v preteklosti prezrta in označena kot pretirana, so dogodki kot posledica globalnega segrevanja le prisilili svetovno gospodarstvo, da so se pričeli zavedati svojega škodljivega in uničevalnega pohoda. Ukrepati je potrebno pričeti takoj, ne zaradi izboljšanja stanja, temveč zaradi preživetja. Proces bo dolgotrajen, naši zanamci pa nam bodo za to nekoč hvaležni.

Zato 22. april ne more biti zgolj dan, ko smo se z vrečkami organizirano napotili po poteh in stranpoteh ter demonstrirali svoj odgovoren odnos do narave. Skrb za okolje mora postati del nas samih in našega načina življenja. Sporočilo tega dne si je potrebno vtisniti v podzavest, pa čeprav bomo s tem prikrajšani za običajno malico in morebitno fotografijo v lokalnem časopisu. Okolje, v katerem živimo, nam daje neizčrpne možnosti aktiviranja in če se izrazim po šolsko, nudi Šaleška dolina fakultetni nivo odnosa in izkušnje do naravnega okolja. Preko 20 let je minilo od dne, ko se je v naši dolini zgodila ekološka pomlad, ki je z organizacijo protestnega shoda podala jasno zahtevo njenim onesnaževalcem. Čeprav se je organizatorjem želelo pripeti politično in neiskreno motiviranost njihovega angaziranja, danes v vsesplošno ekološko odgovornem gospodarstvu pripada primat ekološkega odnosa prav njim.

Gospodarstvo Šaleške doline se je preoblikovalo v okolju prijazno industrijo, z okolju prijaznimi tehnologijami, ki z okrašenimi stenami vse-mogočih okoljskih standardov kažejo na ta svoj odnos.

Ko takole pogosto zrem s pobočja Goric po že opravljenem delu rudarjev in se oziram po predelu, ki še pride na vrsto, mi besede: »Mi znamo z okoljem,« ali »Zavrtajmo v prihodnost,« nekam čudno in zmedeno odmevajo v duši. Ali ne razumem časa, potrebe ali pa je vse skupaj prekrito v tančico sprenevedanja, pod katero pa sam ne želim stopiti.

Ne dvomim, da prihod energetike v našo dolino ni bila priložnost, res pa ni bila to rešitev doline ali industrijsko razsvetljenje, saj je bila stoletna industrijska tradicija pri nas že globoko zakoreninjena.

Očitno tudi avtor uvoda v ta članek, ki je hkrati uvod v njegovo diplomsko nalogo Ekološke in socialne posledice ugrezanja v Šaleški dolini ni razumel celostnega stanja v dolini in je ostal na obrobju.

Najverjetneje tančice preprosto ni sprejel. Je človek z lastno hrbtenico, za katero plačuje svojo ceno.

Odnos do okolja presega ekološke standarde posameznih gospodarstev, ki so po mojem prepričanju predvsem minimum ekoloških kriterijev, pod katerimi lahko posamezna enota sploh obratuje. Celosten odnos je skupej odnosa lokalne skupnosti, prebivalstva in gospodarstva. Ko zataji eden od teh elementov, zataji celoten sistem. In če s tega vidika pogledamo na dogodka, kaj kmalu opazimo, da stvar postaja neuravnotežena. Tako ekološko zelo ozavešeni ljudje postajajo moteči, kot so bili moteči tudi v času ekološke pomladi. Ustvaril se je napačen vtis, da se problem ekologije tiče zgolj tistih, ki so neposredno ogroženi.

Zagovarjanje interesov gospodarstva je prežeto s poudarjanjem pripadnosti delovni organizaciji in uvrščanjem vprašanja sociale pred ekologijo.

Tako dolina ostaja močno degradirana, sanacija posledic ne sledi več intenzivnosti gospodarstvene aktivnosti.

Se bolj zaskrbljujoče pa je to, da jo bo za potrebe nadaljnjega preživetja potrebno še dodatno degradirati. Vedno bolj tonemo v past tvorcev razvoja doline, ovenčanih s častnimi nazivi. Je njen razvoj res ušel nadzoru in so aktivnosti sedanjih gospodarstvenikov zgolj reševanje situacije? Mar ni to prelaganje bremena na poznejše rodove?

Svojtven pomen ima tudi zanimanje velenj-

skega svetnika g. Bojana Škarje, ki na seji Mestne občine Velenje pričakuje odgovor predstavnikov šaleške energetike okoli nadaljnega odkopa premoga pod Šoštanjem, Metlečami in Topolšico. Ker je omenjeni svetnik tudi poveljnik Civilne zaščite v Mestni občini Velenje, sem sprva pomislil, da njegova skrb za okolje in pravica občanov do življenja v varnem in urejenem okolju presega njegovo področje delovanja, ki je sicer omejeno predvsem na nivo Mestne občine Velenje. Vendar v tem primeru ne gre za tako visoke vzgibe.

Očitno se posamezni tvorci razvoja doline ne morejo sprizjanziti z dejstvom, da nekdanje težnje po potopitvi Šaleške doline žal ne bodo nikoli v celoti uresničene. Začetek te ideje sega v čas najtežjega obdobja za slovenski narod, ko je slovanski grobar Heinrich Himmler svojim podanikom dal izdelati dokument Dokončne rešitve Slovenskega vprašanja. Leta 1944 so ga pripadniki SS izdelali pod nazivom Elektrizitäts werke Niedertauern s podnaslovom Sudwall- als endgultige losung der Slowenischen Frage. Ta dokument poleg ostalih usodnih okupatorjevih posegov predvideva tudi potopitev Šaleške doline za projekt energetske oskrbe v Nizkih Turah. V kolikor bi jim to uspelo, bi za energetske potrebe uničili polovico države in izbrisali slovenski živelj.

Na srečo njim to ni uspelo! Prišli so drugi časi, razmišljanje, druge potrebe ...

Svetnik iz MO Velenje se je podal v sosedov peskovnik, pa čeprav ima pod svojimi domačimi tlemi dovolj pogojev za igro postavljanja, rušenja in čofotanja po nastajajočih mlakah in zemeljskih udorih. Očitno so na potencialne zaloge na domačih tleh že zdavnaj načrtno pozabili in jih tudi ni več moč zaslediti med naborom nahajališč nekdanjega črnega zlata. Ker pa sam dobro vem, kaj pomeni živeti v propadajočem mestu, jim podobne usode ne bi nikoli želel.

V zaščito tistih prebivalcev naše občine, ki so tudi po 20 let živeli v negotovosti, strahu in pod stalno grožnjo premogovnika, bi se do takšnih zahtev in razmišljanj morala lokalna skupnost javno ograditi.

Premogovnik Velenje ima jasno določeno eksploatacijsko področje, plačuje zanj koncesijo in mora ta meja postati predvsem branik propada, ne pa vmesna postaja nadaljnjih apetitov.

Sploh si ne upam pomisliti na stanje v naši dolini, če nad njo ne bi bdeli močni ekološko raziskovalni inštituti.

Čuden je ta odnos do okolja, v katerem v urbanističnih zasnovah nudimo občanom obilico kvalitetnih zelenih površin, hkrati pa te površine dolgoročno predvidevamo za potopitev. Kjer je logika pozidave naše doline svojevrstno varovalo okolja in je vsekakor posebnost v slovenskem prostoru.

V ta koncept razmišljanja lahko uvrstimo tudi avtocestno povezavo skozi Metleče, ki bi, ne glede na mnoge negativne posledice, pomenila jasno razmejitev razvoja in morebitne dokončne rešitve. Je morda prav v tem vzrok nasprotovanja tej trasi, proti kateri so se naši vzhodni sosedje že izrekli?

V zadnjem času je moč zaslediti več ugibanj o vzrokih za nezainteresiranost javnosti do sprejemanja različnih pomembnih prostorskih aktov. Eden od vzrokov se skriva tudi v naslovu Gorograncveje diplomske naloge. Pot do ozdravitve socialnih posledic bo še dolga in zahtevna. Odgovornost za to pa je predvsem na lokalni skupnosti, ki, ne glede na še tako objektivne in zapletene okoliščine, sama sprejema odločitve in za njih nosi lastno odgovornost.

Napovedani in pričakovani podpis sporazuma o sanaciji mesta med Občino Šoštanj, TE Šoštanj, Premogovnikom Velenje in HSE je nedvomno prvi korak v pravo smer.

Naj zaključim z verzom iz pesmi nedavno zapete našemu častnemu občanu ob njegovem jubileju.

»Bodimo veseli, vesel'ga srca, smo iz luštnega kraja, iz Šoštanja doma.«

Naredimo vse, da preostanek te lepote ne bo ohranjen zgolj v pesmi.

Danilo Čebul, ml.

Odprto pismo gospodu Županu

Najprej bi Vam čestital za zmago na volitvah. Bil je zadnji čas za zamenjavo, saj gospod Kopusar ni bil sposoben narediti občine takšne, kot je bila pred velenjsko okupacijo. Do danes še nismo samostojna občina, temveč velenjska podružnica.

Nujno je potrebno, gospod župan, da se določijo nekdanje meje. Vse do Pesja je spadalo nekdanj pod Šoštanj, dobiti je treba nazaj vse, kar so Velenjčani odpeljali, pokradli v Šoštanju, to je: sodnijo, komunalno podjetje, zdravstveni dom z rentgenom, policijo, avto moto društvo in drugo. Ko bomo vse to dobili nazaj, bomo šele samostojna občina.

Velenje je Šoštanj do danes samo izkoriščalo in uničevalo. Potopiti so ga hoteli; ni jim uspelo, ga bo pa Gorenje »zadušilo« z načrtovano izgradnjo tovarne orožja. Sem proti in tudi Vi, gospod župan, bi morali biti. Onesnaževanja imamo zadošiti. Naj si jo zgradijo v Velenju. Na Vaš intervju, gospod župan, v februarški številki Lista bi pa pripomnil sledeče. Gospod Kopusar je rad omenjal dolgove, ki jih je dobil po pokojnem županu, vašem bratu. Svojih dolgov in napak ne vidi! (Dolgovi, ki so bili omenjeni v intervjuju). Samo pri

zamenjavi črpalke za Langusovo trgovino je bila po mojem strojena okoli stotilijonska korupcija, da o drugih napakah ne govorim. Če želite, jih lahko v naslednji številki opišem. G. urednik, P. R., v zadnjem odstavku intervjuja ste se izrazili, da Vam ni vseeno, kaj se dogaja v Šoštanju. Tudi meni ni. Sem pred 83 leti rojen Šoštanjčan in Šoštanj dobro poznam, predvojnega in sedanjega.

Do omenjene složnosti bo v Šoštanju težko priti, saj so v večini prišleki, ki so si prilastili nacionalizirano (zaplenjeno) premoženje. Takšnega mišljenja sem jaz, saj 70 odstotkov nekdanjih Šoštanjčanov ni. Kje so, tudi lahko opišem.

Kdor sodeluje z okupatorjem, je kolaborant. Komunistična parola.

Lep pozdrav! Anton Skornšek

Muzej premogovništva Slovenije
Koroška cesta - stari jašek, 3320 Velenje
Tel: 03 5870 997
e-mail: trgovina@rlv.si
www.rlv.si/muzej

Muzej premogovništva Slovenije in Tehniški muzej Slovenije podpisala sporazum

Strokovno sodelovanje muzejev za ohranitev tehniške dediščine

Do konca junija so v muzeju na ogled minerali Pohorja

Velenje, 6. april 2007 - V Muzeju premogovništva Slovenije sta danes direktor Premogovnika Velenje dr. Evgen Dervarič in direktor Tehniškega muzeja Slovenije dr. Orest Jarh podpisala sporazum o poslovno-tehničnem sodelovanju med muzejema. Interes Premogovnika Velenje kot lastnika Muzeja premogovništva Slovenije je ohranjati tehniško zgodovino slovenske rudarske in premogovniške stroke, Tehniški muzej Slovenije pa mu pri tem lahko ponudi strokovno pomoč.

Tako bo sporazum obe instituciji povezal v dolgoročnem medsebojnem sodelovanju pri pridobivanju in restavriranju muzejskih eksponatov, urejanju muzejskega gradiva in organiziranju tematskih razstav. Tehniški muzej bo velenjskemu nudil strokovno pomoč in mentorstvo pri pridobitvi strokovnega izpita za kustosa tehniške dediščine. Muzeja naj bi tudi kandidirala na razpisih za dodelitev sredstev iz naslova ohranjanja tehniške in kulturne dediščine v Sloveniji in Evropski uniji.

Podpisu sporazuma je sledilo odprtje razstave Minerali Pohorja, ki bo v kopalnici muzeja na ogled do konca junija. Razstavo sta postavila Zmago Žorž in Vili Podgoršek, ljubiteljska zbiralca mineralov in fosilov, tudi pisca več strokovnih člankov in soavtorja knjig o mineralih Slovenije.

Na razstavi so predstavljeni minerali, najdeni v kamnolomih okoli Cezlaka in Oplotnice in to je prva razstava iz trilogije, ki bo obiskovalcem velenjskega muzeja predstavila mineralno boga-

stvo slovenske Štajerske. Druga razstava nosi naslov Mineralno in fosilno bogastvo Kobanskega, Slovenskih Goric in Haloz, tretja pa Med Savo, Sotlo in Savinjo.

Sporočilo za javnost

Lokacija fotovoltaične elektrarne v Velenju

Spoštovani,

ker smo v nekaterih sredstvih javnega obveščanja zasledili pomanjkljivo oziroma netočno interpretacijo nekaterih zaključkov razgovora med županom Mestne občine Velenje Srečkom Mehom in predstavniki vodstva Holdinga Slovenske elektrarne, Premogovnika Velenje in Termoelektrarne Šoštanj, ki je potekal v sredo, 4. 4. 2007, vam posredujemo dodatno pojasnilo.

Na omenjenem delovnem sestanku je med drugim beseda tekla tudi o možnih umestitvah tako imenovane sončne elektrarne v prostor na območju Turistično rekreacijskega centra Jezero. Govorili so o predlagani lokaciji med objektom "Klasirnica" v Pesju in bregom Velenjskega jezera, ki ji lokalna skupnost ne nasprotuje, a je župan v njenem imenu tudi ne more potrditi. Za postavitev elektrarne na omenjenem območju je namreč potrebna sprememba prostorskega akta in bo zato o tem vprašanju moral odločiti Svet Mestne občine Velenje na eni svojih naslednjih sej. Dogovorili so se še, da bodo vso za razpravo in odločanje potrebno dokumentacijo pripravili v Holdingu Slovenske elektrarne.

Služba za odnose z javnostmi
Mestne občine Velenje

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji

Obveščamo vas, da je Evropska komisija v sklopu dogodkov ob 50. obletnici podpisa Rimske pogodbe zagnala prenovljeno spletno stran:

<http://eu4journalists.eu/>

Spletna stran je razdeljena na dva vsebinska dela:

- desna stran ponuja pregled "osnovnih informacij", ki bodo tja do poletja prevedene v vse uradne jezike Evropske unije, hkrati pa bodo sproti osvežene z ažuriranimi podatki, konktakti, ipd.
 - leva stran pa je namenjena posameznim dosejem EU, ki bodo postopoma nadgrajeni z novimi tematikami in posodobljeni glede na razvoj dogodkov. Ta del pri vašem delu bo preveden le v štiri uradne jezike EU (angleščina, francoščina, nemščina in španščina).
- Prav tako bo spletna stran postopoma opremljena z audio, video in foto gradivom.

NLB Stanovanjski
kredit že od
EURIBOR + 1,30%*!

Vem zakaj.

Zelo ugodna ponudba
samo do 31. 5. 2007!

NLB Skupina

www.stanovanjskikredit.si

*Ponudba velja za kredit v EUR, v višini 40.000 EUR ali več in dobo odplačila do 10 let za stranke, ki imajo NLB Osební račun, nanj prejemajo plačo ali pokojnino in imajo sklenjeno varčevanje pri NLB najmanj 3 leta in sklenejo življenjsko zavarovanje za primer smrti pri NLB Viti ali pričnejo s katerim izmed postopnih varčevanj NLB Vite. Ponudba velja do 31. 5. 2007. Efektivna obrestna mera (EOM) je 5,50%. Izračun EOM je narejen na dan 5. 3. 2007 in je informativne narave. Pri izračunu je upoštevan kredit, zavarovan z zastavo nepremičnine, stroški odobritve brez cennitve nepremičnine, v višini 40.000 EUR, doba vračila 10 let, obrestna mera 6-mesečni EURIBOR + 1,30%. EOM se lahko spremeni, če se spremenijo stroški odobritve, stroški zavarovanja, dan in mesec črpanja kredita.

Čestitamo ob prazniku!

NLB Skupina

LEKARNA
VELENJE

Vodnikova 1, Velenje

LEKARNA CENTER VELENJE
LEKARNA KERSNIKOVA VELENJE
LEKARNA ŠOŠTANJ
LEKARNA ŠMARTNO OB PAKI

Želimo vam prijetne prvomajske praznike!

BDV
BDA

BDV storitve in trgovina d.o.o.
Levstikova 15, 3325 Šoštanj,
fax: +386 3/5-865-967
e-mail: bdv.pisarna@email.si

Trgovina Elektro ČAS
Akerčeva 5/d, 3325 Šoštanj,
tel&fax: +386 3/5-881-333
e-mail: elektro.cas@email.si

Čestitamo za
27. april in 1. maj

KOLEKTIV ELEKTRO ČAS

SKORNŠEK Lidija s.p.,
Ravne 202, 3325 Šoštanj
Tel.: 03/589 31 05,
GSM: 041 563 377

Čestitamo ob praznikih!

LESNA TRGOVINA VRABIČ d.o.o.

Skorno 37, 3325 ŠOŠTANJ
TELEFON: 00 386 (0) 3 89 11 250, FAX: 00 386 (0) 3 89 11 251
GSM: 00 386 (0) 41 622 637, 00 386 (0) 31 622 637

Vsem občanom želimo
prijetne praznike!

ZDRAVSTVENI DOM
VELENJE
Vodnikova 1
3320 Velenje

ISKRENO
ČESTITAMO
OB PRAZNIKU
DELA.

Informacije v prostoru

Edi Vučina

»Bo sodobna civilizacija, kljub razvitemu šolskemu sistemu in vedno zmogljivejšim napravam za prenos informacij, uspela zaustaviti drveči vlak, s katerim se človeška vrsta pelje v neizbežni konec?«

Odgovor na gornje vprašanje, ki sem si ga zaskrbljeno zastavljal točno pred tremi leti v uvodniku Lista, dandanes že dobiva prepoznavne oblike. Žal, kajti postaja jasno, da se človeška vrsta ne zna rešiti iz ekološke pasti, kamor bi se slej ko prej ujela. Tudi letošnji »dan zemlje« (22.april) je minil v znaku opozoril raznih strokovnjakov, da bomo za ohranitev naše vrste nujno morali spremeniti odnos do našega planeta. Globalni ekonomski sistem, ki temelji na izkoriščanju omejenih naravnih virov energije in spodbujanju pretirane potrošnje, se namreč ne more dobro končati. Mislim, da se tega danes zaveda že večina od več milijardne populacije človeške vrste. Zavest je nedvomno pomagala dvigniti tudi povišana temperatura, ki jo povzročajo toplogredni plini, čeprav bi se še našli tudi ne-jeverni Tomaži.

GEA, kot nekateri poimenujejo našo zemljo, ima dejansko nekatere lastnosti živega bitja in dvig temperature bi lahko primerjali z temperaturo bolnega človeka, ki se tako poskuša ubraniti parazitskih bakterij. Problemi človeštva pa seveda niso samo toplogredni plini, ampak tudi enormne količine odpadkov, pomanjkanje čiste pitne vode, krčenje gozdov, nevarnosti gensko spremenjene hrane, zastrupljanje prsti in onesnaževanje zraka, če naštejemo le največje. Povprečno izobražen Zemljan, kamor lahko, če tole berete, prišete tudi sebe, se nedvomno zaveda omenjenih problemov. Kaj pa lahko, kot zavedajoči se posamezniki sploh storimo, da zaustavimo v prepad drveči vlak? Po moje ne prav veliko.

Človeška civilizacija je z globalno ekonomijo usodno odtujila posameznika od ekosistema, od katerega je bil vedno odvisen. V času plemenske skupnosti je bila povezanost plemena z okoljem v katerem so živeli, popolna. Tudi na kmetijah so včasih še vedeli, koliko glav živine lahko prehranijo z razpoložljivo velikostjo kmetije. Vedelo se je, če vreme ne nakloni dobre letine, da bo zimo težje preživeti. V globalni ekonomiji pa je odvisnost od narave navidezno izničena. Ne glede na letino, bodo namreč v sosednji trgovini prodajali prav tisti pridelek, ki letos ni obrodil. Še

Foto: arhiv Oki Blatnik

več, bolj ali manj sveže sadje lahko kupimo ne glede na letni čas in ne glede na to, na katerem eksotičnem otoku je zraslo. Še posebej za ljudi v mestih, kjer pa danes živi že večina ljudi, je odtujenost značilna. Nič čudnega ni, da mestni otroci ne vedo več, kje nastane mleko in da krave niso vijolične barve. Tudi odrasli se ne zavedamo več, da z nakupom požrešnega terenskega avtomobila pomagamo izčrpavati še zadnje zaloge fosilne energije, da s pretirano porabo električne energije uničujemo zrak, ki ga vdihavamo, da z odvrgenimi plastenkami polnimo prepolne depozije odpadkov, da z razkuževanjem WC školjk uničujemo vodni režim, da s pesticidi zastrupljamo podtalnico, da z kupljeno svinjino iz Ihana spuščamo gnojnico v tamkajšnji potok, da z asfaltiranjem ceste spravljamo v obup vaščane Planinske vasi, kjer prenašajo asfaltno bazo, da z zidanjem hiše ogrožamo zdravje ljudi ob Trboveljski cementarni, da z jedrskimi odpadki grenimo življenje naših prapravnukov, itd ...

Priznajmo si, da smo odtujeni vsi in nismo zares pripravljeni spremeniti način življenja. Krivce vidimo le v drugih, na primer v potratnih Američanih ali razvijajočih se Kitajcih, ki dejansko še

niso podpisali Kiotskega sporazuma. A roko na srce! Smo sami res pripravljeni kaj žrtvovati!? Smo se sploh sposobni pogovarjati o smiselnosti investicije v TEŠ 6? Si tisti na izpostavljenih mestih sploh upajo javno govoriti o alternativnih rešitvah? Izpade tako, da so Šoštanjčani, kakor tudi širše gledano, vsi Slovenci, z vlado na čelu, popolnoma enotni, da s kurjenjem lignita še naslednjih nekaj desetletij ni nič narobe. Od sedanjke, ekologiji ne najbolj naklonjene vlade, ki jo v veliki meri vodi energetski lobi, sicer ne pričakujem veliko. Mogoče bi kakšno rekel le razsvetljeni predsednik države, a bi ga gotovo kmalu utišali, kot so ga ob velikonočnem predlogu, da bi se odrekli svinjskega mesa.

Slednje le dokazuje, da se motijo tisti, ki še vedno upajo, da ima vlak na katerem drvimo, svojege strojevodja. Žal se je na mesto strojevodja že pred časom usedel imaginarni nedoločljivi »kapital«, ki nam počasi, skoraj neopazno razgrajuje nacionalno državo in nas povsem nemočne vozi v neznanu. Vemo samo to, da prevzem krmila ni več možen, zasilna zavora pa tudi ne deluje več.

»Kaj čmo zdej, uživajte v vožnji, dokler še traja ...

FINALNI TURNIR DRŽAVNEGA PRVENSTVA ZA KADETE ŠOŠTANJ 2007

V petek, 6., in v nedeljo, 8. aprila 2007, je Športna dvorana Šoštanj gostila finalni turnir državnega košarkarskega prvenstva za kadete (fantje, rojeni leta 1990, in mlajši). Za naslov slovenskega prvaka so se poleg gostiteljev, ekipe **Elektre**, udarila še moštva **Uniona Olimpije**, **Geoplina Slovana** in **Zlatoroga**. Organizatorja turnirja sta bila **Košarkarski klub Elektra** in **Košarkarska zveza Slovenije**, glavno pokroviteljstvo nad turnirjem pa je prevzelo podjetje **Gorenje d.d.**

Velja omeniti, da je na uvodni slovesnosti, na kateri je nastopil Mladinski pihalni orkester, bil prisoten župan Šoštanja, gospod Darko Menih, na zaključku prireditve pa je sodeloval igralec domžalskega Heliosa Smiljan Pavič, sicer doma iz Šoštanju bližnjega Velenja.

V nedeljo je dogajanje ovekovečila tudi lokalna televizija VTV (medijski pokrovitelj turnirja), ki je posnetek na svojem kanalu predvajala dan kasneje, vse štiri tekme, torej tako polfinalne, kakor tudi dvoboja za prvo in tretje mesto, pa je

na spletni strani Košarkarske zveze Slovenije (www.kzs.si) bilo moč spremljati prek žive statistike. Pestro pa je bilo tudi dogajanje ob samih tekmah. Svoje znanje so namreč med odmori pokazale tudi članice plesne skupine Šolskega centra Velenje - Zvezdice.

REZULTATI TEKEM TURNIRJA

Polfinale (petek, 6. aprila 2007)

Union Olimpija A : Elektra A 83:59 (21:18, 24:11, 13:16, 25:14)

Union Olimpija A: Vončina, Sarajlija 9, Zidar 6, Glavaš 2, Simoneti 10, Perovšek 4, Sirmik 10, Babič 19, Zagorc 21, Stopar, Buda 2.

Elektra A: Golež 5, Matijević 20, Bujan 6, Čosič 11, Zapašek 2, Krofi, Lekič 10, Lapanja 5, Divkovič.

V prvi tekmi turnirja sta se srečali ekipe, ki sta v rednem delu prvenstva v medsebojnih dvobojih vsaka po enkrat zmagali. Domača ekipa je začela silovito s kar dvema zaporednima trojkama, a se gostje iz Ljubljane niso pustili zmešati. Po dobrih treh minutah so v vodstvo prišli igralci Olimpije in vodstva vse do konca dvoboja niso več spustili iz rok. Do konca polčasa so Ljubljančani vodstvo samo še povečevali in tako se je prva polovica končala z rezultatom 45:58.

V začetku drugega polčasa igralci **Elektre** dobrih pet minut niso dosegli točk, medtem ko so jih igralci Olimpije dosegli kar 15 in s tem dosegli tudi najvišje vodstvo na tekmi - 26 točk. Takšno razliko so igralci Olimpije dosegli še nekajkrat, na koncu slavili zmago s 24 točkami naskoka ter si s tem zagotovili vstopnico za veliki finale.

Zlatorog A : Geoplin Slovan 78:66 (22:19, 9:19, 23:11, 24:17)

Zlatorog: Pelko 11, Kos 26, Maček 7, Zupanc 9, Jamšek 9, Strašek 3, Dimec 13, Smiljič.

Geoplin Slovan: Zadnik 13, Hren 14, Petrovič 4, Škrlec 13, Nikolič Smerdelj 20, Cvjetkovič 2.

Tekma med drugo- in tretjevrščeno ekipo po rednem delu prvenstva je bila napeta, ekipi pa sta se v vodstvu izmenjali mnogokrat. Bolje so začeli igralci **Laškega**, ki so po treh minutah vodili že z 12:4, nakar so to prednost pri Slovanu v naslednjih treh minutah izničili in do konca uvodne četrtine nobena ekipa ni naredila občutnejše razlike.

Elektra

Če je bila druga četrtina v znamenju igralcev s Kodeljevega, ki so ta del dvojboja končali s prednostjo 7 točk, pa je bila tretja četrtina brez dvoma v znamenju košarkarjev Zlatoroga, ki so v odlični igri ne samo izničili prednost, ampak do konca četrtine celo prešli v vodstvo za 6 točk. Tudi zadnja četrtina so Laščani začeli dobro in v 35. minuti tekme vodili že za 12 točk. Nato je sledil padec v igri Laščanov, kar so izkoristili igralci Slovana in se v 38. minuti dvojboja približali na vsega 3 točke zaostanka. V malce živčni končnici tekme nato skoraj minuto ni bilo koša ne na eni in ne na drugi strani. Dobro minuto pred iztekom 40 minut je bila storjena osebna napaka nad najboljšim igralcem Laškega, Gašperjem Kosom, ki je z natančnima zadetima prostima metoma ter takoj za tem še s trojko določil drugega finalista kadetskega državnega prvenstva.

Tekma za 3. mesto (nedelja, 8. aprila 2007)

Elektra Esotech A : Geoplin Slovan 81:86 (12:19, 18:13, 24:20, 18:20, 9:14)

Elektra: Golež 7, Matijević 10, Bujan 24, Čosič 8, Zapušek 6, Krofi 2, Lekič 9, Lapanja 11, Divkovič 4

Geoplin Slovan: Zadnik 22, Hren 11, Petrovič 12, Škrlec 14, Nikolič 15, Ačimovič 2, Cvjetkovič 10

Tekmo za tretje mesto so bolje začeli košarkarji Geoplina Slovana in vodili skoraj ves prvi polčas. V drugi polovici dvojboja so Šoštanjčani pokazali bistveno boljšo igro in tako kmalu prevzeli vodstvo, zadržali pa ga vse do zadnje minute rednega dela tekme. Igralci Slovana so zatem izenačili in imeli napad, v katerem je bila v zadnji sekundi storjena osebna napaka nad Cvjetkovičem, ki je po izteku rednega dela imel dva prosta meta, a oba zgrešil. S tem se je redni del končal z 72:72, odločitev o zmagovalcu pa se je prenesla v podaljšek.

V zadnjih 5 minutah so večino časa vodili Ljubljčanani, a so jim košarkarji Elektre vztrajno sledili, v zadnjem napadu pa celo imeli možnost za nov podaljšek. A kaj, ko žoge niso pravočasno spravili v igro, kar je z odločilnim košem kaznoval Uroš Zadnik in moštvo Geoplina Slovana zagotovil 3. mesto v državnem prvenstvu.

Veliki finale (nedelja, 8. aprila 2007)

Union Olimpija A : Zlatorog A 74:83 (20:23, 12:17, 20:20, 22:23)

Union Olimpija: Vončina 5, Saralija 13, Zidar, Glavaš 11, Simoneti 12, Perovšek 9, Sirmik 8, Babič 10, Gromlič, Lovšin in Buda 6.

Zlatorog Laško: Pelko 17, Kos 20, Maček, Zupanc 8, Jamšek 6, Strašek 13, Kocjančič, Dimec 17 in Smiljič 2.

Veliki finale zaključnega turnirja državnega prvenstva za kadete med pivovarskima ekipama, ki sta prvi dan turnirja zabeležili zmagi, je številnim gledalcem v Športni dvorani Šoštanj postregel s pravo košarkarsko poslastico. V prvem polčasu so ritem igre dajali igralci iz Laškega, ki so uspešno izkoriščali nerazpoloženost igralcev iz Ljubljane. Tem met iz igre namreč nikakor ni stekel. Prvi del igre se je končal z osmimi točkami prednosti Laščanov (32:40), ki pa bi si lahko priigrali še večji naskok, če ne bi v zadnjem napadu košarkarji Zlatoroga ne izgubili žoge, kar so igralci Uniona Olimpije kaznovali s trojko v zadnji sekundi.

Na začetku drugega polčasa so Ljubljčanani kmalu znižali zaostanek, se tekmeccem približali na vsega tri točke zaostanka, a jim je v zadnjih dveh minutah

tretje četrtine zmanjkalo zaleta, tako da se je ta del tekme ponovno končal z 8 točkami prednosti za Laščane (52:60).

V bučnem vzdušju, ki ga je pripravila skoraj 600-glava množica navijačev, se je zadnja četrtina začela v znamenju Ljubljčanov, ki so v dobri minuti zaostanek znižali na vsega točko (59:60). S trojko Sirmika so nato v 33. minuti igre prvič prešli v vodstvo (64:62), ki pa so ga Laščani kmalu izničili in z dvema uspešnimi akcijama minuto kasneje že vodili s 67:64. Moštvo iz Tivolija je nato v nezbrani igri naredili nekaj napak, kar so izkoristili igralci Zlatoroga in prek razpoloženega Kosa v 37. minuti dvojboja prešli v vodstvo za 9 točk (73:66) in kmalu zatem celo za 9 točk (75:66). Laščani so do konca tekme nadzorovali igro in ob zadnjem pisku sirene zaslužno postali kadetski državni prvaki Slovenije za sezono 2006/07, saj so z rezultatom 83:74 v velikem finalu premagali Union Olimpijo.

KONČNI VRSTI RED ŠTIRIH NAJBOLJŠIH KADETSKIH EKIP SLOVENIJE V SEZONI 2006/07:

Četrtovrščeni ekipi Elektre je za uspeh čestital Janez Drvarič, legenda slovenske košarke, tretjevrščeni ekipi Geoplina Slovana je medalje podelil znani igralec Heliosa, Smiljan Pavič, ki je doma iz Velenja, prve košarkarske korake pa naredil prav v Elektri. Medalje za drugo mesto je ekipi Union Olimpije podelil Franjo Bobinac, predsednik uprave Gorenja d.d., ki je bil tudi generalni pokrovitelj turnirja. Novim državnim prvakom, ekipi Zlatoroga iz Laškega, pa je kolajne in pokal predal direktor slovenskih košarkarskih reprezentanc Tone Krump.

1. Zlatorog Laško

2. Union Olimpija

3. Geoplin Slovan

4. Elektra Šoštanj

Komisija v sestavi Tone Krump (direktor slovenskih košarkarskih reprezentanc), Anton Decosta (dolgoletni trener KK Elektra) ter Miha Čop (trener in predstavnik medijev) je izbrala najboljšo peterko, najboljšega igralca in najboljšega strelca turnirja. Vsi ti igralci so prejeli posebna darila, ki so jih prispevali: Gorenje d.d., Terme Topolšica, Muzej premogovništva Slovenije ter Gostišče Štorman.

Najboljša peterka srečanja: **Gasper Kos** (Zlatorog), **Luka Dimec** (Zlatorog), **Dario Babič** (Union Olimpija), **Nikolič Smrdelj** (Geoplin Slovan) ter **Brane Lekič** (Elektra Šoštanj).

Najboljši strelca in igralec turnirja: **Gasper Kos** (Zlatorog Laško)

BRALNA ZNAČKA 2007

Knjige so še vedno cool

Knjige so ključ do zaklada modrosti, so vrata v deželo užitkov, so steze, ki vodijo navzgor, so naše prijateljice. V knjigah pa je več zakladov kot je gusarskih dragocenosti na Otoku zakladov ... in pri tem je najboljšo, da lahko to bogastvo uživata vsi in vsak dan v življenju. Pridite, berimo!

To so besede, s katerimi smo voditeljice letošnje prireditve ob zaključku bralne značke pozdravile prejemnike le teh. Gosta Irena Vrčkovnik in Simon Gorišek pa sta poskrbela za zelo zanimiv in pester glasbeni program, kjer so se izkazali tudi učenci naše šole kot pravi mladi glasbeni upi.

Bralna značka je slovensko gibanje, ki spodbuja mlade k branju in dviga njihovo bralno kulturo. V ta namen razvija različne programe in akcije: zgibanka "Zibelka branja" osvešča starše novorojenčkov, "Predšolska bralna značka" razvija družinsko branje, "Bralna značka v osnovni šoli" motivira za branje otroke oz. mlade do 15. leta starosti.

Bralno značko sta po češkem zgledu osnovala ravnatelj osnovne šole na Prevaljah, pisatelj Leopold Suhodolčan, in profesor slovenščine na tej šoli, Stanko Kotnik. Prvo tekmovanje za Prežihovo bralno značko so razglasili na področju štirih koroških občin v jeseni leta 1960, prve Prežihove bralne značke so bile podeljene maja 1961 v Kotljah, Kajuhovo bralno značko pa podeljujemo že 40 leto.

Skupno je letos prejelo Kajuhovo bralno značko 619 od 775 učencev in učenk naše šole.

ČESTITAMO!

In ne pozabite! Na vsaki knjižni polici je prostor za knjige, ki smo jih prerasli, a se jim ne moremo odpovedati. Med svojimi listi nosijo našo mladost podobno kot cvetlice, stisnjene in posušene nekega na pol pozabljenega poletnega dneva.

Lidija Volk

Obisk v Mestni galeriji Šoštanj

Namen obiska v galeriji je bil neposreden stik z umetniškimi originali (razstava Jožeta Svetine). Učiteljci se zavedava, da se umetnine ne da nadomestiti z reprodukcijami, diapozitivi, videoposnetki. Stik z originalom pa učencu omogoča, da umetnijo morda začuti.

Ogled likovnih del je učencem omogočil razvijanje domišljije. Ob umetninah so si pripovedovali in izmišljali zgodbe. Ker pa muzejska pedagogika omogoča tudi način dela, da učenci preslikavajo umetniško delo, smo počeli tudi to.

Učiteljci 1.
b: Mihaela
Ovčjak, prof.;
Martina Žohar,
dipl. vzg.

ROK IN TINA

Rok je nabiral rože.
V mislih je imel Tino.
Ko jih je nabral, se je
napotil k Tini. Rože je skril za
hrbet. Tina pa je pasla koza.
Medtem ko sta se pogo-
varjala, je koza pojedla rože.
Ko se je Rok odločil, da
ji pokloni rože, je ostala
le ena sama roža in pečlji.

Rok je bil jezen, Tina
pa se je smejala, saj je
vedela, da so to rože
zanjo in ne za kozo.

MIHAELA KOŽELJNIK
2. e POŠ TOPOLSICA

Neustavljivi raziskovalci

V okviru gibanja »Mla-
di raziskovalci za razvoj
Šaleške doline« smo se
v letošnjem šolskem
letu **Urška Aplinc, Ves-
na Panič in Vesna Tu-
rinek** odločile izdelati
raziskovalno nalogo, ki
se imenuje Besedilna
straža, mentorica pa
nam je bila ga. **Vlasta
Črešnik**.

V šoštanjki občini se na raz-
ličnih javnih mestih pojavljajo
zapisana besedila, največ ob-
vestila, vabila in plakati. Članice
besedilne straže smo jih pre-
brale, analizirale in prikazale
119. O teh besedilih smo izvedle
anketo in intervjuje ter se
pogovarjale z občani. Vse po-
govore smo posnele.

Ugotovile smo, da ta javna
zapisana besedila večinoma
nimajo jasno izraženega sporo-
čilnega namena in so zato manj
razumljiva. Dokazale smo, da
so pravopisno, slovnično in
slogovno neustrezna, a ljudje
tega večkrat ne opazijo. Prepri-
čale smo se tudi, da se preko
njih odraža srednja stopnja raz-
vitosti funkcionalne pismenosti
(tj. branja ter pisanja besedil)
občanov in da so ta besedila
vsebinsko, oblikovno ter glede
na pravila pisanja srednje učinkovita.

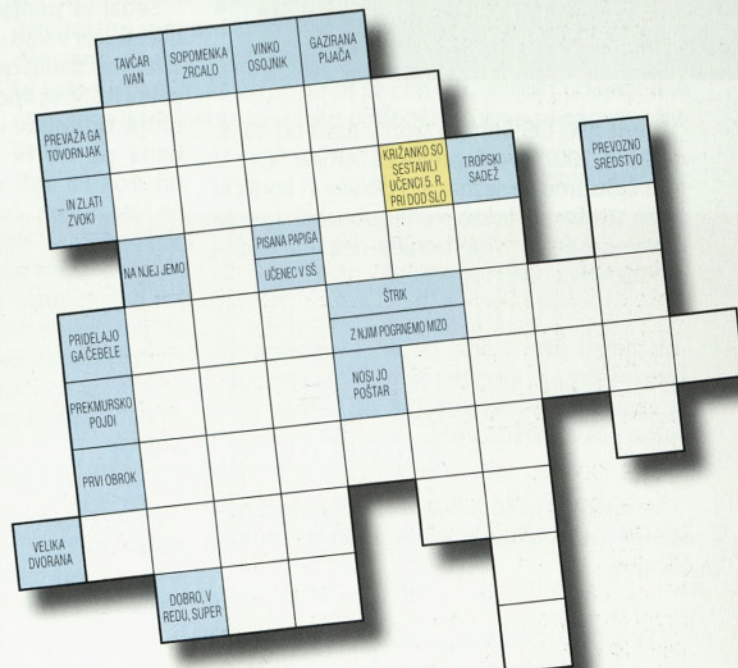
Občina Šoštanj bo tudi na
našo pobudo v letošnjem letu

določila koncesionarja. Predla-
gamo tudi, da v vseh okoliških
krajih Šoštanja postavi kozol-
ček kot obvestilno mesto. V
nalogi navajamo možnosti za
pregledovanje zapisanih besedi-
dil, preden gredo v javnost, in
različne oblike izobraževanja o
javnih besedilih.

Delo na terenu je bilo zabav-
no, iz naloge smo se tudi veliko
naučile, predvsem pa nam je
pomembno to, da ima naša na-
loga korist.

Delati raziskovalno nalogo
ni lahko delo. A ko svojo nalo-
go (na katero si zelo ponosen)
predstaviš, se zaveš, da je kljub
vsemu bilo vredno. In lahko za-
pišemo, da nam ni žal ker smo
jo izdelale.

*„Življenje sestavlja množica
malenkosti. Zelo redko se ponudi
priložnost, da bi se lahko takoj lo-
tili česa velikega. Resnična veliči-
na je v tem, da smo veliki pri ma-
lenkosti.“ (Charles Simmons)*

Uršika zala

Uršika zala se s poršejem pripeljala
in na plesu v miniču skakala.
Folk je obstal.
Gledali so Uršo vsi,
saj najlepša se zdi.

Tip proti njej stopi
in ona ga zagleda v gmoti.
Serbus bejba, uleti,
a si za en ples?
Če hočeš kar reči!
Ker Urši lep se ne zdi,
mu klafuto prisoli.

Hotel je z njo plesati tudi Prešeren,
a je bil preveč miren.
Ne daleč od nje en zelenec
jo opazuje kot prepečenec.
No, saj je šikan,
samo mal' od komarjev popikan.

Oblečen kot metal'c se zavrti proti njej.
Uršika zala onemi.
Dobra oprava, komentar prileti.
Uršika se zahvali in zardi.

Skupaj plesala bi ure in dni,
če ne bi v krogu se zbrala kopica ljudi.
Podobno je pogrebu.
Lastnemu miru.
Muska ugasne se,
folku nič jasno.
Tip se zadere: Alo, a bo kaj muske?!

Istočasno iz Ljubljanice pljusne.
Dež se ulije. Toča že pada.
dva po dva komada.
Uršiki reče metal'c:
Bežimo, da nas ne dobi!
Štekaš mala, leti!
Beži, da nas toča ne ulovi!

Urši spodsrsne v Ljubljan'co,
zapelje se, kot da je na klancu.
To vidi mnogo ljudi
in zgroženi ugotovijo, da Urše več ni.

Sandra Ograjenšek, 8. c

Starši v šoli

Tretješolci OŠ Šoštanj smo v času od 19. 3. do 23. 3. 2007 izvedli projekt STARŠI V ŠOLI. V tem času smo se seznanili s poklici in konjički naših staršev. Prijazno so nas povabili v svoje delovno okolje, svoje bogate delovne izkušnje so delili z nami tudi v šoli.

V petek smo starše povabili v šolo k uri športne vzgoje, kjer smo se igrali naše najljubše igre. Zmagovalci smo bili vsi! Želimo si še veliko podobnih druženj.

Še posebej bi se zahvalili za prijaznost gospe Ilariji Caktaš in Andreji Čeh ter družini Langus.

Tretješolci OŠ Šoštanj in učiteljice Anita Plamberger, Petra Teržan in Helena Urh

Igrača

»Mami, doma sem pozabila punčko!« Tako so se velikokrat glasile moje besede, ko sem bila še majhna. Dobila sem punčko, ki sem jo imenovala Katka. Nikamor nisem šla brez nje. Skupaj sva se kopali, jedli, spali ... Seveda sem imela še druge igrače in se tudi z njimi igrala, a nikoli brez Katke.

Sedaj ta punčka pozabljena leži v kotu. Raje se igram s prijatelji gumitvist, enko, različne športne ter druge družabne igre. Nobena pa mi ni posebej pri srcu. Pa tudi igram se ne več toliko, čez teden skoraj ni časa. Mlajšim kar malo zavidam, saj se lahko kar naprej igrajo. A včasih se jim tudi smejem, ker vzamejo igro tako zares in se tudi sprejo. Zanima me, ali sem bila tudi jaz takšna. Najbrž.

No, čez čas mogoče prarastem tudi te igre, kdo ve. A za vsakega se najde kaj. Zakaj se ne bi tudi zame?!

Helena Plešnik, 5. a

17. Nacionalni otroški parlament

Bil je turoben, deževen in siv dan. Toda že misel, da se bomo kmalu odpeljali v Ljubljano na čisto pravo zasedanje otroškega parlamenta, mi je polepšala dan.

Letošnjega 17. nacionalnega otroškega parlamenta, ki je potekal 19. marca 2007 v Državnem zboru Republike Slovenije, sva se udeležila, skupaj z mentorico Anko Voh, tudi dva devetošolca naše šole, in sicer Vesna Panić in Žan Polc. Oba parlamentarca sva odlično zastopala mnenje ne le naše šole, temveč celotne Šaleško-savinjske regije.

Tema letošnjega otroškega parlamenta se je glasila Naše mnenje o devetletki. Ni naključje, da sva ravno midva zastopala našo šolo, saj sva pred uvrstitvijo na nacionalni otroški parlament morala opraviti kar tri preizkušnje, na katerih sva morala pokazati veliko govorniških spretnosti, in sicer so bili to šolski, občinski in nazadnje regijski parlament. Najini vrstniki so naju izvolili na vseh treh ravneh. Tudi v Ljubljani sva opravila pomembno in odgovorno delo, saj sva vodila dve od štirih delovnih skupin.

Po uvodnih pozdravnih govorih nekaterih gostov politikov, tudi ministra za šolstvo, dr. Milana Zvera, smo odšli na delo v skupinah. Razprava je namreč potekala po vsebinskih sklopih, in sicer: ocenjevanje in nacionalno preverjanje znanja, izbirni predmeti in nivojski pouk, obremenjenost in prosti čas ter organizacija dela v devetletki (dnevi dejavnosti, odnosi med učenci, zgodnji vstop v šolo ...). Sama sem bila vodja skupine, ki je obravnavala izbirne predmete, Žan pa je vodil skupino, kjer so razpravljali o obremenjenosti osnovnošolcev in o prostem času. Kot vodji skupine sva imela odgovorno in ne preveč lahko, ampak vseeno zanimivo in poučno delo. V posamezni skupini je sodelovalo več kot dvajset mladih parlamentarcev iz vse Slovenije. Vsak od njih je hotel povedati svoje mnenje in napetost zaradi nestrinjanja pri nekaterih aktualnih vprašanjih ter dobra ura razpoložljivega časa, da smo vsa mnenja strnili v eno samo, je bil najtežji del. A tudi to nam je uspelo. Končno smo si lahko privoščili malico in poklepetali z novimi prijatelji. Po odmoru smo odšli v veliko dvorano državnega zbora, kjer je potekala glavna razprava. Po končani razpravi smo si ogledali še parlament, odšli na kosilo ter se počasi odpravili proti domu.

Kljub temu da mi nekaj stvari ni bilo všeč, kot je npr. premalo časa za delo v skupinah, dolg plenarni del, dve vodji v eni skupini, predvsem pa nestrpnost nekaterih udeležencev, vseeno menim,

da je sodelovati v otroškem parlamentu zelo lepa izkušnja, saj spoznaš nove in zanimive ljudi, se nekaj naučiš ter jasno in glasno poveš svoje mnenje. Preko sodelovanja pri nacionalnem otroškem parlamentu sem prišla do spoznanja, da je res, kar je dejal že Bodenstein: »Pametno govoriti je pogosto težko, pametno molčati še težje.« Upam in želim si, da bi se čim več mladih udeleževalo otroškega parlamenta in si tako pridobili izkušnje za naprej v življenju.

Vesna Panić, 9. c

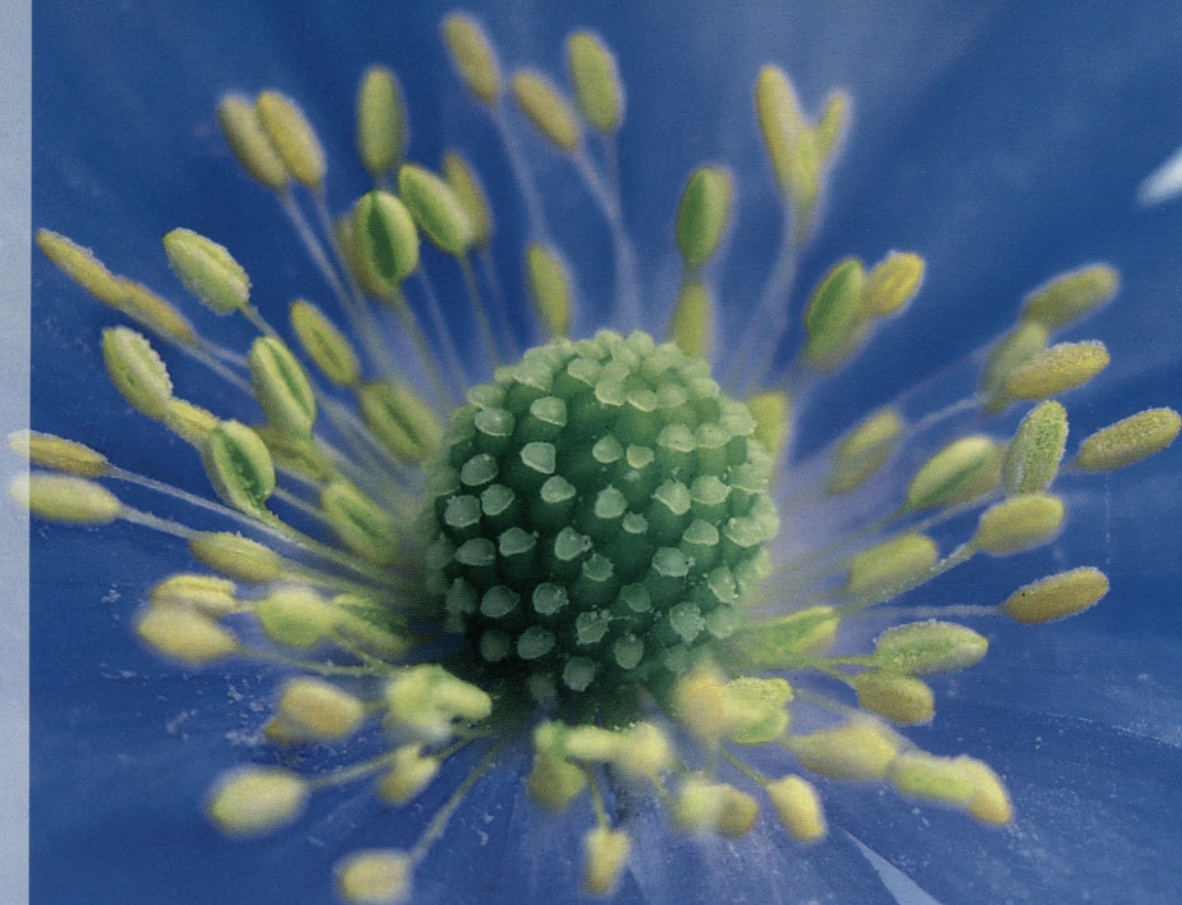
**Učiteljice in učitelji ter vsi drugi zaposleni,
ki se na vaši in naši šoli trudimo za znanje in vzgojo naših in vaših otrok,
vam želimo prijetne praznike.**

**Preživite jih z vsemi, ki jih imate radi, predvsem pa izkoristite ta čas,
da se boste družili s svojimi hčerkami in sinovi,
ki vas imajo naaaaaaaaaaaaajbolj radi!**

Maj

Veliki traven

- 1 T Jože
- 2 S Boris ○
- 3 Č Aleksander
- 4 P Cveto
- 5 S Angel
- 6 N Janez
- 7 P Stanko
- 8 T Viktor
- 9 S Gregor
- 10 Č Izidor □
- 11 P Žiga
- 12 S Pankracij
- 13 N Servacij
- 14 P Bonifacij
- 15 T Zofka
- 16 S Janez ●
- 17 Č Jošt
- 18 P Erik
- 19 S Ivo
- 20 N Bernard
- 21 P Feliks
- 22 T Milan
- 23 S Željko □
- 24 Č Suzana
- 25 P Gregor
- 26 S Zdenko
- 27 N Janez
- 28 P Avguštin
- 29 T Magdalena
- 30 S Ivana
- 31 Č Angela

List
 kabelsko razdelilni sistem šoštanj
Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV
 maj 2007

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden				
torek, 1. 5.	planinstvo	Planinski izlet: Kapla – Sv. Duh na Ostrem vrhu (lahka označena pot)	Kozjak	Planinsko društvo Šoštanj
torek, 1. 5. ob 12:00	srečanje	Prvomajsko srečanje krajanov Občine Šoštanj	Prireditveni prostor Pristava	Turistično društvo Pristava
sreda, 2. 5. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Geoplin Slovan (1. A SKL – Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
sobota, 5. 5. ob 17:00	nogomet	Šoštanj : GIC Grad. Rogaška (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
sobota, 5. 5. ob 20:00	koncert	30 let okteta Zavodnje	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj in Oktet Zavodnje
2. teden				
torek, 8. 5. ob 17:00	delavnica	TORKOVA PETA-ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
torek, 8. 5. ob 20:00	predstava	Odsevi in odmevi Modre refleksije in perspektive Šaleške doline (multimedijska predstava)	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sreda, 9. 5. ob 19:00	proslava	Proslava ob prazniku KS Topolšica in obletnici podpisa kapitulacije	Zdraviliški park Topolšica	KS Topolšica, Turistično društvo Topolšica in Območna org. zveze borcev
četrtek, 10. 5. ob 9:00	delavnica	Brezplačne meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola	Pred blagovnico Mercator	Območni odbor Rdečega križa Velenje
petek, 11. 5. ob 20:00	razstava	Otvoritev fotografske razstave Tomaža Sinigajda - SINI: PODOBE MED ŠOTORI	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
sobota, 12. 5. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Krka Novo mesto (1. A SKL – Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
3. teden				
torek, 15. 5. ob 10:00	prireditev	Dan odprtih vrat za družine na Kavčnikovi domačiji	Kavčnikova domačija v Šentvidu	Muzej Velenje
četrtek, 17. 5. ob 19:00	razstava	Otvoritev razstave Jožice Klanfer	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 19. 5. ob 10:00	gasilstvo	4. meddruštveno gasilsko tekmovanje pionirk in pionirjev za pokal KS Šoštanj	Gasilski dom Šoštanj	Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj
sobota, 19. 5. ob 17:30	nogomet	Šoštanj : Šentilj Jerenina (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
petek, 19. 5. ob 19:00	potopis	Predstavitve tekmovanja: Adventure race oz. X adventure Canada (Tilen Potočnik in sotekmovalci)	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
nedelja, 20. 5. ob 10:00	delavnica	Nedeljska muzejska ustvarjalnica za otroke	Kavčnikova domačija v Šentvidu	Muzej Velenje
4. teden				
četrtek, 24. 5. ob 19:00	bridge	Bridge - razmigajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
petek, 25. 5. ob 17:00	ples	FIT Plesna prireditev	Telovadnica OŠ Šoštanj	Vrtec Šoštanj in FIT Slovenije
petek, 25. 5. ob 20:00	koncert	KITARIJADA (možnost prijave do 15.5. v kavarni)	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj
petek, 25. 5. ob 20:20	predstavitve	Galerijski večer: Andrej Krevzel	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 26. 5.	pohodništvo	Planinski pohod od Kotelj do Belih vod	Kotlje - Bele Vode	Planinsko društvo Šoštanj in Občina Šoštanj
5. teden				
četrtek, 31. 5. ob 19:00	bridge	21th World wide bridge contest (svekovni simultani bridge turnir)	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.

KATEGORIJE PRIREDITEV:

 šport

 kultura

 šolstvo

 splošno

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Svetina v mestni galeriji

Ob štiridesetletnici ustvarjanja slikarja Jožeta Svetine so mu v domačem Šoštanj priredili razstavo njegovih najnovejših del. Odprtje razstave je bilo 5. aprila v Mestni galeriji Šoštanj, dogodek pa je pospremlilo veliko ljudi. V kulturnem programu je sodeloval Oktet Zavodnje pod vodstvom Jožeta Grabnerja, par besed pa je ob odprtju povedal tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih. Direktor Zavod za kulturo Šoštanj, Kajetan Čop, ki je bil organizator razstave in hkrati izdajatelj manjšega kataloga, je poudaril pomen tega ustvarjalca za domače okolje in širše.

Foto: Deljan Tonkili

Priložnostna razstava je plod njegovega sedanjega načina ustvarjanja, kjer se posveča izključno tehniki olja na platno. Vendar je slikar tokrat z olji precej eksperimentalni, saj je dosegel, da se barvne ploskve često prelivajo kot pri akvarelu. Nežne poteze, tu in tam močnejša kontura, motivika pa ostaja več ali manj ista. Naravni motivi, čeprav ne gre ravno za prikaz narave, temveč bolj trenutka, ki ga je slikar ujel v nekem okolju in ga zapisal na platno. Zato je bolj kot na platnih iskati znano okolje, pomembnejši slikarjev odnos do njega. Razstavljenih je osemindeset slik; na prvi razstavi pred štiridesetimi leti jih je bilo ravno toliko.

Kot že rečeno, je bila ob štiridesetletnici Sveti-

novega ustvarjanja izdana zloženko, v kateri je Milojka Komprej med drugim zapisala: Od prve njegove javne razstave v letu 1967 mineva štirideset let. Štirideset bogatih ustvarjalnih let, v katerih je slikar ostal zvest edini višji sili od njega, ki jo priznava. To je narava.

Jože Svetina se je rodil 1934 v Šmartnem pod Šmarno goro. Učiteljska pot ga je zanesla najprej v Vitanje, nato pa v Zavodnje nad Šoštanjem, kjer je našel tudi svoj dom. Svojo prvo razstavo je imel leta 1967 v Velenju, nato pa so se kar vrstile. V Zavodnjah je organiziral Malo Napotnikovo kiparsko kolonijo ter poskrbel za spominsko obeležje na kiparjevi rojstni hiši in v šoli. Ilustriral je več knjig, ob njegovi 70-letnici pa je izšla bogata monografija. Njegova dela so prisotna širom po svetu, med njimi sta jih prejela predsednika ZDA Clinton in Busch.

Preizkusil se je v mnogih tehnikah, blestel tudi v slikanju na steklo, v akvarelih in z risbo, njegov ustvarjalni duh pa ga venomer žene k novemu raziskovanju. Pri tem se ne omejuje z mentorskimi napotki in trendi, temveč ostaja zvest samemu sebi.

Razstava bo na ogled do 4. maja.

Pravljíčarka

Foto: Marija Lebar

V petek, 30. marca, je bilo pod oboki Mestne galerije Šoštanj, kjer je bila gostja Galerijskih večerov Katja Kočevár, nadvse prisrčno. Katja Kočevár se odlikuje po pisanju pravljíc, zato se je z njo o ustvarjanju za otroke pogovarjal Peter Rezman. Vmes je beseda tekla tudi o poeziji, o kateri Katja še ni rekla zadnje besede. Večeru je dal težo nastop Katjine hčer Kaje, ki je pomagala z besedo in igranjem na flavto. Zbrani, ki so bili v glavnem odrasli, se niso odrekli poslušanju pravljíce o Potočku, ki je ena od zgodnejših Katjinih del. V vrsti knjižic, ki so že bile izdane preko Zavoda za kulturo Šoštanj, so: Lučka na morju, Škratje Derenovi in Zobna miška. Ilustrirale so jih Heda Praprotnik in Lea Hudournik. Knjige so v preteklosti takoj našle svoje bralce, saj jih je avtorica skupaj z zavodom podarila otrokom v vrtcu in mali šoli. Škratje Derenovi pa so bili lani tudi uspešno uprizorjeni. Katja Kočevár, ki je avtorica pravljíc – pobarvank, se je v Šoštanj preselila z družino iz Velenja. Poklicno se uspešno ukvarja z računovodskimi posli, kot kaže, pa ji ustvarjalni duh odpira več možnosti. Trenutno se pripravlja na izid svoje prve pesniške zbirke.

Uživali so tudi izvajalci, ne samo poslušalci

V začetku aprila so v Kulturnem domu Šoštanj člani Savinjskega trobilnega kvarteta na promocijskem koncertu predstavili vsebino svoje pravkar izdane zgoščenke. Na koncert so povabili tudi nekatere znane glasbene goste. Obiskovalci so lahko uživali v zelo raznovrstni glasbi.

Foto: Marija Lebar

Zgoščenka z naslovom Najlepše melodije za trobilni kvartet ima izvirno naslovnico – delo Mladena Melanška. »Ker je to prvi večji projekt, smo menili, da bi karikatura našega sestava najbolj ustrezala,« nam je povedal Miran Šumečnik. Na ploščku je dvajset naslovov. Med njimi so tako klasiki, kot sta Brahms in Händel, pa Mojmir Sepe in Henry Mancini, najti je skladbe iz muzikalov ter črnske duhovne pesmi.

Savinjski trobilni kvartet sestavljajo: Tomaž Podlesnik in Roman Podlesnik (ki pa nista v sorodu) prihajata iz Luč in Ljubnega, igrata trobenti. Andrej Mikek iz Bočne igra bariton, Miran Šumečnik iz Velenja, sicer v »originalu« Šoštanjčan, pa pozavno. Fantje so se srečali na Srednji glasbeni šoli Fran Korun Koželjski v Velenju, prvič pa so skupaj zaigrali na Lučkem dnevu poleti leta 2002. Od takrat pogosto nastopajo skupaj, sodelujejo pa tudi v različnih godbah na pihala in drugih glasbenih sestavih.

Podobnih zasedb je bolj malo, zato je precejšnja stiska za ustrezne note. Priredbe delajo vsi štirje člani. »Ni šefa, ni podrejenih, vsi so za vse,« pravijo glasbeniki. Na koncertu in na zgoščenki so sodelovali še Tomaž Guček na klaviaturah, na bobnih Davor Plamberger in na kontrabasu Andrej Hočevár. V Šoštanju sta kot gosta zaigrala na harmoniki Zmago Štih in Tomaž Guček v duet. Dogajanje je v vedrih tonih povezoval kar Miran Šumečnik sam.

Sproščen nastop brez treme je pričal, da uživajo tudi izvajalci, ne samo poslušalci. Čeprav maloštevilni, so se nastopajočim zahvalili z burnimi aplavzi. Koncert je bil užitek za vse glasbene sladokusce, ki so se odločili ta sobotni večer nameniti glasbi in zabavi. Novo zgoščenko je mogoče dobiti pri članih zasedbe.

Marija Lebar

Maraton glasbe in besed

V torek, 3. aprila 2007, je park ob Kajuhovem spomeniku v Šoštanju ponovno oživel. K temu so poleg sončnih žarkov pripomogli številni obiskovalci, še posebej otroci, ki so iz vrta in šole prišli na prireditev Maraton glasbe in besed. Knjižnica Velenje in glasbena šola Fran Korun Koželjski sta v počastitev dneva mladinske književnosti organizirala prireditev, na kateri so podelili nagrade za knjižni natečaj, dogajanje pa so popestrili učenci glasbene šole z glasbenimi nastopi.

Na natečaj Mladi pisatelji se je odzvalo 12 mladih ustvarjalcev, ki so napisali tako kvaliteta besedila, da je komisija nagradila kar vse udeležence letošnjega literarnega natečaja. Nagrajenci, učenci Osnovne šole Šoštanj, so svoja dela prebrali pred zbranim občinstvom, preko 80 učencev glasbene šole pa je skrbelo za glasbo. Predstavili so se številni solisti, komorne zasedbe, harmonikarski orkester in mladinski pihalni orkester glasbene šole – oddelek Šoštanj.

Foto: Marjan Voglar

Beseda in glasba sta lep sončni dan v Šoštanju naredili še lepši in prijaznejši. Številni poslušalci pa so še en dokaz, da ljudje kljub današnjemu hitremu načinu življenja vsaj za trenutek radi pri sluhnem lepemu – besedi ali glasbi.

Sonja Beriša

Glasbeni oder mladih

Zavod za kulturo Šoštanj že drugo sezono sodeluje z Glasbeno mladino Slovenije in v okviru koncertnega cikla mladih GM, oder 2006/2007, pridobi v goste priznana imena slovenske klasične glasbe. Minulo sredo smo v Mestni galeriji Šoštanj prisluhnili Klemnu Lebenu. Profesionalno izveden nastop je pospremito veliko poslušalcev, še posebej razveseljuje bila udeležba mladih. Leben, ki je rojen leta 1983 v Ljubljani, se je po končani glasbeni šoli v Mengšu vpisal v srednjo glasbeno in baletno šolo, kjer je leta 2002 maturiral, februarja letos pa z odliko diplomiral na Visoki šoli Franza Liszta v Weimarju v razredu prof. Ivana Kovala. Podiplomski študij nadaljuje na isti ustanovi. Je prejemnik Škerjančeve nagrade, odličja Franza Liszta in drugih, njegovi glasbeni posnetki pa že bogati-

jo arhive več radijskih in televizijskih hiš doma in na tujem. Igra v raznih komornih zasedbah in sodeluje s priznanimi slovenskimi in tujimi skladatelji. Kot solist in član tria Marakle se je izpopolnjeval pri mojstrih, kot so Matti Rantanen, Joseph Macerollo, Stefan Hussong, Tomaš Lorenz in Artemis Cuartett, udeležil se je več mednarodnih tekmovanj, kjer je praviloma posegal po najvišjih mestih. Poleg tria Marakle igra še v zasedbi Checkpoint in weimarskega Ansambla za novo glasbo.

Zlati iz Budimpešte

Zlato odličje, ki ga je osvojil Mešani pevski zbor Šolskega centra Velenje na letošnjem 11. mednarodnem tekmovanju v Budimpešti, ki je potekalo od 31. marca do 5. aprila, je nedvomno velik uspeh ter hkrati potrditev pravilno začrtane poti. Mešani pevski zbor, ki bo naslednje leto praznoval dvajsetletnico, že tri leta vodi Tea Plazl, ki je prevzela vodenje za dolgoletno in uspešno zborovodkinjo Danico Pirečnik. Zbor je skozi leta delovanja dosegal priznanja in odličja in očitno se njegova pot uspešno nadaljuje. Na omenjenem tekmovanju je sodelovalo 48 zborov iz 21 držav sveta. Zbor je tekmoval v kategoriji mešanih pevskih zborov do 25 let z obvezno skladbo Zolta na Kodaľy – Pesem sv. Štefanu. Poleg obvezne skladbe so zapeli še Gallusovo Laetitia Sempiterna, Swiderjevo Ave maris stella in Kumarjeve Pesmi od ljubezni do kofeta. V času tekmovanja je zbor izvedel še koncert v reformacijski cerkvi v Budimpešti, razglasitev rezultatov pa je bila v sredo zvečer. Po točkah so bili takoj za Nemčijo in Veliko Britanijo, ki sta osvojili enako število točk, tako da je dejansko zbor v samem vrhu zborovskega petja v tej kategoriji. Zlato odličje so nagrajenci sprejeli z glasnim plaskanjem in vzkliki veselja in tudi Tea Plazl si je privoščila vzklik navdušenja.

Z njo smo se pogovarjali o delu zbora, pripravah na tekmovanje in še o čem. Za prevzem zbora, za že kar karizmatično vodjo Danico Pirečnik, se je Plazlova odločila po tehtnem premisleku in tudi posvetu z družino. Ne glede na to, da ima Plazlova v preteklosti že izkušnje z vodenjem manjših sestavov, zahteva takšen zbor ogromno znanja, priprav, vaj in seveda srčnosti. Te Tei Plazl zagotovo ne manjka in zato se je zbor na mednarodno tekmovanje prijavil po predhodnih dveh letih revijalnih udeležb in tekmovanj na domačih tleh. Prvo leto vodenja je bilo sploh bolj opazovalno, saj je z zborom veliko delala še Pirečnikova, ki je vedela, kaj zbor potrebuje. Tudi sedaj Danica Pirečnik še velikokrat priskoči na pomoč

Foto: Milojka Komprej

z nasveti, znanjem in bogatimi izkušnjami, saj je v šestnajstih letih vodenja zbora dosegala najboljše rezultate. Tea Plazl goji do Pirečnikove vse spoštovanje, saj jo pozna od začetkov svoje glasbene poti, ko je pri njej končala klavir. Plazlova se je po glasbenem izobraževanju v Velenju vpisala na Akademijo za glasbo in tam diplomirala iz pedagogike. Svojo poklicno pot je začrtala v smeri poučevanja klavirja, a očitno so ji namenjene tudi zborovodske izkušnje. Zelo uspešne, bi rekli po tem zadnjem uspehu zbora, in prav gotovo še ni rekla zadnje besede.

Zbor je trenutno zelo močan, pevci pridno vadijo vsak teden dvakrat, v času pred tekmovanjem pa so dali od sebe vse. Kot je rekla predsednica zbora Ana Špes: »Nikoli ne bom obžalovala vseh tistih sobot. Tisto, kar smo želeli, je zdaj naše.«

Slikarja v Berlinu

Zagotovo je bil lep dogodek. V mesecu marcu sta v Berlinu gostovala dva šoštanjka slikarja: Drago Šumnik Luka in Vojko Babič. V Berlin sta se odpravila na povabilo našega nekdanjega kaplana Dorija Pečovnika, ki že dolga leta deluje v Slovenski katoliški misiji v Berlinu in so najrazličnejši ljudje iz Slovenije njegovi redni obiskovalci. Odprtje razstave je bilo 24. marca v Kulturnem centru Slovenske katoliške misije v Berlinu in je bilo zares slovesno. Po maši je razstavo naših dveh ustvarjalcev odprl župnik Dori, v kulturnem programu pa so sodelovali še kulturniki iz Škal. Razstavo je obiskal tudi predsednik vlade Janez Janša, ki se je takrat mudil v Berlinu. Vsekakor nepozaben dogodek za naša ustvarjalca, ki sta v Nemčiji tako dostojno in kulturno zastopala domovino Slovenijo.

Foto: Arhiv

Takole sta nanizala vtise Luka in Vojko: »Za ta projekt sva se pripravljala nekaj časa. Najprej smo nameravali sodelovati trije, a sva potem pri tem vztrajala do konca le dva.« Župnik Dori je z Lukom sodeloval že pred leti, saj je ta slikar znan po sakralnih motivih. V Berlin so se odpeljali s kombijem, saj je bilo potrebno čez meje spraviti okoli sto slik. Tam so bili lepo sprejeti, nastanjeni v centru, in so si lahko v miru ogledali še znamenitosti tega veličastnega mesta. Vtisi so izredno pozitivni, tako glede samega dogodka, ki je bil medijsko zelo dobro pokrit, kot glede ljudi, ki živijo tam gori. Druženje z našimi rojaki na tujem je posebno doživetje. Šumnik je razstavljal tri opuse, od sakralnega do abstraktnega, Babič pa je znan krajinar in je navdušil z naravnimi motivi. Ob razstavi sta oba razstavljavca izdala tudi bogat katalog.

Sredina, 3. vrsta 7. sedež Pri nas pa nič novega

Piše: Barbara Fužir

Se še spomnite? Vi, sami, v soju zelo močne svetlobe, stojite na sredini odra. V neskončni nepoznanosti situacije kar ne veste, kaj bi storili, čeprav ste ta trenutek že kakšen mesec intenzivno vadili z vašo učiteljico (oz. ste jo verjetno še strumno klicali tršica, četudi je bilo to že nekaj let v samostojni deželici) in bili nanj načeloma, v varnem zavetju razreda, popolnoma pripravljani. Tam ste svojo točko izvedli brezhibno tudi priklon je bil takšen, kakršen mora biti.

Toda sedaj! Pogledovanje za znanimi obrazi v dvorani, tresoč glas, nemirna kolena, vlažne roke, ... Neskončno velika trema. Takšna, ki resnično zviša srčni utrip na nepredvidljivo hitrost. Če ste bili takrat mala deklica, ste vse skupaj verjetno začinili z krilom, ki ste ga uporabili kot varovalo pred močno svetlobo in neskončnim pričakovanjem, ki je puhtelo v vas iz dvorane, in ga povlekli tja do višine brade, če pa ste bili takrat mali fantek, pa ste svoje hlače v okolici žepov verjetno zmečkali do neprepoznavnosti.

Ko ste tako že nekaj časa nemočno (in tiho) stali sami v praznem prostoru, ki se je visoko dvigal nad zatemnjenimi figurami pod vami, ste končno iz ozadja uspeli zaslišati tisti šepet, ki ste ga bili v jasni in glasni obliki vajeni predvsem pred tablo. »Dajmo, no! Hej, hej, zbudži se ... No, ponavljaj za mano ... Moja mama je zlata, ...«.

In ste se spomnili zakaj natančno ste tam. Zaradi praznovanja jeseni, prihoda nekega dobrega moža v decembru, zaradi dneva kulture, zaradi materinskega dne, zaradi zaključka šolskega leta

ter zdrdrali tisto, kar ste doma z mamo ali očetom tako pridno vadili, da bi povedali lepo, počasi in razločno in oddirjali z odra. Ponavadi ste se prikloniti pozabili. Ne, ognjeni krsti niso bili lahki. Toda na koncu je bila mala glavica ponavadi dvignjena tako visoko, da bi lahko pokukala že med oblake.

Prvi koraki po odrskih deskah so podobno zahtevni in sprva negotovi (in v očeh hodečega tudi neskončno drzni in pustolovski) kot koraki pleničkarjev, ki šele odkrivajo neskončne širine in popolnoma novo perspektivo. Tudi na odru se je nekako treba naučiti čudovite večine samostojnega gibanja in pridobiti tisto nujno samozavest, ki nas varuje pred takojšnjo omedlevice po razgrnitvi zaves.

Čeprav se včasih zdi, da je javno nastopanje vezano le na kakšno proslavo v času obveznega šolanja (ali dramski in recitacijski krožek), pa stvar le ni tako enoplastna. Kolikokrat ste morali v svojem šolanju kaj javno predstavljati? Čeprav morda hiter prelet obdobja ne bo prinesel množice konkretnih spominov, pa je vendar javno nastopanje prisotno. Govorni nastop, predstavitev seminarne, recitiranje slovenskih pesnikov in podobno. Že vsako ustno preverjanje v šoli je na nek način nastop, saj je potrebno čimbolj verodostojno predstaviti svoje znanje (oziroma z iznajdljivostjo skriti neznanje).

Javno nastopanje je prisotno v naših življenjih. Nekateri ga izvajajo bolj, nekateri manj (in pri tem nimam v mislih le politikov). Včasih so že diskusije, razprave o kakšnih odločitvah v službi pa tudi v zasebnem življenju, pravi mali nastopi, saj morate v prepričevanje v svoj prav vložiti veliko časa in moči, domišljija pa vam pri tem samo pomaga, saj ponavadi večja nazornost argumentov ne škodi. Torej, kdaj ste nazadnje javno nastopali? Verjetno to ne bo segalo v osnovnošolska leta. Navsezadnje oder niso samo tiste zbite lesene deske v najbližji dvorani, ampak je oder lahko življenje samo.

Toda, kdaj ste se nazadnje učili nastopati? Če niste ravno aktiven član kakšne gledališke družine ali če ne obiskujete kakšnega tečaja retori-

ke, potem, hja, potem bo to verjetno resnično v osnovni ali srednji šoli (če ste imeli inovativne učitelje).

Nastopanje se od ljudi zahteva velikokrat. Le redkokdaj pa se jih nauči, kako to storiti kvalitetno. Kako pregnati tremo (sliši se kot znanstvena fantastika), kako delovati samozavestno in prepričano vase, kako ne izdržati svojega govora, kako prepričati. Ali na odru ali v službi ali doma. Konec koncev niti ni tako važno, kje. Pomembno je, kako to človek stori.

Čeprav se zdi morda mukotržno, morda ni slabo kdaj sprejeti kakšnega izziva. Izvesti predstavitev kakšne raziskovalne naloge, čeprav veste, da vas tisoče oči pred vami neskončno plaši. Na praznovanju kakšne okrogle obletnice javno čestitati slavljenju in vse skupaj začiniti z dobrim skečem. Požreti cmok v grlu in na sestanku krajevne skupnosti javno izpostaviti določene nepravilnosti in predstaviti možne spremembe. Možnosti je še in še. Vse pa dajo človeku neverjeten občutek, s katerim se zaveda, da (so)obvladuje stvari.

A naj bo tokratna kolumna posvečena vsem tistim, ki so svoje prve javne nastope šele imeli. Ki so se letos ob proslavah ob materinskem dnevu prvič spopadali s tremo. Želeli pobegniti z odra, a tam pogumno ostali, po hitrem postopku izvršili svoj nastop, se pozabili prikloniti in oddrveli z odra. In vendar - prebili led.

Nekoč kapela sv. Lenarta v gradu Forhtenek

Pri raziskovanju po preteklosti gradu Forhtenek na Pristavi se mi je najbolj vtisnila v spomin kapelica s srebrnim zvonom. O tem sem že nekaj zapisal v članku z naslovom Razvalina gradu Forhtenek, ki je bil objavljen 28. 4. 2004 v občinskem Listu. Kaj me je vodilo k temu raziskovanju? Predvsem to, da sem zasledil v zborniku Šaleški razgledi 12 izvorno besedilo Janka Orožna iz l. 1936 FORHTENEŠKI SREBRNI ZVON.

Pobuda, da bi lahko krajani in člani Turističnega društva Pristava simbolično postavili kapelo pod razvalino ob senci mogočne stoletne lipe forhteneškega gradu, se mi je porodila prav na podlagi tega zapisa o SREBRNEM ZVONU. Zagotovo bi bila to dodatna turistična popestritev zgodovinskih dejstev. Toda nemirna žilica po raziskovanju mi ni dala miru, zato sem brskal še naprej po raznih virih in prišel do zanimivega podatka v knjigi Franca Hribernika MESTO ŠOŠTANJ, ki jo je

uredil dr. Tone Ravnikar, izdala pa Občina Šoštanj leta 1998.

Na strani 249 omenjene knjige, ki je za Šoštanj in okolico pa tudi za celotno Saleško dolino neprecenljiva vrednost, je zapisano naslednje besedilo:

»Vemo, da je bila v srednjem veku v gradu kapele sv. Lenarta, ki je svojo najbolj burno obdobje preživela v času protestantizma v Šaleški dolini. V tem času, to je v prvi polovici 16. stoletja, je namreč lastnica gradu gospa Altenhauser na gradu gostila protestantskega meniha Jurija Veršca, ki je v kapeli tudi maševal. Ali je možno to protestantsko obdobje grajske kapele in nastanek cerkve sv. Duha v Ravnah nad Šoštanjem celo povezati in domnevati nastanek cerkve kot neke vrste ljudski odgovor

Sv. Lenart, opat, zavetnik jetnikov, omemba 1557.

Foto: Arhiv

na protestantsko maševanje v grajski kapeli?« To je le del izvirnega zgodovinskega zapisa iz tega gradu, ki je danes ponosna izletniška točka, zavarovana in ohranjena razvalina. Torej dovolj razlogov za razmišljanje o tej kapeli, ki bi naj v prihodnje krasila in bogatila to planoto. Zlasti sem vesel, ko sem zasledil v programu Turističnega društva Pristava, objavljenem v lokalnem časopisu Naš čas, 16. 11. 2006, da je njihova želja na Forhtenoku zgraditi zanimivo kapelico z zvonikom. Aktivnosti okrog projekta postavite te grajske kapele so se že začele z navezavo stikov z Zavodom za spomeniško varstvo Celje in upam, da bo pri tem prišlo do sodelovanja tudi z lokalno skupnostjo, Turistično zvezo Občine Šoštanj ter ostalimi dejavniki v okolju.

Raziskoval po Forhtenoku in razmišljal za prihodnost:

Rajko Zaleznik

Mame, hvala!

Dan pred materskim dnevom, v soboto, 24. 3. 2007, so v dvorani Doma krajanov v Lokovici otroci, vnuki, možje, ... razveselili svoje mame, babice in žene s prireditvijo, posvečeno posebej njim.

Dvorano doma krajanov so mame, ki so si za ta dan privoščile nekaj oddiha, napolnile do zadnjega kotička. Za dobro uro so lahko pozabile na skrbi in opravila ter se predale bogatemu kulturnemu programu. Kot vsako leto je bila tudi letošnja prireditev posebej glasbeno obarvana. Nastopili so mladi solisti na različnih instrumentih, pevski duet zakoncev Hrberšek, trio mladih harmonikarjev, pravcata vokalna skupina vnukov Atelšek ter seveda Moški pevski zbor Lokovica. Zanje bi lahko rekli, da so uresničili misli rojaka, ki je zapisal:

*Če bi bilo mi dano bit' poet
in v svetu glasbe bi živel,
opeval bi le ženski svet
in vam le hvalnice bi pel.*

Mladi so nadaljevali z:
*Tu zbrali smo se tudi mladi
in vam pokazali bi radi,
kaj se za vas smo naučili,
da vas bi danes razvedrili.*

Mamicam so mlade osnovnošolke zato pokazale, kako kreativne znajo biti. Same so napisale, zrežirale in uprizorile pravo dramsko igro z naslovom Magnetni deček. Imela je na prvi pogled preprosto, a vendar zelo bogato in pomenljivo sporočilo. Skozi igro so namreč igralke prikazale, kako se lahko v družini reši prepir, kako se pobotata mama in oče. Za dodatek in bolj šaljivo vzdušje so poskrbele stranske vloge, ki so lepo pokazale, kako otroci doživljajo zunanji svet in dogajanje, ki ga vsakodnevno sprejemamo prek televizije.

Je pa letošnji materinski dan v Lokovici zaznamovala še ena pozornost. Sokrajani so se namreč spomnili mame in žene, ki jim je vsem za zgled. Pavli Rosec, ki že vrsto let skrbi za svojega, na posteljo priklenjenega moža, so namenili posebno pozornost in zahvalo za velik zgled nesebične ljubezni.

Po končanem programu se seveda nikomur ni mudilo domov. Matere so poklepetale med seboj, se povesele ob domačem pecivu ter v družbi prej nastopajočih otrok, ki so se jim sedaj že motali pod nogami ... In verjetno jim je na obrazu sijal nasmeh prav zato, ker so mame.

Jerica Koren

Marija, pismo, napisano s prstom živega Boga

Spet kliče nas venčani maj, ...

Mesec maj, le kdo se ga ne spomni iz otroštva in z njim povezanih šmarnic. V tem mesecu osrednje mesto zavzema Marija. In ker smo v letu Svetega pisma, skušajmo poiskati povezavo med Svetim pismom, Marijo in nami.

Za Marijo lahko rečemo, da je Božje pismo. Še več, Marija je pismo v posebnem in edinstvenem smislu, saj ni le takšen posamezen ud Cerkve, kakor vsi drugi, marveč mnogo več: je podoba Cerkve. Marija je zares pismo, ki ni napisano s črnilom, marveč z Duhom živega Boga, ne na kamnitih tablah kakor starodavna Postava, ne na pergamentu ali papirusu, marveč na meseni tabli, ki je njeno srce vernice in Matere. Pismo, ki ga morejo brati in razumeti vsi, učeni in neuki. Izročilo Cerkev je izrazilo to misel, ko je govorilo o Mariji kot o »nepisani tablici«, na katero je mogel Bog svobodno vpisati vse, kar je želel, kot o »veliki in novi knjigi«, v katero je pisal samo Sveti Duh, ali o »knjigi, v kateri je Oče izpisal svojo Besedo«.

Nova zaveza ne govori zelo pogosto o Mariji. Toda, če pozorno pogledamo, opazimo, da Marija ne manjka v nobenem izmed treh temeljnih trenutkov krščanske skrivnosti, ki so: učlovečenje, velikonočna skrivnost in binkošti. Učlovečenje, ko je bila oblikovana Odrešenikova oseba, Bog in človek; velikonočna skrivnost, ko je ta oseba uresničila delo našega odrešenja, uničila greh in obnovila življenje, in binkošti, ko je podeljen Sveti Duh. Marija je bila navzoča ob vsakem izmed teh treh trenutkov. Navzoča je bila ob učlovečenju, kajti zgodilo se je v njej; cerkveni očetje so govorili, da je bilo njeno naročje kakor »tkalnica« ali »delavnica«, v kateri je Sveti Duh stkal človeško obleko za Besedo, da je kakor »spalnica«, v kateri se je Bog združil s človekom. Marija je bila navzoča tudi v velikonočni skrivnosti, saj je pisano, da je »poleg Jezusovega križa stala Marija, njegova mati« (Jn 19,25). Navzoča je bila tudi na binkoštni dan, saj je pisano, da so apostoli »enodušno vztrajali v molitvi z Mari-

Šmarnice bodo pri vseh delavniških mašah v župnijski cerkvi in mestni cerkvi ter pri nedeljskih večernih mašah. V Gaberkah bodo šmarnice vsako sredo in vsak petek ob 17.30. V Topolšici bodo šmarnice vsak torek in četrtek ob 17.30.

jo, Jezusovo materjo« (Apd 1,14). Če sledimo Mariji v vsaki od teh treh temeljnih postaj, nam to pomaga, da se konkretno in odločno napotimo za Kristusom in podoživimo vso njeno skrivnost.

Naj bo to premišljevanje o Mariji vabilo k letošnjim šmarnicam vsem vam.

Tadej Linasi, kaplan

Velika noč

V okviru praznika velike noči smo člani TD Topolšica že sedmo leto, TD Lajše pa drugo leto v hotelu Terme Topolšica pripravili prikaz izdelave snopov in barvanja jajc. Že tradicionalno sta za to rezervirana četrta pred cvetno nedeljo in veliko nočjo. Tokrat sta to bila 29. marec in 5. april. Letos smo razstavili in ponudili še dobrote iz kmečke kuhinje. Zanimanje gostov za obe predstavitvi je veliko, prav tako pa se tudi sami radi preizkusijo v spretnosti izdelave snopov in barvanju jajc.

Vedno pa je tudi poskrbljeno za prijetno glasbo, tako da so ti večeri prijetni in zanimivi.

Dušan Krivec, preds. TD Topolšica

Posebne slovesnosti v mesecu maju:

šmarnice
-birma v Belih Vodah in Zavodnjah
-prvo sv. obhajilo v Zavodnjah in Šoštanj

Torek, 1. maj - praznik sv. Jožefa Delavca, praznik dela,
maša pri Sv. Križu ob 10. uri

Petek, 4. maj - god sv. Florjana, zavelnika gasilcev,
pri Sv. Florjanu bo maša ob 18. uri.

Sobota, 5. maj ob 10. uri bo v šoštanjki župnijski cerkvi maša z zakoncji jubilanti. Vabljeni!

6. maj - 5. velikonočna nedelja - svete maše:
šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,

Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45,
sv. Florjan ob 11. uri.

Sobota, 12. maj
ob 9. uri sveta birma v Belih Vodah, birmovalec škof Anton Stres.
ob 11.30 sveta birma v Zavodnjah, birmovalec škof Anton Stres.

13. maj - 6. velikonočna nedelja - svete maše:
šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri (prvo sv. obhajilo),
Topolšica ob 9.45.

Četrtek, 17. maj - Gospodov vnebohod - svete maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica ob 17.30.

20. maj - 7. velikonočna nedelja - svete maše:
šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 in ob 10. uri (prvo sv. obhajilo),
šoštanjka mestna cerkev ob 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 8. uri.

27. maj - BINKOŠTI - svete maše:
šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in ob 19. uri,
Sv. Križ ob 9. in ob 10.30,

Zavodnje ob 10. uri,
Topolšica ob 9.45.

28. maj - binkoštni ponedeljek - Marija Mati Cerkev - svete maše:

šoštanjka župnijska cerkev ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri.

3. junij - Sveta Trojica - svete maše:
šoštanjka župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30,
šoštanjka mestna cerkev ob 11. in 19. uri,
Bele Vode ob 8.30,
Zavodnje ob 10. uri,
Gaberke ob 9.45,
Ravne ob 11. uri.

Krajevne skupnosti Ravne

Na zboru krajanov KS Ravne dne 31. 3. 2007, ki je bil sklican na pobudo Sveta KS Ravne, se je zbralo okoli 90 krajanov, župan Občine Šoštanj, g. Darko Menih, in predstavnik Komunalnega podjetja Velenje, g. Branko Naveršnik in g. Primož Rošar.

Krajanom so bile predstavljene naslednje vsebine: poročilo Sveta KS za obdobje 2003–2006, predlog potrebnih občinskih investicij v KS za srednjeročno obdobje 2007–2010 in za proračunsko leto 2007, predstavitev postavk občinskega proračuna za KS Ravne v obdobju 2007 do 2011, predlog krajevnega plana, finansiranega iz fondov delovanja KS ter odškodnine elektrarne za obdobje 2007–2010, dodali pa smo še točko razno. Posebna pozornost je bila posvečena prioritarnim investicijama v Ravnah, to sta izboljšanje oskrbe z vodo v Ravnah in izgradnja večnamenskega doma krajanov.

V KS že deluje 5-članski gradbeni odbor, ki je že pripravil natančne smernice in jih predal občini in Komunalnemu podjetju Velenje. Poročilo o tehničnih možnostih in predvidenih rokih izgradnje vodovodnega omrežja sta podala predstavnik Komunalnega podjetja.

Vodooskrba Raven se bo reševala v več fazah: dolina Pečovnice do naselja Vas – to območje je najbolj kritično; območje Konovšek–Podvelanšek – Vrholan; območje Podbregar – Kešpan – Sedlar in nepokrita območja Spodnjih Raven in Pristave. Pričetek izgradnje vodovodnega omrežja prve faze je mogoče pričakovati v spomladi 2008.

Foto: Arhiv

Širitev omrežja daljinskega ogrevanja in kanalizacijskega omrežja sta tehnično zahtevnejša in nista vključena med projekte najvišje prioritete v občinskem proračunu 2007–2008.

V KS že deluje tudi sedem-članski gradbeni odbor, ki je že pripravil smernice za izgradnjo doma krajanov in jih predal na občino. Zemljišče je odkupljeno, zanj je že spremenjena namembnost. Na osnovi izjave je župan že zadolžil občinske strokovne službe in projektanta za izdelavo idejnih načrtov. Ko bo izdelan usklajen idejni načrt, bo le-ta predstavljen krajanom Raven.

Jože Sovič, predsednik Sveta KS Ravne

Novi gasilski častniki Šaleške doline

Gasilska zveze Velenje, ki združuje vsa prostovoljna gasilska društva na področju občin Šmartno ob Paki, Šoštanj in

Foto: Marija Lebar

MO Velenje, je v času od sredine januarja do 21. marca izvedla 85-urni program usposabljanja za gasilske častnike - vodje enot. Posebej za to usposobljeni predavatelji so izvedli predpisani program Gasilske zveze Slovenije, ki obsega znanja in veščine gasilske taktike, požarne in gasilske zakonodaje ter predpisov in uredb, gasilsko opremo in sredstva, gasilsko preventivo, tehnično reševanje, ravnanje in gašenje nevarnih snovi ter praktične vaje. Ob zaključku usposabljanja so opravili zahtevne vaje v izobraževalnem centru Ministrstva za obrambo na Igu pri Ljubljani, minulo nedeljo pa so uspešno opravili še zaključne izpite. Usposabljanja se je udeležilo 42 slušateljev, sedaj že gasilskih častnikov - vodij enot iz prostovoljnih gasilskih društev Gasilske zveze Velenje ter gasilske zveze Zgornje Savinjske doline. Pridobitev novih kadrov pomeni krepitev strokovnosti in taktične sposobnosti gasilskih enot na našem področju.

Jože Miklavc

Razrešili vodstvo in izvolili novo

V petek, 23. marca, je bila v Šoštanju izredna skupščina Turistične zveze Šoštanj. Skupščina je bila hkrati tudi volilna in sklicana na pobudo nekaterih članov društev. Razmere v zvezi so že nekaj časa narekovala spremembe. V sejni sobi občine so se zbrali predstavniki turističnih društev v Občini Šoštanj in sprejeli razrešitev dosedanje predsednice Alenke Slatner, skupaj z ostalimi vodstvenimi organi. Hkrati so v skladu s pravili izvedli tajne volitve. Kandidata za novega predsednika sta bila namreč dva. Peter Radoja iz Turističnega društva Šoštanj in Špela Menih Novak, ki jo je predlagalo Turistično društvo Topolšica. Število izpolnjenih glasovnic je govorilo v prid Petra Radoje, ki je zavzel predsedniško mesto, podpredsednica zveze pa je Špela Menih Novak. Člani so potrdili tudi nov nadzorni odbor in častno razsodišče. Novi predsednik je imel pripravljen plan dela, katerega je predstavil pred zbranimi in ga tudi finančno ovrednotil. Turistični zvezi Občine Šoštanj, v katero so bila do zdaj vključena društva iz Šoštanja, Skornega, Gaberke, dva iz Topolšice, Lajš, Pristave, se je pridružilo še eno društvo iz Šentvida – Rastok, katerega predsednik je Milan Kretič.

Novo vodstvo zveze želi s skupnimi močmi dobro delati, se združevati in pomagati v prid razpoznavnosti krajev in dobrega počutja potnikov. V ta namen se odpira tudi turistična pisarna v Topolšici, potrebe pa jo narekujejo tudi v Šoštanju.

Milojka Komprej

Od tu do tam, vso navihanost brž na plan!

Vsako leto taborniki Rodu Pusti grad Šoštanj organiziramo poleg letnega taborjenja tudi zimovanja za vsako starostno skupino posebej. In le zakaj bi letos bilo drugače? Tako smo tudi letos organizirali zimovanje za naše najmlajše tabornike (murne, medvedke in čebelice). Potekalo je od 30. 3. do 1. 4. 2007, kot že nekaj let zapored v Belih Vodah nad Šoštanjem. Že takoj na začetku zimovanja so otroci del poti od Grebenska do Belih Vod zmogli kar peš, prtljago pa smo jim peljali do šole. Kljub napornemu začetku so otroci zvečer kar prekipevali od energije. »Le od kod ta energija? Kako jim to uspeva?« smo se spraševali. Ampak takšni so pač otroci in šele po večernem programu, kjer se je vsak vod predstavil, kakor sam najbolje zna, so se zavili v spalne vreče in zaspali.

Foto: SINi

Sobota je bila v celoti taboriška. Otroci so dopoldan osvojili Sveti Križ, se pomerili v taboriški igri Lov na lisico, popoldan pa so se učili postavljati taboriške ognje in pilili znanje taboriških vozlov. Večerni program je bil tokrat malce drugačen. Skupaj smo podoživeli taborjenja v Ribnem, se nasmejali smešnim dogodkom s taborjenj in na hitro spoznali, kako zgleda taboriški krst. Zanimiv večer smo zaključili še s skupno pesmijo za lahko noč Dan je šel ...

Nedelja je minila ob pospravljanju okolice šole ter ob pakiranju. Z različnimi igrami, pesmijo in plesom smo zaključili še eno odlično izpeljano zimovanje za naše najmlajše tabornike. Bilo je res lepo, za kar pa se je v prvi vrsti potrebno zahvaliti načelnici Petri, vodnikom in vsem, ki so priskočili na pomoč pri izvedbi programa. Ves naš trud pa je bil dodobra poplačan že ob pogledu na nasmejane in vedno navihane otroke.

SINI

Narava je lepša brez smeti

VKS Gaberke so se odločili, da bodo v sklopu dneva zemlje, ki je bil 22. aprila očistili kraj smeti, ki so se nabrale skozi vse leto. Ob tem so pozvali tudi vsa društva v kraju, da naj se po svojih močeh pridružijo tej čistilni akciji. Tako so se člani športnega društva lotili čistiti in urejati okolico igrišča, Kulturnica in Mladinsko društvo pa sta dobila za nalogo očistiti dolgoletno črno točko kraja. V gozdu pod cesto, ki iz severne magistrale zavije proti Plešivcu, je že nekaj let okolje kazilo in onesnaževalo kar veliko

Foto: A. Grudnik

nelegalno odlagališče različnih odpadkov, ki so jih tja odvrgli brezvestni in brezobrazni ljudje. Odlagališče je bilo že nekaj časa trn v peti mnogim krajanom Gaberk, zato so se odločili, da za dan zemlje očistijo ta predel gozda nesnage. Zveza borcev NOB je očistila okolico spomenika pri trgovini, predstavniki KS Gaberke pa so počistili okolico Doma KS Gaberke. Planinska sekcija se je lotila čiščenja Gaberske poti, nekaj manj smeti pa bo zaradi njih tudi za Velunjo.

V prihodnje pa pozivamo ljudi, ki po gozdovih odmetavajo smeti in ob tem ne pomislijo, da je večina smeti zelo obstojnih, nekaj pa je tudi nevarnih, da naj jih raje odvržejo v zato namenjene kesone. Morda pa nekateri ali pa celo večina ljudi dela to z namenom, da privarčujejo kakšen tolar. Vendar pa ti verjetno zaradi prevelike lenobe niti ne pomislijo, da z ločevanjem odpadkov, ki je zastoj, lahko precej zmanjšajo količina odpadkov v domačih »kantah« in s tem zmanjšajo stroške odvoza smeti. Poleg tega pa se morajo zavedati, da s potrošnje nastajajo smeti, za katere je potrebno tudi nekaj plačati, saj njihovo odlaganje ali predelava tudi nekaj staneta. Na srečo je zavest precejšnjega deleža ljudi že toliko večja, da se zavedajo nevarnosti takega početja in zato prostovoljno čistijo za takšnimi brezvestnimi ljudmi. Po nekaj letnih čistilnih akcijah se količina smeti v naravi sicer zmanjša, vsakodnevno pa lahko najdemo nove smeti, ki jih navadno odmetavajo vedno isti brezvestneži. Tudi ob cestah lahko najdemo vseh vrst odpadkov, ki jih nekateri mečejo kar med vožnjo iz avtov. Zakaj bi mazali avto, ko pa se lahko smeti znebimo na tako enostaven način. In smet ostane ob cesti in izgine le na ta način, da jo čez nekaj časa nekdo na čistilni akciji pobere.

Z. Mazej

Praznovanje abrahama

Konec februarja sta Mirko Verhovnik in Darko Napotnik obhajala abrahama. Med številnimi zabavami, ki sta jih organizirala za svoje sorodnike, sosede in sodelavce, sta se spomnila tudi na člane upravnega in nadzorne

Foto: A. Grudnik

ga odbora Kulturnice Gaberke. Povabilu na zakuško in zabavo smo se z veseljem odzvali vsi člani UO in NO. Mirka in Darka smo ob tem osebnem jubileju obdarili z zunaj suhim in znotraj mokrim darilom.

A. Grudnik

Miš maš - pokaži kaj imaš

Na prav prisrčen način se je v soboto s svojo ponudbo predstavila šoštanjska Slaščičarna Miš maš. Ponudba poročnih tort, ki jih znajo pripraviti v tej enoti podjetja Petrovič iz Mozirja, je bila popestrjena s ponudbo podjetja Ornament iz Slovenj Gradca, Cvetličarna Langus iz Šoštanj in Domina iz Pesja. Ponudba je bila lično postavljena v jedilnem prostoru Slaščičarne Miš maš v Šoštanju, postavilo pa jo je Gostišče Acman iz Skornega.

Kar precej radovednežev se je čez dan ustavilo

Foto: Jože Miklavc

v tem prostoru in poklepetalo s prijaznimi uslužbenkami slaščičarne, ki jih je osem. Ideja, kako predstaviti javnosti poročno ponudbo, je nastala v glavi Natalije Javornik, vodje te enote, pri pripravi pa so sodelovali kar vsi zaposleni. Če je kakšno mlado dekle premamila razstavljená torta, obleka in drugo in jo prepričala v usodni korak, ne vemo. Vemo pa, da je bilo vse razstavljeno zares lepo, in verjamemo, da tudi dobro.

Milojka Komprej

Zarja za CT

Tudi Pihalni orkester Zarja iz Šoštanj se je pridružil akciji zbiranja denarja za nakup CT aparata za potrebe Bolnice Topolšica. V mesecu marcu je v ta namen izvedel dva koncerta. V petek, 23. marca, so igrali v Šoštanju in v nedeljo, 25. marca, v Topolšici. Godbeniki so pod taktirko dirigenta Janija Šuligoja oba koncerta profesionalno izvedli, čeprav je, resnici na ljubo, treba povedati, da je predvsem v Šoštanju manjkalo publike. Na koncertu v Šoštanju je zbrane pozdravil tudi direktor Bolnišnice Topolšica dr. Janez Poles, ki se je zahvalil nastopajočim in tistim, ki so se z nakupom vstopnic za koncert vpisali med 4500 darovalcev, ki so do sedaj prispevali za nakup aparata. Do petka se je v ta namen nabral že kar zajeten kupček denarja, a je sredstev še vseeno veliko premalo. »Z darovanjem za nakup aparata daruješ tudi večjo možnost sebi,« je med drugim dejal dr. Poles.

V Bolnici Topolšica računajo, da se bodo naslovniki odzvali na pismo povabilo, saj so iz bolnišnice na naslove Koroške in Celske regije

ter na obrtnike in podjetja, poslali kar 120.000 pošilk, s katerimi bolnica vabi, da se daruje za nakup prepotrebne aparata.

Milojka Komprej

Nočno orientacijsko tekmovanje

Tisti, ki misli, da se pri tabornikih samo sedi ob tabornem ognju in poje pesmi, žal še nikoli ni skusil pravega taborništva. Ob kopic taborniških akcij, ki jih organiziramo sami, so tu še zelo zanimiva orientacijska tekmovanja. Eno izmed najbolj prestižnih in najtežjih orientacijskih tekmovanj je NOT (nočno orientacijsko tekmovanje), ki je letos potekalo v Pivki, že 30. leto zapored.

Letošnje tekmovanje je potekalo pod geslom »NOT – not just a walk in the park!« Vsekakor je tekmovanje opravičilo svoj sloves. Letos smo se tega tekmovanja udeležili kar najbolj množično doslej, saj smo imeli kar 4 ekipe (2 moški in 2 ženski ekipi). Za to tekmovanje smo se letos prav posebej pripravljali, saj smo vsi sodelujoči cel vikend preživeli na Slemenu in se urili v potrebnih znanjih. Na NOT smo tako prišli polni energije in znanja. V družbi 100 ekip (več kot 500 tabornikov) iz cele Slovenije in tudi tujine smo se večji del noči podili po gozdovih v okolici Pivke in iskali kontrolne točke, se merili v znanju iz orientacije, v znanju oddajanja znakov v Morsejevi abecedi, znaju prve pomoči in še nekaterih drugih taborniških znanjih. Po več kot 6 urah hoje v zelo naglem tempu (ekipa, v kateri sem bil tudi sam, je startala ob 20.00 in na cilj prišla ob 2.30 zjutraj) in ob vseh 12 najdenih kontrolnih točkah, smo ob prihodu na cilj lahko samo popadali v spalne vreče. Teren je letos bil zares težak, saj je bil poln vrtač in na nekaterih mestih skoraj neprehodnega trnja in grmovja, vse skupaj pa je bilo začinjeno še s temno, temno nočjo. Noč ima res svojo moč, orientacija ponoči pa ti nudi svojevrsten izziv in dogodivščino, ki jo le težka doživiš kje drugje.

Foto: SINI

Taborniki Rodu Pusti grad Šoštanj sicer nismo rezultatsko izstopali, saj smo v vseh kategorijah zasedli mesta nekje v zlati sredini, smo pa bili zelo veseli skupnega 8. mesta v konkurenci 48 rodov, kar pa tudi ni slabo. Kljub utrujenosti in kot svinec težkim nogam, kakšnemu žulju in od trnja popraskanemu telesu smo na koncu tekmovanja bili mnenja, da se tudi drugo leto udeležimo orientacijsko najtežjega taborniškega tekmovanja.

SINI

Ekološko kmetijstvo

Martina Pečnik

Gre za alternativo od običajnega kmetijstva, ki pridelava manj pridelka, a je ta po svoji kakovosti boljši. Ponudba varne hrane in ohranjeno podeželje bi morala biti cilja javnega interesa.

Pikapolonica živi v okolju, v katerem se pri kmetijskem obdelovanju ne uporabljajo kemična sredstva.

Foto: Milan Cerar

Ekološko kmetijstvo

Ekološko kmetijstvo je oblika kmetijstva, pri kateri se prideluje hrana brez uporabe posebnih umetnih dodatkov. Kmetovanje temelji na upoštevanju naravnega ravnovesja tal, rastlin, živali in človeka. Za takšno kmetovanje veljajo čim bolj naravni načini obdelave zemlje in reje živine. Pri gnojenju se tako uporablja domači gnoj, za škropljenje dreves ali poljščin se uporabljajo škropiva narejena na naravni osnovi. Da se izognemo boleznim sadimo odpornejše sorte dreves ali sejemo posevke tako, da si med sabo pomagajo pri preganjanju škodljivcev (ti. dobri sosedje). Na njivah vršimo kolobar, kar pomeni menjavanje posevkov, da se zemlja odpočije ali poveča rodovitnost. Določena je omejitev števila živine, ki se računa glede na velikost travnikov. Živali se spušča v ogrado, poleti na pašo, zaželeno je, da živali v hlevu niso privezane, temveč spuščene (ti. pro-

sta reja). Prepovedano je hranjenje živali s krmo živalskega izvora, kot je npr. kostna moka, prepovedana je uporaba hormonov in gensko spremenjenih organizmov. Posebna veja ekološkega kmetijstva je biodinamično ekološko kmetovanje, ki se je razvilo iz antropozofskih nazorov in ima še strožja pravila ravnanja.

Ekološka hrana

V današnjem času vidimo na trgovskih policah vse več prehrabnenih izdelkov, ki zagotavljajo zdravo prehrano in obljublajo boljše počutje. Na žalost se veliko od njih ne more pohvaliti z zdravim izvorom svojih sestavin. Ampak so zgolj privlačna embalaža, ki se z dobro reklamo prodaja nepozornemu kupcu. Izdelek iz ekološke pridelave mora biti namreč opremljen s posebnim znakom, številko certifikata ali imenom organizacije, ki izvaja nadzor. Pri ekološki pre-

delavi ima vsaka evropska država postavljen sistem nadzora od kmeta do predelovalca. Tako se npr. ve odkod je pšenica, kdo jo odkupuje, na kakšen način jo uporabi in kaj nato prodaja končnemu porabniku. Pri nadzoru se upoštevajo državni predpisi, usmeritve izhajajo iz evropskih uredb. V Sloveniji izvajata nadzor Inštitut za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu in Fakulteta za kmetijstvo iz Maribora.

Izdelki, ki so pod njihovo kontrolo so opremljeni z znakom »Bio-Slovenija« in številko certifikata ali pa se prodajajo pod blagovno znamko »Biodar«, »Demeter« in »Ekološki«. Podatke o prodaji ekološke hrane na kmetijah je mogoče dobiti v vodniku ekoloških kmetij, ki ga izdaja Inštitut za kontrolo in certifikacijo. Ekološke pridelke pa je možno kupiti tudi na ti. ekoloških tržnicah. Nam najbližja je v Celju. Odvija se ob petkih popoldne pri trgovini Planet Tuš in ob sobotah dopoldne na glavni celjski tržnici. Poleg tega je ekološke pridelke moč zaslediti tudi na kmečki tržnici pri centru Nova v Velenju, ta deluje vsako sobotah dopoldne.

Ekološke kmetije

Kmetija pridobi status ekološke kmetije, ko se vključi v predpisan kmetijski program. Po uvajalnem obdobju, v katerem se izvede preusmeritev iz običajnega (konvencionalnega) v ekološko kmetijstvo, pridobi kmetija ti. certifikat. Pri kmetovanju je potrebno upoštevati predpisana določila in uporabljati predpisana zaščitna sredstva. Zaradi »omejitev« pri kmetovanju je donos na kmetiji manjši. Za poravnavo razlike so kmetije upravičene do finančne podpore, ki jo namenja država v obliki subvencij. Pomen finančne podpore ni samo v nepo-

Pomemben je vzgled vplivnih posameznikov. Predsednik države na ekološki tržnici v Mariboru.

Foto: BOBO

srednem plačilu kmetov, temveč tudi v posrednem nacionalnem cilju. Zagotavljanje virov varne prehrane, ohranitve okolja in kulturne krajine podeželja je namreč strateškega pomena za vsako državo. Število ekoloških kmetij v Sloveniji sicer narašča, a njihov delež je v primerjavi z ostalimi evropskimi državami še vedno izredno nizek. V Evropi prednjačijo Avstrija, Švica, Finska, Švedska, Italija in Liechtenstein. Te države so se očitno že dovolj zgodaj zavedle nacionalnega pomena ekološkega kmetovanja in k temu do danes uspele pritegniti že veliko kmetovalcev. V Sloveniji se uveljavljajo ekološke kmetije predvsem v območjih z omejenimi dejavniki kmetovanja, kjer je zaradi težjih naravnih pogojev ekološko kmetijstvo tudi najbolj primerno. To so višinska, hribovska in težje dostopna območja. Odločitev za takšno kmetovanje pa ni samo stvar naravnih danosti, velikokrat temu botruje tudi osebno prepričanje kmetovalcev. Marsikomu izmed njih je kmetovanje v sožitju z naravo namreč del načina življenja.

Foto: Martina Pečnik

»Topaz« je križanec dveh starih sort jablan, ki ga je vzgojil češki agronom dr. Tupy. Jablano odlikuje naravna odpornost proti boleznim, zato je zelo cenjena in priljubljena med ekološkimi sadjarji.

Logarska dolina dobiva enotno podobo

Besedilo in fotografije: Marija Lebar

Medtem ko je lanski snežni plaz z Okrešlja dodobra načel planinsko pot do Frischaufovega doma in obležal vse tja do poletja, pa letos v Logarski dolini o snegu vse do zadnje tretjine januarja ni bilo ne duha ne sluha. Kljub temu so v družbi Logarska dolina d. o. o. lansko poslovanje zaključili pozitivno, za letos pa imajo ob redni dejavnosti v načrtih še mnoge izboljšave svoje ponudbe.

Smučišče v Logu, ki ga upravljajo, premore tudi snežni top za umetno zasneževanje, s čimer so sicer poskusili, vendar so bile temperature previsoke, da bi se sneg obdržal. Prav tako je bil oviran tek na smučeh.

Delno so sanirali pot mimo slapa Rinke proti Okrešlju in Frischaufovemu domu. »Vsega nanosa kamenja in drevja ne bomo odstranili, saj želimo čim manj posegati v naravne procese. Pot smo očistili in popravili le toliko, da je varna za številne gornike in izletnike, ki se po njej radi vzpenjajo. Frischaufov dom je namreč izhodišče za številne gorske ture v tem delu Savinjskih Alp,« je dejal Marko Slapnik iz Logarske doline d.o.o.

Ne glede na vremenske razmere pa imajo pripravljene različne aktivnosti za skupinske obiske tako v zimski kot letni sezoni. Na voljo so lokalni turistični vodniki in animatorji, sodelujejo pa tudi s Prosvetnim društvom Franc Herle iz Solčave. Tako so v mesecu februarju pripravili med drugim zimske etno večere, za katere je veliko zanimanje tudi med domačini. Na tak na-

čin želijo prispevati k ohranjanju naše nesnovne dediščine.

Za letos načrtujejo razširitev pešpoti po Logarski dolini, uredili bodo poti, dostopne tudi z invalidskimi vozički, ter kolesarske poti. V delu imajo nov sistem neprometne signalizacije, to je smernih in obveščevalnih tabel za objekte, poti in zanimivosti. V skladu z naravi prijaznim pristopom teh ne bodo več barvali, napisi bodo vdolbeni in prevlečeni z odsevno folijo, da bodo vidni tudi ponoči, same table pa bodo prepustili vremenskim vplivom. Povsem naravnega videza bodo tudi mostički, mize, klopi in stojala za kolesa ter cvetje, tako da bo dolina dajala zaključeno podobo. »Takšna ureditev naj bi bila model za celotno Solčavsko in prispevek k podobi destinacije kot celote. Če bodo naše izkušnje s tem pozitivne, naj bi jih uporabili tudi pri ureditvi celotnega Regijskega parka Kamniško Savinjske Alpe,« je povedal Marko Slapnik, v Logarski d.o.o. zadolžen za področje turizma.

Regijski park Kamniško Savinjske Alpe v usta-

navljanju bo obsegal ozemlje več občin. Njegov namen je varovanje naravne dediščine, ki so nam jo naši predniki zapustili neokrnjeno v tako obilni meri. Park se delno prekriva s področji Natura 2000, za nekatere dejavnosti pri realizaciji tega projekta pa so zagotovili tudi sredstva iz evropskega programa Interreg A III.

Rezervirano za ženske

Na prvi četrtak v februarju so se članice Društva podeželskih žena Šaleške doline zbrale v dvorani gasilskega doma v Gaberkah. To je bila četrta skupščina tega društva. Poleg ostalih rednih točk so bile na programu tudi volitve novega Upravnega odbora, saj je staremu potekel mandat.

Skupščine se je od skupaj 160 članic udeležilo kar 106. Članice in gostje so z zanimanjem prisluhnili poročilu o delovanju društva v minulem letu, ki ga je podala predsednica Jožica Rotnik. V februarju 2006 so imele občni zbor s predavanjem o novostih v kmečkem vrtu, kuharski tečaj in tečaj retorike. V marcu jim je Ruth Podgornik Reš predavala o cvetju na vrtu.

Maja so sodelovale na ocenjevanju Dobrot slovenskih kmetij na Ptuj, kjer so štiri od njih prejele tudi priznanja. To so bile Suzana Kralj - zlato za flancate, Zdenka Orozel - srebrno za kruh, Marinka Menih - bronasto za kruh in Tatjana Lenko priznanje za mlečne izdelke. Udeležile so se tudi Cvetličnega sejma v

Velenju. V juniju je bila na programu strokovna ekskurzija v Poljansko dolino, avgusta pa družinski planinski izlet - tokrat na Raduho. Jeseni so sodelovale na Šmihelovem sejmu in imele delavnico o zasaditvi grobov. Sodelovale so na Jesenskem sejmu v Velenju, leto pa so zaključile z računalniškim tečajem in ogledom predstave 5 moških.com.

Tudi program za letošnje leto je podobno bogat. Naravnan je tako, da vsaka članica lahko najde kaj zase tako na področju izobraževanja kot tudi druženja in zabave. Strokovna ekskurzija bo tokrat v tujino. V januarju so že imele predavanje o osteoporozi. Na dveh kuharskih tečajih bodo spoznale pripravo solat in jedi iz buč, planinski izlet letos načrtujejo na Veliko planino. V svoje vrste pa vabijo vse, ki jih dejavnost zanima in bi želele postati članice društva. Podana poročila in predlagane načrte so članice soglasno potrdile. Sledile so besede gostov. Nekateri od vabljenih so se opravičili, med njimi šmarški župan, velenjski pa je poslal svojo zastopnico. Zbranim je spregovoril direktor šoštanjske kmetijske zadruge Ivo Drev. Dejal je, da se mora zadruga dnevno prilagajati zahtevam evropskega trga in tudi potrebam svojih članov - kmetov. Povedal je, da bo zadruga zaenkrat mleko še oddajala v Mlekarno Arja vas, za meso pa so poiskali tuje trge, saj pri nas ni dovolj zanimanja za kvalitetno domače meso. Pohvalil je delovanje društva in povedal, da na zadruzi z veseljem spremljajo njihovo delo.

Mojca Kodrič z Mestne občine Velenje je pohvalila sodelovanje članic na kmečki tržnici. Dejala je, da je treba blagovno znamko kmetijskih pridelkov SA-SA regije uveljavljati pod prijaznim sloganom »nasmeh narave«.

Andreja Žolnir, svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti je povedala nekaj informacij v zvezi z letošnjim ocenjevanjem Kmečkih dobrot na Ptuj. Tudi ona je pohvalila delovanje društva, še zlasti Upravnega odbora. Pri tem je poudarila, kako pomemben je pretok informacij med odborom, strokovnimi sodelavci in članicami.

Sledilo je zanimivo predavanje o zdravem načinu življenja in uporabi naravnih surovin, ki jih premore vsako kmečko gospodarstvo, pri pripravi kozmetičnih sredstev za domačo uporabo.

Po predavanju so razglasili rezultate volitev novega Upravnega odbora. Ta bo na prvi konstitutivni seji imenoval svoje organe. Ker je bila vanj izvoljena tudi dosedanja predsednica Jožica Rotnik, je pričakovati, da bo delo društva vodila še naslednji mandat. O tem je spregovorila tudi delovna predsednica skupščine Nada Apat, ki se je Rotnikovi v imenu članic zahvalila za dosedanje delo in ji podarila lončnico. Lončnice pa so bile na mizah tudi za vse udeležence skupščine, vsaka je lahko domov odnesla svojo rožico. Preden so se članice predale prijetnemu klepetu, jih je obiskal še Charlie Chaplin, doma iz Raven.

Jožica Rotnik smo vprašali, kaj jo je nagnilo, da je ponovno kandidirala za Upravni odbor društva. »Izhajam iz kmetije, tudi poročila sem se na kmetijo in dobro poznam probleme, s katerimi se ženska pri takem delu srečuje. Vse bolj nujno je, da je kmetica izobražena, da tako lažje sodeluje pri zagotavljanju ekonomske eksistence zase in za družino. Pomembno pa je tudi druženje, da gre kdaj od doma, da se razvedri in izmenja izkušnje s sebi enakimi!«

Marija Lebar

pripravila Ajda Prisljan

Plesalci KOROŠKEGA PLESNEGA KLUBA DEVZEJ SLOVENJ GRADEC so se kmalu po novem letu udeležili treh zahtevnih tekmovanj, na katerih so dosegli izjemne uspehe.

Plesni par Miha Štefl - Urša Tomažič je nastopil na svetovnem prvenstvu starejših mladincev v latinskoameriških plesih, ki je bilo 27. januarja v Tampereju na Finskem v izjemno močni konkurenci 64 parov iz 35. držav. Že nekaj dni po vrnitvi s Finske je Miha in Urša čakalo državno prvenstvo v standardnih plesih, na katerem sta se med starejšimi mladinci uvrstila na odlično 3. mesto. Rezultat je še posebej pomemben zato, ker sodita med tiste redke plesalce, ki tekmujejo in so sposobni dosegati dobre rezultate v obeh plesnih zvrsteh, tako v latinskoameriških kot standardnih.

V Trziču je bil januarja kvalifikacijski turnir Slovenske plesne lige na katerem je v zvrsti latinskoameriških plesov nastopilo sedem parov KPK Devzej, ki so v posameznih starostnih in kakovostnih skupinah dosegli nekatere odlične uvrstitve (dve prvi, dve drugi, dve tretji in eno deveto mesto).

Kar enajst plesnih parov KPK Devzej Slovenj Gradec se je udeležilo državnega prvenstva v latinsko ameriških plesih, ki ga je 31. marca 2007 zelo dobro organiziral plesni klub Studio Ritem v Kranju. V šestih starostnih kategorijah je na prvenstvu nastopilo več kot sto plesnih parov, med katerimi so plesalci KPK Devzej dosegli nekaj izvrstnih uvrstitev. Še posebej sta se izkazala pionirski par Marcel Vodenik-Sara Rednak, ki je osvojil tretje mesto, in par starejših mladincev Miha Štefl-Urša Tomažič, ki je postal v svoji kategoriji z drugim mestom državni podprvak.

V KOROŠKI GALERIJ LIKOVNIH UMETNOSTI SLOVENJ GRADEC je na ogled razstava del JOŽETA TISNIKARJA in FOTOGRAFA HERMNA PIVKA (PIVKOVE PODOBE SLUTNJE) v dialogu, ki spada v sklop razstav hommage Jožetu Tisnikarju. Fotografije so nastale pred letom dni, so večjega formata, posebne so po tehniki - uporabljala klasično fotografijo kasneje prenesene v digitalni medij.

Fotograf Herman Pivk je mlajši avtor, ki je pred desetletjem navezal stik z Jožetom Tisnikarjem, ko je delal svojo diplomsko delo na temo avtoportret. Tudi Tisnikar je ustvaril delo za Pivka.

Slikar Jože Tisnikar sodi v krog obujenega ekspresionizma. Prvo oljno sliko (Obdukcija) iz ambienta prosekture je naslikal leta 1955. Bolnišniško

okolje v Slovenj Gradcu, zlasti travmatična klima prosekture, je izoblikovala njegov ustvarjalni kredito, zaradi katerega je postal eden najbolj posebnih in prepoznavnih slikarjev v Sloveniji in tudi v mednarodnem prostoru.

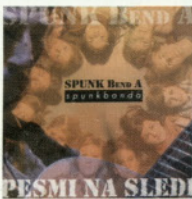
Herman Pivk je v fotografiji iznašel način, da so svetlobne vrednosti gradile na potezi »barvnih« vrednosti in siceršnjih zakonitostih slikarstva, v dinamiki in sekvencah pa se je približal filmskemu zapisu. Tako so nastale Pivkove podobe slutnje. Pri tem je pomembno intuitivno zaznavanje bitij, narave in naše bivanjske izkušnje.

Izšla je zgoščenka gimnazijske instrumentalno - vokalne skupine iz Slovenj Gradca SPUNK BEND A - Spunk bande z naslovom »PESMI NA SLEDI«. Na njej je 16 pesmi znanih slovenskih in svetovnih poetov, za katere je glasbo ustvaril FRANC VEZELA - nekdanji Zlatko Verzelak. Prva pesem na zgoščenki, ki jo pojejo Anja Ramšak, Hana, Tjaša in Lara, ima besedilo izpod peresa Antona Aškerc, naslov ji je Mejnik. Na albumu je tudi Charles Baudelairea Satanove litanije in druge. Že kar nekaj koncertov so zvrstili na Koroškem in drugod po Sloveniji. Eden od njih je bil tudi v Domu borcev v Šentjanžu pri Dravogradu, saj sta bobnar Davor Detečnik in flavtistka Andreja Kragelnik tam domačina.

V GALERIJ NARODNEGA DOMA V TRSTU od 9. marca 2007 razstavlja akademski slikar iz RINKOL PRI PLIBERKU Karl Vouk. Na otvoritvi so predstavili tudi knjigo Besedolomnice, novejšo literarno ustvarjanje na Koroškem.

KARL VOUK se je rodil leta 1958 v Celovcu, študiral je arhitekturo na dunajski tehniški univerzi in slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost na Dunaju. Njegovo področje delovanja zajema slike, objekte iz kovine, umetnost v javnem prostoru in arhitekturo. Leta 2003 je prejel prvo nagrado na natečaju za oblikovanje cerkve v Damtšahu pri Beljaku.

V svoji likovni poti se osredotoča na redukcijo likovnih prvin in barvne palete ter se sklicuje

na arhaična znamenja. Na razstavi slik v Trstu so da ogled originali ilustracij, ki so nastale za koroško antologijo, pa slike večjega formata iz ciklusa »Icon«. Figurativni posegi v njih nomenoma vzpostavljajo kontrast med arhaičnimi, znakovno prečiščenimi podobami iz prazgodovine, in onimi, ki s časom - kot ikone našega časa - prestopajo na raven kolektivne zavednosti. Karl Vouk je eden vidnejših predstavnikov koroške sodobne umetnosti, ki dosledno razvija svoje vsebinske iztočnice z oblikovno prečiščeno govorico.

Po dolgih letih je mezzosopranistka MARJANA LIPOVŠEK ponovno pela v Sloveniji. V KULTURNEM DOMU SLOVENJ GRADEC je nastopila na jubilejnim koncertu ob obletnici rojstva skladatelja HUGA WOLFA skupaj s svojim življenjskim sopotnikom ALFREDOM BURGSTALLERJEM (bas) in ANTHONYJEM SPIRIJEM (klavir). Marjana Lipovšek, slovenska mezzosopranistka svetovnega slovesa, je solopet - je študirala na ugledni glasbeni akademiji Musikhochschule v Gradcu. Neposredno po končanem študiju jo je angažirala Dunajska opera, pozneje pa tudi operna hiša v Hamburgu. To je bil le začetek bogatega niza velikih opernih vlog, ki jih ustvarja za operne hiše po vsem svetu. Sodeluje tudi z uglednimi festivali ter snema za radio in televizijo. Lipovškova je bila za svoje ustvarjanje nagrajena s številnimi nagradami, med drugim tudi z zlato medaljo Gustava Mahlerja.

V MESTNI KAVARNI V SLOVENJ GRADCU je na ogled zanimiva razstava del PREDRAGA SZILVASSYJA. Naslov razstave je SPET

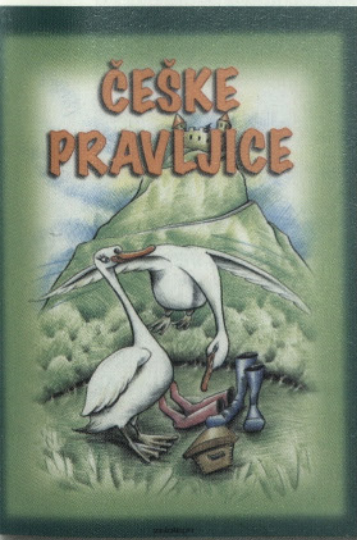
O TEBI, LEONARDO. Avtor je rojen leta 1967. Poglobljeno se ukvarja s slikarstvom, grafikom, malo plastiko, unikatnim in grafičnim oblikovanjem. Nenehno išče lepoto. V vsej polnosti jo odkriva v podobi ženskega lika zaznamovanega z renesančnim pridihom. Blizu so mu mojstrovine velikega Leonarda da Vincija. Ustvarja v mešani tehniki in po lastnih receptih. Na otvoritvi razstave je nastopila tudi Komorna skupina kitar iz Slovenj Gradca z umetniškim vodjem ALEKSANDROM DJUKANOVIČEM.

Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman Huremović

Lepo toplo je in vrtovi že uspevajo ... veliko bralcev najbrž nima več veliko časa za tičanje med štirimi stenami ...

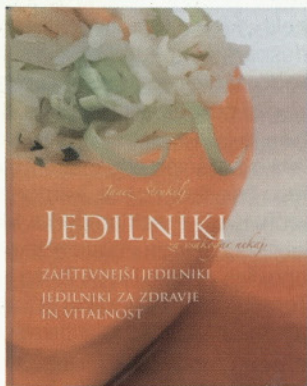

Za najmlajše tokrat: *Česke pravljice*, **Božene Němcove**. Pravljice, ki jih je pravljica izbrala spadajo med osnovno branje čeških otrok. Pravljica je pravljice napolnila z izkušnjami in hrepenjem svojega srca: s sanjami o ljubezni, ki preмага vse ovire in predsodke, vero v človeško

zvestobo, pogum in bratstvo, s hrepenjem po socialni pravičnosti. Njene pravljice so se priljubile staršem in otrokom. Izoblikovala je čudovite podobe s prosto domišljijo na podlagi ljudskih motivov, v katerih se križata romantika in realizem, ki zvesto posnema duha in življenje čeških ljudi z imenitnim humorjem. Kateri od čeških otrok ne pozna očarljivih pravljič O sedmih krokarjih, O princesi z zlato zvezdo na čelu, Kdo je neumnejši, pa pravljico O povodni ženi? No, »mi« imamo povodnega moža, pa tudi tematika večine ostalih pravljič in ljudskih zgodb je v sledovih podobna našim. V resnici nismo tako daleč narazen, tako daleč od vzhoda kot bi si včasih želeli ...

Založba Zelolepo.

Spet ena kuharska. Njam. **Janez Štrukelj** kuha štruklje, piše recepte in knjige, da se slina cedijo. Naslov bogato ilustrirane monografije je *Jedilniki*, za vsakogar nekaj: *Zahtevnejši jedilniki; Jedilniki za zdravje in vitalnost*. Pri nas

je bilo o kuharstvu že veliko napisanega, čeprav še vedno premalo. Tudi ta knjiga ni popolna in dovolj izčrpna; je le drobec iz obsežnega področja gastronomije, ki jo pozna kulturni svet. Sestavljena je preprosto, jedro knjige so menuji – izbrane jedi za kosila in večerje, ki so sestavljeni po naših običajih in navadah. Drugi del knjige sestavljajo jedilniki, ki so prilagojeni ljudem, ki ne uživajo veliko živalskih beljakovin in te zamenjujejo z živili rastlinskega izvora. To so jedilniki za zdravlje in vitalnost. Postanite ustvarjalni ... pripravljanje hrane naj ne bo samo vsakodnevna obveza ampak naj postane opravilo, ki vam prinaša veselje in nudi priložnost, kjer izrazite svojo ustvarjalnost, domišljijo in intuicijo.

Založba Obzorja.

Popkorn je na natečaju Cankarjeve založbe 2006 obveljal za najboljši roman iz sodobnega življenja. Roman je napisal **Andrej E. Skubic**, eden vidnejših sodobnih književnikov v Sloveniji.

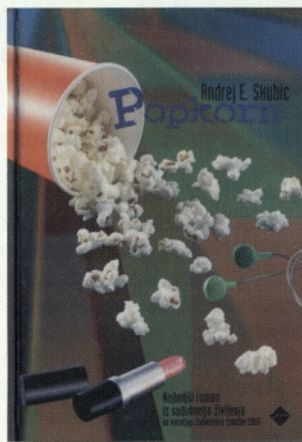
Valter

Koren pred svojim samskim stanovanjem zagleda novo privlačno sosedo. Pa kakšna zgleđa! Povabljana, umazana, ko da so jo po blatu vlačili. Valter živi v težkih časih: biznis propada, seks propada, življenje se zatika. Ampak enim gre še slabše kot njemu. Dobro je, če gre drugemu slabo! In Valter hoče to privoščljivost kapitalizirati: naredil bi poseben turistični program, sprehod po nekdanjih moriščih in mučilnicah Ljubljane, ljudje bi plačali in uživali. Res škoda, da imajo nekateri etične pomisleke. Pravi posel jih ne sme poznati.

Čeprav *Popkorn* prikazuje ruševine turbokapitalizma in človeške stiske v njem, ta podoba sveta vzbuja upanje: svet je res razsut, ampak človek je cel. Pot naprej je mogoča.

Cankarjeva založba.

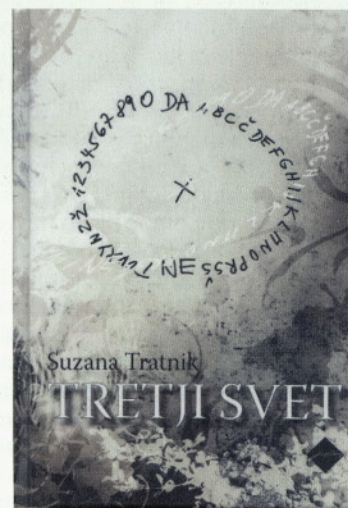
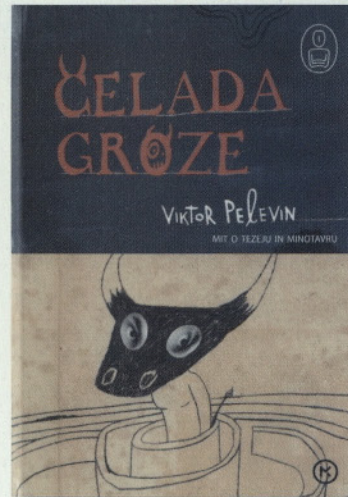
Viktor Pelevin se je uveljavil kot eden najbolj drznih pisateljev mlajše generacije in je trenutno najbolj prevajan ruski pisatelj. New Yorker ga je uvrstil med najboljše evropske pisatelje pod 35 leti, Observer pa med 21 najboljših pisateljev 21. stoletja. Pri nas so že prevedeni romani *Omon Ra*, *Čapajev* in *praznota ter Življenje žuželk*.

Čelada groze: Mit o Tezeju in Minotavru je njegovo najnovejše delo in spada v zbirko Miti; med sodobne priredbe grških mitov. V tej radikalni prenovi stare antične zgodbe o Ariadni, ki je s svojim klobčičem pomagala pobegniti Tezeju pred Minotavrom, labirint ohrani osrednjo vlogo – da je to zdaj blodnjak svetovnega spleta. Edina pot skozi odtujeno krajino sodobnega sveta je skrita v nitih internetnih klepetalnic, ki povezujejo osamljene neznanke, ujete pred zasloni računalnikov. Nadzoruje pa jih neznana in nedoločljiva sila – Čelada groze. Viktor Pelevin je s tem izvirnim romanom ustvaril hipnotični svet sodobnega časa, v katerem so zlahka dostopne neskončne količine informacij, resnično vedenje pa ostaja nedosegljivo. Je v 21. stoletju tehnologija kaj drugega kot mit?

Založba Mladinska knjiga.

Zadnja nosi naslov *Tretji svet*. **Suzana Tratnik** se po več odličnih knjigah kratke proze, ki so odmevale v Sloveniji in tujini, vrača k romanu, žanru, s katerim se je prvič spoprijela v besedilu. Ime mi je Damijan. Če se naslovni lik tega romana še ni mogel opredeliti glede svoje spolne identitete, je junakinja Tretjega sveta odločena, vendar svojo odločitev potrjuje. Bridko duhovno pisanje protagonistke, ki se zna uspešno in diskretno ponorčevati tudi iz same sebe in iz družbenih skupin, ki jim pripada.

Porušene hiše v Gaberkah XXII. del
A. Grudnik in Z. MazejPri Krtu
- Jevšnik Jože

Domačija, kjer se je reklo pri Krtu, je stala kot zadnja, tik ob levi strani ceste, ki je šla skozi gaberško vas proti gaberški cerkvi. Zadnji lastnik kmetije je bil Jože Jevšnik, v kraju bolj poznan kot Anžejev Pep. Pep je bil zelo znan muzikant daleč naokrog, zato ni čudno, da sta se pri hiši pogosto razlegala zvok harmonike in prepevanje. Dolga leta se je Pep okoli prevažal z belim hroščem. Na drugi strani ceste so bili Krtom najbližji sosedje Smodeti - družina Ivana Spitala, na spodnji strani pa je domačija mejila z Jeriči.

Domačija je sicer na tem mestu obstajala že krepko čez 100 let, saj je bila omenjena že v popisu leta 1874. Takratni lastniki so se pisali Zagradišnik. Za njimi je na kmetijo prevzela družina Kranjc. Zakoncema Krajnc sta se rodila najmanj dva sinova, od katerih je enemu bilo ime Ludvik in je bil rojen leta 1887. Ludvik se je sicer šolal za veterinarja, vendar je moral misel na veterinarsko službo v Šoštanju opustiti in se začeti ukvarjati s kmetijstvom. Krtovo domačijo bi namreč moral prevzeti njegov brat, a ga je vzela prva svetovna vojna in kmetija je ostala v njegovih rokah. Vseeno Ludvik ni čisto zanemaril znanja, ki si ga je pridobil med šolanjem. Po potrebi je zdravil bolne domače živali in bil po tem znan tako po bližnji, kot po daljni okolici. Kadar ljudje niso mogli dobiti drugega veterinarja so tako šli po pomoč ali po nasvet h Krtu, katera specialnost je bila tudi izdiranje zob. Kako pa je to izdiranje potekalo, pa pomnijo le še starejši. V svoji kamri je imel poleg postelje tudi leseno omaro, kjer je imel zložena zdravila vseh vrst. Kako je zdravil bolne konje pa se spomni Spitalova Alojzija. Pri njih doma, pri Rumlu je zbolel konj. Poklicali so zdravilca Krtovega Ludvika, ki si je prišel bolno žival ogledat, nato pa je izdal naslednji »strokovni« recept v latinščini: »Skuhajte polajus, živejus in rožmarinus ter dajte to konju piti. Kako hitro je bilo konju bolje pa se Alojzija ne spomni več.

Ludvik je bil 14. septembra 1930 v Robidovi gostilni tudi ustanovni član gasilskega društva Gaberke, kjer je bil tudi član prve-

ga odbora. Kasneje pa se za gasilstvo ni kaj preveč brigal.

Ludvik je tudi navdušen nad komunizmom, drugače pa nevernik. Zaradi navdušenja nad komunizmom so ga med vojno Nemci za nekaj časa tudi zaprli. Neko noč je vodja policijskega voda potrkal na njegova vrata in ga poklical po imenu in priimku, nato pa so ga odpeljali v šoštanjski zapor. Iz zapora ga je rešila sorodnica, ki je imela poznanstvo z enim od policistov v Šoštanju.

Rezmanovega Toneta so jeseni 1942 povabili živeti h Krtu, da bi jim pomagal pri delu na kmetiji. Tam je preživel jesen in zimo, spomladi pa se je vrnil domov. Glede na to, da je bil pri hiši red, je moral zjutraj vstajati že ob peti uri. Ker se je šola v Šoštanju začela šele ob osmi uri, je moral tačas kaj postoriti okoli hiše, v hlevu ali pa je gnal dve kravi in konja na pašo. Da mu med tem ni bilo dolgčas, mu je ponavadi Ludvikova hčerka Micka v bližino Mlinerjevega jezua večkrat postavila voz s sodi, kamor je moral naliti okoli 350 litrov vode. Ko je natočil vodo, je ugnal živino in odhitel peš v šolo v Šoštanju. Pri Krtu sta bila zelo značilna red in čistoča. Red je bil, da je bila zvečer ob sedmih večerja, nato so počistili in pometli okoli hiše in marofa, za tem pa so vsi odšli spat. Zjutraj pa so morali vstati že ob peti uri in kot Tone pravi, se je to dogajalo pozimi in poleti.

Tone je rade volje šel Krtom pomagat, saj je bilo pri njih vedno dovolj dobre hrane, pa tudi delo ni bilo vedno tako naporno.

Domači so bili pridni. Imeli so po tri krave, konja in do štiri prašiče. Ko je bil tovor za konja voz pretežak, so poleg njega vpregli še kravo. Tone pravi, da je bila takšna vprega precej hecna. Ko je prišla zima pa so ob večerih občasno luščili fižol in koruzo.

V času, ko pri Krtih služil Tone Rezman, je bila hiša videti takole: streme Krtove stare hiše je potekalo v smeri Gaberke - Šoštanj. Hiša je bila pol podkletena. Podkleten je bil del, ki je gledal proti Jeriču. Vhod je bil na sredini hiše in je gledal proti cesti, ki je tekla skozi vas. Iz dvorišča si se po treh kamnitih stopnicah povzpeli do velikih vhodnih vrat, ki so vodila v »lopo«, na levi je bila »velika hiša«, malo naprej je bil vhod za klet, na desni pa mala hiša. Kuhinja je bila naravnost in se je razprostirala v desno stran hiše. Na levi strani kuhinje pa je bila majhna sobica, ki so ji takrat rekli »štibelc«, kjer je tisti čas spal Tone Rezman. V desnem kotu kuhinje so imeli tudi pipo za vodo. V kleti so imeli tri prekate, kamor so zlagali poljščine in sadje. Iz sprednje strani hiše je bila v klet odprtina, skozi katero so lahko poljščine spuščali v notranjost. V kleti so bile tudi police, kamor so shranjevali kruh. Kruh je pekla hčerka Micka. Na dan, ko je pekla kruh je vstala že ob štirih zjutraj, opoldan pa je bil kruh že za jest. Ta kruh je Tonetu ostal v spominu kot zelo dober. Na zgornji strani hiše je stal velik lesen marof.

Toneta so povabili tudi na žetev na Lekševo 17. julija 1943. Domači so hoteli spravljati žito pod streho, ker so temačni oblaki

napovedovali nevihto. Z gospodarjem Ludvikom, ki je takrat že prišel iz zapora, sta na marof vozila žito. Ko so vse spravili pod streho, je Ludvik nevarno in veselo izrekel naslednje besede, za katere pa mu je bilo kmalu žal: »No Alija, sedaj pa kar žgi«, jaz imam vse pod streho. Pa se je kmalu za tem razvnela nevihta z močnim grmenjem in bliskanjem. Tudi ni bilo potrebno dolgo čakati, ko je strela res »užgala« v njegov marof, ki se je hitro vnel in pogorel do tal. Na pomoč so najprej prihiteli gaberški gasilci, kolikor jih je še pač takrat bilo doma. Na pomoč so prihiteli tudi gasilci iz Družmirja in Šoštanja. Vendar pa lesenemu objektu niso mogli kaj veliko pomagati. Lahko so zavarovali le hišo, da je niso zajeli ognjeni zublji. Ljudska modrost pa je pravila, da na Lekša ne smeš spravljati žita pod streho. Po požaru so Krti zgradili nov marof.

S prvo ženo je imel Ludvik šest otrok. Družinska sreča se je končala sredi tridesetih let prejšnjega stoletja, ko je Ludvik k sosedu »skočil čez plot«. Rodil se je nezakonski sin, česar pa njegova žena Ludviku ni mogla odpustiti. Od njega se je ločila ter s tremi otroki odšla na Ponikvo, kjer je bila prej doma. Pri njemu sta tako ostali hčerki Štefka in Mici ter sin Janez. Vsi so trdo delali na kmetiji. Micka je gospodinjala, Janez se je ukvarjal s furmanstvom, Štefka pa je hodila v službo. Kaplja čez rob pa je padla, ko je k Ludviku prišla živet sosedka Obriskalj Nežka, s katero je imela nezakonskega sina Bernarda. Kmalu sta se poročila. To pa je bil razlog, zaradi katerega sta se od doma odselila še dva Ludvikova otroka - hčerka Micka in sin Janez. Micka se ni nikoli poročila. Do smrti je živela na maminem domu na Ponikvi. Štefka pa si je dobila moža, Novaka iz Družmirja, s katerim pa se tudi nista najbolje razumela. Po ločitvi od njega, si je zgradila hišo na vrhu Ležna, kjer je potem živela sama.

Kakšno dobro leto po poroki z Nežko, je Ludvik umrl. Trije otroci iz prvega zakona od ločitve naprej z njim niso hoteli imeti nobenih stikov, kvečjemu so ga sovražili. Še večje sovraštvo so čutili do njegove druge žene Nežke, ker naj bi bila ta vzrok za razdor njihove družine. Ob Ludvikovi smrti, leta 1953, so ga prišli kropiti tudi otroci iz prvega zakona. A ti mu v slovo niso namenili lepih besed. Sin Bernard pa je ravno tisti čas za nekaj časa odšel v Nemčijo. Ko je oče Ludvik zbolel, si je močno želel videti svojega sina, zato se je ta vrnil iz Nemčije. Oče mu je zapustil kmetijo z zemljo vred, vsakemu otroku iz drugega zakona pa je namenil le borih 120 dinarjev, kar je takrat bilo menda dovolj za »šteko« cigaret. Vsi skupaj so se zaradi nepošteno dediščine pritožili na sodišču, kjer jim je uspelo namesto dinarjev dobiti jurje. Bernard se je odločil kmetijo prodati. V elektrarni, kjer je takrat delal, je vprašal enega sodelavca, če morda pozna koga, ki bi želel kupiti njegovo kmetijo. Pa mu ta že čez nekaj dni pove, da jo želi kupiti Anžej - Jevšnikov Ivan iz Podgorja. Anžej,

predvsem njegov že preminuli oče, si je že dolgo po tihem želel kupiti kmetijo v ravnini. Kupčijo so leta 1955 sklenili zelo na hitro, še preden je lahko na ušesa sosedu Jeričevega Toneta prišla novica, da se kmetija prodaja.

Kasnejši lastnik Pepi je bil takrat ravno v vojski. Brat Ivan, ki mu je takrat pisal pismo, mu niti ni imel časa razlagati o nakupu Krtove kmetije, čas mu je imel le omeniti, da gre skleniti kupčijo, zato nima več časa pisati. Kasneje mu je povedal, da je kupil Krtovo kmetijo. Bernard se je poročil in si je v bližini sedanjega križišča v Gaberkah zgradil novo hišo, kamor se je z ženo in mamo preselil približno eno leto po prodaji Krtove kmetije. V tej hiši pa niso bili dolgo, saj so si kasneje zaželeli živeti v Velenju. Zato so novozgrajeno hišo prodali zakoncema Praznik iz Škal, ki sta se morala zaradi vpliva rudarjenja izseliti iz te vasi. Bernard si je nato kupil drugo hišo v Velenju.

Krtova kmetija je premogla 3 hektare obdelovalne zemlje in 6 hektarov gozda. Prva od Jevšnikov se je iz Podgorja na Krtovo kmetijo priselila Jožica Jevšnik. Tam je sama živela dobri dve leti in sicer med 1955 in 1956. S pomočjo družine je redila 4 krave in 4 prašiče. Doma so ji rekli, da je v ravnini lažje kot doma v strmem Podgorju pitati živali. Nekaj časa jim je verjela. Po dveh letih garanja se je Jožica odločila, da ima tega dovolj in da hoče iti nazaj domov k Anžeju. Da pa kmetija ne bi ostala prazna, sta se na njo leta 1956 preselila Jožičina sestra Fanika in brat Ivan, ki je to kmetijo kupil. Ivan je že takrat imel doma zapisane pol Anžejeve kmetije. Leta 1960 se je h Krto priselila še njuna mama Fanika, kmalu za tem pa ji je sledila še njihova obolela varuška. Leta 1961 pa je pri Anžeju v Podgorju pogorela hiša in gospodarsko poslopje. Po nekaj letih pa so se pri Anžeju odločili, da bo Ivan prevzel veliko domačo kmetijo in žago v Podgorju, zato se je leta 1964 odselil nazaj v Podgorje, kjer je imel stanovanje v žagi. Krtovo kmetijo pa je kot dediščino dobil v roke brat Pep. Ta je na njej gospodaril vse do leta 1986. Leta 1966 se je h Krto vrnila tudi sestra Jožica.

Pepa pa je čakalo pri Krto veliko dela. Moral je obnoviti celo kmetijo, saj jo je zob časa že precej načel. Poleg stare razpokane hiše je sezidal novo večjo hišo. Jevšniki so na tej kmetiji redili 4 do 5 krav in dva konja. Ker je bilo s konji težko obdelovati zemljo, sta je s sosedom Jeričevim Tonom odločila, da bosta skupaj kupila traktor. Našla sta starega Steyerja na en cilinder, ki ga je bilo možno zagnati tudi na vzvod. Steyer je imel prigradjeno jermenico za pogon kmetijskih strojev ter dvoosno prikolico z naletno zavoro. Po nekaj letih dela s traktorjem sta ugotovila, da ta ni dovolj močan, pa še kvaril se je rad, zato sta ga prodala v Savinjsko dolino. Jerič si je kmalu za tem kupil svoj lasten traktor, Pepiju pa je to uspelo malo

Pep je bil zelo poznan muzikant. Na sliki pa ga vidimo na sredini s harmoniko v družbi Ivana Kompreja (klarinet) in Branka Škruba (bariton).

Družina Jožeta Jevšnika: iz leve Peter, Pep Elica in Jože.

Lesen marof, ki je bil zagrajen po požaru leta 1943.

kasneje. V Šoštanju je v Železnini kupil svoj prvi nov traktor tipa Fiat, ki so takrat sestavljali v Štorah. Fiatov traktor je kasneje prodal in kupil tisti čas zelo popularnega fergusona. Z Jeričem sta skupaj kupila tudi mlatilnico za žito, ki jima je bolj in dlje služila. Mlatilnica je še sedaj shranjena pri Jeriču. Poleg hleva si je Pepi leta 1966 postavil žago - dvolistni gater. Žaga in kmetija sta mu prinašala dovolj zaslužka, da mu ni bilo potrebno nikoli hoditi v službo. Kasneje si je kupil tudi stroj za izdelavo opaža in podov. Pri delu na žagi je imel zaradi obilice dela priložnostno zaposlene pomočnike.

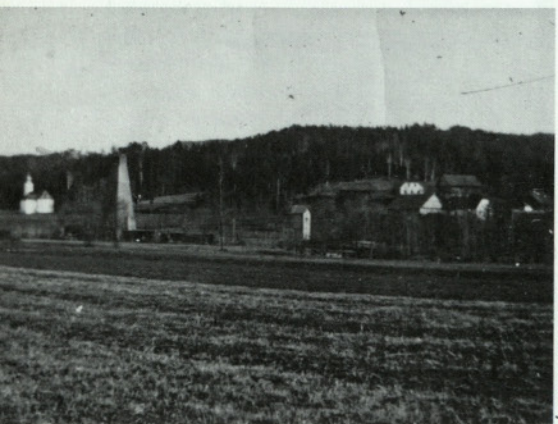
Poleg krav so pri Krto imeli tudi dva ko-

Pogled na Krtovo domačijo iz glavne ceste.

Gradnja nove hiše pri Krtu. Na desni je viden del stare hiše. Iz okna v novi hiši gledajo iz leve: Danilo, mama Fanika in Jožica Jevšnik.

Pogled na Gaberke med vojno. Na sliki so iz leve vidni: Cerkev, nemška raziskovalna vrtina za ugotavljanje premogovega sloja, Mlinarjev jez, Mehova kmetija ter Krtova kmetija z novim marofom.

nja, s katerimi so obdelovali polja in travnike. Na kmetiji je bilo veliko dela. Ko so neko pomlad vozili gnoj na njive, jim je pomagal »žagmojster« Nanda iz Vranskega. Pepi je Nanda vprašal, kaj bi rad delal, pa se je ta odločil, da bo s konjsko vprego vozil gnoj na njivo. Medtem ko so ostali nalagali gnoj na voz, si je Nanda čas krajšal v kleti. Tako se je zgodilo, da mu eno furo na klancu navzdol proti Jeriču ni uspelo pravčasno zavreti koles na polnem vozu, zato je ta začel potiskati konje. Nanda se je pri tem spotaknil in padel. Sčasoma konji niso mogli več zadrževati voza in vse skupaj je

zdrvelo po klancu navzdol. Takrat je cesta vodila preko Jeričevega dvorišča. Konjem je prvi ovinek še uspelo zvoziti, drugega, ki je šel mimo vhoda v Jeričevo hišo, pa ne več. Konji z vozem polnim gnoja so se zaleteli v garažo, kjer so podrli vrata in zid. Na srečo konja poškodb nista utrpela. Gnoj iz garaže so počistili ter spravili Jeričevo dvorišče v red. Zidar Stergarjev Ivan pa je pozidal poškodovan garažni zid in ponovno vgradil vrata.

Jevšniki so se nekaj časa ukvarjali tudi s hmeljarstvom. Na njivah v bližini Melanškov so imeli posajenih okoli 3000 sadik hmelja, ki je bil takrat še dosti vreden. Prvo žičnico za hmelj je postavil že brat Ivan. Obrani hmelj so sušili v lastni dvonadstropni sušilnici, ki je stala nasproti Obriskaljev. Na leto so pridelali približno tono hmelja, ki so ga nasuli v vreče in vozili v Žalec. Hmelj so sušili na »lesah« Sveži hmelj so sušili na zgornji lesi, po določenem času sušenja pa so hmelj postopoma prelagali na vedno nižje ležeče lese. Ko je suh hmelj prišel do spodnje police, so ga nasuli v transportne vreče. Navadno so pri Jevšnikih sušili hmelj Jezernik, Bolt in Ciril. Sušenje je potekalo v nočnih urah. Pepi je takrat zraven prinesel harmonike in kanister jabolčnika in zabava je včasih trajala do jutranjih ur. Jevšniki so z gojenjem hmelja prenehali leta 1969, ko je dotrajala žičnica, ki se je ni splačalo več obnavljati.

Kot je bilo že omenjeno, je bil Pepi muzikant in je že od mladih nog igral na harmoniko. Za igranje sta ga navdušila starša, ko je še bil tako majhen, da je komaj harmonike nese. Igrati se je naučil pri Betki Hrastel iz Podgorja. Pri tej družini je tudi oče igral harmoniko, a učenje drugih mu ni šlo od rok, zato je učenje prevzela njegova hčerka. Pepi se je kmalu naveličal igranja na harmoniko in ni hotel več hoditi na vaje. Starša pa pri tej njegovi odločitvi nista popuščala. Včasih, če je bilo potrebno, mu je mama tudi s »paklestom« zagrozila, če ne bo šel na vaje. Njegov mentor je bil tudi Planšakov Anza iz Miklavža. Ker takrat ni bilo denarja, Anžej pa so veliko pridelali, so Pepijeve učne ure plačevali z živili. Tako je mama doma Pepiju naložila poln koš dobrot, preden je šel na učne ure h Planšaku. Pri Planšaku so imeli veliko otrok, zato jim je dodatna hrana še kako prav prišla. Ko je bil Pepi star 14 let, je prvič igral na ohceti. Takrat sta se ženila Pungartnikov Miha iz Raven in Ževartova Fanika iz Podgorja. Pepiju je šlo igranje dobro od rok vse do takrat, ko je za krst moral spiti mešanico alkoholnih pijač. Doza je bila za mladoletnega fanta prevelika in prsti niso znali več prav igrati. Svatom se je krst za prvo igranje na ohceti na začetku še zdel smešen, kasneje ko so morali na hitro poiskati novega muzikanta pa jim je nasmeh izginil iz obraza. Pepijeva starša sta bila celo priči ženinu in nevesti na tej poroki. Ko sta videla »utrujenega« Pepija, nista mogla verjeti svojim očem. Od tedaj naprej je Pepi

igral še vsaj na 250-tih »ohceti«. Skozi leta je igral z različnimi muzikanti, od tega največ s Supovec Ivanom iz Velunje. Dokler še ni imel družinskih obveznosti, so bili pri njem vikendi v večini rezervirani za glasbene nastope. Zelo rad je prepeval tudi v gasilskem pevskem zboru, ki je bil zelo popularen v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Leta 1976 sta se sestri Jožica in Fanika preselili v novo hišo v Gaberkah, ki so jo začeli graditi nekaj let prej. Leta 1977 se je Pepi poročil z Elico, s katero sta leta 1981 dobila sina Petra in leta 1982 še drugega sina Jožeta. Žalost je zajela njihov dom, ko je njuna mama Elica leta 1985 nenadoma umrla. Pepi je potem leta 1986 kupil novo kmetijo v Dovžah pri Mislinji, sinova pa sta do konca šolanja ostala pri teti Jožici v Gaberkah. Pri Krtu je tako ostala sama mama Fanika vse do leta 1991, ko se je kmalu po začetku vojne za Slovenijo nenačrtovano preselila h hčerki Jožici. Tisto poletno nedeljo, ko je dopoldan zatulila sirena za zračni napad, so pri Krtu v kuhinji sedeli mama Fanika, Jožica in Oštir. Oštir je hitro vstal in odšel domov. Vsi so se ustrašili vojne. Po dobri uri, ko je vse utihnilo, je tudi Jožica odšla domov. Pri cerkvi se je ustrašila dveh moških, ki sta avto skrivala v gozdu. Iz strahu je šla mimo cerkve kar po spodnji strani. Pride do Kovačev, kjer so bili zbrani vsi vaščani. Pa so zaslišali tovornjak, ki je pripeljal po klancu in je na njem nekaj zaropotalo. Od strahu, da je prišla vojska so se razbežali, a so kmalu ugotovili, da ni res. Ko je Jožica prišla domov, so z avtom šli po mamo, ki se je tako na hitro od Krtov odselila za zmeraj. Objekte je Jevšnik prodal rudniku, zemljo pa je obdržal. Danes ima to zemljo v lasti njegov brat Valter. Hišno številko Gaberke 80, ki jo je nosila Krtova domačija, je po menjavi hišnih števil v Gaberkah naključno dobila Jožica.

Pa še ena zgodbica iz dobrih starih časov. Nekoč je Anžejev Ivan pri Krtu nekaj praznoval. Na zabavi so bila med drugimi tudi Kresnikova Franc in Milka, »Obriskaljev« Bolt in Pavla, Krumpačnikov Karel in veterinar Rihterič. Med plesom so Bolt, Krumpačnikov Karel in veterinar Rihterič odšli. Po tihem so se odločili, da si bodo pripravili žabje krake. Ko so nalovili dovolj žab, so jih očistili pri Boltu, nato pa so se vrnili na zabavo k Krtu. Na štedilniku so začeli peči žabje krake, ostali, ki pa so tedaj ravno jedli, so jih začeli čudno gledati. Ženske so začele vreščati in so se umaknile iz kuhinje, oni pa so uživali v neobičajni jedi.

Krtovo domačijo so porušili leta 1992. Danes na tem mestu ni več nobenega sledu o kmetiji, ki je tam stala dolga leta.

Pričujoča zgodba o Krtovi domačiji je nastala na osnovi pripovedovanja Jožeta in Jožice Jevšnik, Toneta Rezmana, Ljudmile Špital in Toneta Špitala.

Literatura: Kronika kraja Gaberke in 60 let gasilskega društva Gaberke.

Ko poraz postane zmaga

Maks Lomšek

Ko bomo 9. maja proslavljali dan zmage, ko je bila nacistična Nemčija primorana podpisati brezpogojno kapitulacijo, se tudi vsi tisti mobiliziranci v nemško vojsko, ki so imeli srečo, da so se tistega davnega leta 1945 živi in več ali manj zdravi vrnili domov, tega dneva prav dobro spominjajo, kajti za njih je prav ta dan postal dan zmage.

Prva skupina slovenskih mobilizirancev se je julija 1942 v Celju odpravljala na vlak, ki jih je odpeljal v negotovo, krvavo prihodnost morije II. svetovne vojne. Tretji z desne v beli kapi je Valentin Čas iz Gaberk.

Bili s(m)o prisilni mobiliziranci

Da, bili so prisilni mobiliziranci v nemško vojsko, kajti če se ne bi odzvati vpoklicu, bi imelo to nepredvidljive tragične posledice za njihove starše in ostale sorodnike, kajti okupatorska oblast je nad njimi izvajala vrsto represalij. Najmanj, kar se jim je lahko zgodilo, je bila preselitev, običajno pa so se cele družine znašle v koncentracijskem taborišču. Tako se je pač dogajalo, da so se vpoklicani slovenski fantje, hočeš – nočeš, morali odzvati nemški »Einberufung« – vpoklicu v RAD (Reicharbeitsdienst) nemško delovno službo, ki je bila nekakšna predvojaška vzgoja in je trajala 6 mesecev. Od tod so se morali takoj, kljub prvotni obljubi, da bodo vmes odšli domov na dopust, javiti v vnaprj določeni enoti redne nemške vojske (Wehrmacht). Od tod so bili nato po hitrem vojaškem usposabljanju, ki je trajalo običajno 3 mesece, poslani v glavnem na vzhodno fronto, kajti po padcu Stalingrada je Nemcem v Rusiji že močno primanjkovalo vojakov.

In tako je na desetisoče mladih slovenskih fantov, ki sploh niso vedeli, za koga in za čigave tuje interese morajo žrtvovati svoja mlada življenja, postalo »kanonenfutter«, topovska hrana ruske artilerije. Tako se naj ne bi, po nekaterih podatkih, od okoli 80.000 vpoklicanih slovenskih fantov, vrnilo domov kakih 20.000, od katerih je večina padla na tujih bojiščih po Evropi in severni Afriki, mnogo pa je bilo takih, ki so na nepojasnen način izginili na domačih tleh, še preden so prišli do svojih dragih.

Bili s(m)o drugorazredni državljani

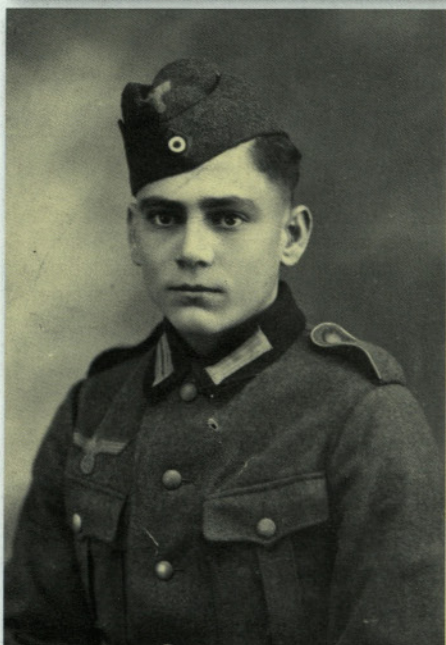
Tako so se tisti srečneži, ki so preživeli morijo druge svetovne vojne, po nemški kapitulaciji spomladi leta 1945 polni pričakovanja snidenja s svojimi domačimi, vračali v svojo pravo domovino. Že na Jesenicah, ki so bile menda najmanj primeren kraj za vrnitev bivših nemških vojakov, je povratnike pričakalo neprijetno presenečenje, ki se je stopnjevalo do krutega razočaranja. Čim se je namreč vlak ustavil, je našo skupino, bilo nas je kakih 80 fantov, obstopilo več z brzostrelkami oboroženih KNOJ-evcev. Odpeljali so nas v zloglasne begunjske zapore, kjer se je nato pričelo vsakodnevno mučno zasliševanje: »Kod si hodil, kje si bil, kaj si počel?«, kar je trajalo kake tri tedne. Ko so nam vse dokumente, ki so nam jih že takoj na začetku pobrali, zmetali na kup in sežgali, da za nami ne bi ostalo nikakršnih sledi, smo zgroženi ugotovili, kaj nas čaka – odhod na zadnjo postajo naše kalvarije! Na morišče!

Ko so končno vsi tisti srečni nesrečneži, ki so po dolgotrajni, mučni in skoraj tragični odisejdi pripluli v domače pristanišče v objem svojih najdražjih, in tako dočakali tudi svoj dan zmage, se je veselje nad njim kaj kmalu razblinilo. Zavedali so se sicer, da jih nova oblast ne bo sprejela z odprtimi rokami, da pa bodo naleteli na toliko zapostavljanja, zlohotnosti in šikaniranja, si pa v najbolj črnogledem scenariju niso predstavljali. Kaj kmalu so ugotovili, da okolje, kamor so se po treh letih

vrnili, še vsi pod vtisom preživetih medvojnih grozot, polni pričakovanj boljšega in lepšega življenja, še zdaleč ni tisto, ki so ga pričakovali. Z izjemo svojih domačih, so naleteli na sovražno okolje, ko so se jih celo njihovi nekateri nekdanji prijatelji in znanci, prežeti z za nas povsem novo in nesprejemljivo komunistično ideologijo, na vsakem koraku izogibali. Tako s(m)o razočarani prišli do spoznanja, da s(m)o postali nekakšni drugorazredni državljani, zapostavljeni, zamlčani in kaznovani. Kar naprej smo morali poslušati vzdevke, kot švabobranci, švabski vojaki, hitlerjanci, pospremljene s kakšno domačo psovko. Najpogosteje smo to slišali iz ust »nadebudnih« skojevcev, članov SKOJ-a (Savez komunistične omladine Jugoslavije), ki so predstavljali podmladek KPS. Poleg navedenega sramotjenja in zmerjanja pa smo bili deležni tudi hujšega šikaniranja, ki se je odražalo predvsem na gmotnem področju. Imeli smo težave pri iskanju primerne zaposlitve, kajti za nas so bila »rezervirana« posebno težka in zahtevna delovna mesta, ki jih razni partijski privilegiranci niso hoteli zasedati. Prav posebno pa nas je prizadel nezakonit in nehuman ukrep, s katerim nam je bila črtana vsa delovna doba, opravljena pred vpoklicem v vojsko pa do 15. 5. 1945. Ker pa menda nismo bili »vojaško dovolj izvežbani«, smo bili kmalu po končani vojni vpoklicani na dosluženje vojaškega roka, kar je trajalo od šest mesecev pa do dveh let. Razporejeni smo bili v glavnem v »vojna građevinska podjetja«, kjer so nekateri delali v svojih poklicih, ostali pa so namesto pušk dobili krampe in lopate.

Anton Špital iz Gaberk je bil julija 1942, mobiliziran v nemško vojsko. Poslali so ga v Ulm, od koder je njegova enota po krajšem postanku odšla v francoski Lion. Po trimesečnem »ausbildungo« so ga takoj poslali na rusko fronto. Pozimi 1943-1944 je bil hudo ranjen in premeščen v Lambsdorf, kjer je po okrevanju postal stražar v taborišču za angleške in ruske vojne ujetnike. Po napredovanju ruske vojske je sam postal vojni ujetnik pri Rusih in bil maja 1945 poslan v taborišče Auschwitz. Na vprašanje, zakaj Rusi ne pustijo Slovencev domov, mu je ruski oficir dejal, da bi v Jugoslaviji vse bivše nemške vojake pobili. Kljub temu se je oktobra 1945 vrnil domov, v Gaberke, kjer preživlja svoja stara leta z družino na urejeni kmetiji.

Anton Skornšek iz Metleč je moral julija 1942 najprej v RAD v nemški Noerding na obvezno polletno delovno služenje, ki pa je bila le nekakšna predhodnica vojaščine. Po štirinajst dnevem dopustu se je moral javiti v Wehrmaht, redno nemško vojsko v Helbronn. Od tam je njegova enota rekrutov odšla v Marseille. Nato so jih premestili v Italijo, kjer je sodeloval v hudih bitkah za Montecassino. Oktobra 1945 so ga ujeli Angleži in je po dolgih zapletih z deportacijsko komisijo decembra 1945 preko Rima in Barija srečno prijadral domov. Zaradi skrajno neugodnih razmer za nemške mobilizirance v socialistični Jugoslaviji, se je decembra 1968 odpravil v Nemčijo, kjer si je v 22-tih letih prislužil pokojnino. Sedaj živi v na svojem domu v Metlečah a se kot nemški državljani pogosto vrača v Nemčijo.

Valentin Čas iz Gaberk je bil leta 1945 vpoklican v RAD v Pressnitz, sedaj Prisečnice na Češkem. Od tam pa naj bi odšel po trimesečni predvojaški vzgoji preko Marseille v Afriko, a tja niso prispeli, saj se je tudi njegova enota udeležila bojev za Montecassino, nato pa so ga v pogorju Abruzzi leta 1944 zajeli Ameriški vojaki. Tako je prispel v Afriko kot vojni ujetnik in bil zaprt v taborišču v egiptovski puščavi, od koder se je vrnil domov leta 1946. Tu pa je moral na »dosluženje« vojnega roka v JNA in sicer za pol leta v Sarajevo. Jesen svojega življenja preživlja še kar dobrega zdravja v Domu starejših občanov v Velenju.

Prav zaradi dosluženja izgubljenega časa so mnogi izgubili možnost, da bi vsaj delno nadomestili v vojni izgubljeni čas za pridobitev poklicne usposobljenosti ali pa za nadaljevanje študija.

No, lahko bi še kar naprej našteval razne dvomljive ukrepe in šikane (šikana = namerno povzročanje neprijetnosti), ki so nam kar izdatno grenile že tako neprijetna povelja leta, pa bom raje opisal nekaj takšnih, ki sem jih občutil na lastni koži.

Ko sem se v začetku septembra 1945 vrnil domov, sem se moral v roku 24 ur javiti pri Okrajnem odboru OF v Šoštanju, kjer sem doživel dokaj neprijeten sprejem. Začelo se je ponovno zasliševanje: »Kod si hodil, kje si bil, kaj si počel?«, popestreno z raznimi neokusnimi pripombami zasliševalcev. Ob koncu »spovedi« pa sem na vprašanje, kaj nameravam v bodoče delati, odgovoril, da računam na zaposlitev v takratni velenjski elektrarni. Pa me je zasliševalec, strmo gledajoč izpod čela, kratko zavrnil, da iz tega ne bo nič, kajti razporejen sem v skupino za odstranjevanje neeksploziranih min in ostalih ostankov vojne. Le-teh je bilo baje ob poti 14. divizije na našem področju še kar precej in jih je bilo treba čim prej najti in odstraniti. Bil sem seveda neprijetno presenečen, ostal brez pripomb, mislil pa sem si svoje in že naredil načrt, kako se bom poizkusil tej nevarni »zaposlitvi« izogniti. Naslednji dan se seveda nisem javil na zahtevanem mestu, temveč takoj »odbicikal« v velenjsko elektrarno, poiskal svojega, v času prakse v elektrarni, bivšega šefa, ki je tedaj bil pomemben partijski funkcionar, in mu obrazložil svoj problem. Ker je bilo takrat hudo pomanjkanje strokovnih kadrov, je seveda takoj obljubil, da bo zadevo uredil, kar je tudi storil, in sem tako postal eden od treh stikalcev v elektrarni. Naj povem še, da smo, ker smo pač bili samo trije, vlekli izmensko službo skoraj dve leti brez enega prostega dne.

Naslednja neprijetna zadeva se mi je pripetila že kar na začetku dela v elektrarni. Na predvečer 1. maja 1945 sem kot stikalec imel nočno izmeno. Kar kmalu po 22. uri se je nad Savinjsko dolino razbesnelo hudo neurje, ko je udarec strele poškodoval 60-kV daljnovod Velenje-Ljubljana in je le-tega prenapetostna zaščita samodejno izklopila. Zaradi izpada daljnovoda, pa je seveda celotno ljubljansko področje z vsemi prvomajskimi prireditvami ostalo v temi. No, posledice te »prvomajske zatemnitve« so bile, vsaj zame, skoraj usodne, kajti takoj zjutraj, ob končani zmeni, se je v elektrarni pojavila UDBA (takratna tajna varnostna služba). Obdržali so me na prvem zaslišanju o nočnem dogodku. Rezultat tega pa je bil: izvršeno je bilo sabotažno dejanje, ožigosan sem bil za saboterja, ki je namenoma povzročil izpad daljnovoda, da bi s tem dejanjem onemogočil celoten program prvomajskih proslav v našem glavnem mestu. Obtožba je bila presneto huda in malo je manjkalo, pa bi lahko ugotovil, če je Goli otok resnično gol ...

Razna zasliševanja so trajala še ves teden, težava je bila v tem, da zasliševalci niso imeli pojma o prenapetostni in prekotokovni zaščiti daljnovodov in niti mojim nadrejenim jih ni uspelo prepričati, da mi izpada daljnovoda ni bilo mogoče preprečiti. Šele ugotovitvam posebne, od ELES-a postavljene

Spomini

strokovne komisije, se niso mogli zoperstavljati in tako je zadeva o zatemnitvi Ljubljane »vandrala« v arhiv UDBE.

Navedeni zgodbici sta se dogodili resda tik po končani vojni, da pa smo bili bivši »švabski vojniki« še vedno pod drobnogledom raznih varnostnih služb tudi v podjetjih, kjer smo delali, pa naj dokaže moja naslednja dogodivščina po več ko desetletju po vojni.

Bilo je tam nekje okoli leta 1960, ko sta prvi dve enoti po 30 MW v šoštanjski elektrarni že poizkusno obratovali in sem imel nadzor nad 10-kV napravami. Tu sem se malo bolj seznanil s SIE-MENS-ovim »šefmonterjem«, prijaznim možakarjem, doma na Bavarskem. Ker so bila elektro dela v glavnem že končana, se je lahko malo bolj posvetil svojememu hobiju – planinarjenju. Prehodi je že področje Smrekovca in bil na Uršlji gori, sedaj pa bi se rad sprehodil še po Pohorju od zahodnega dela pa vse do Maribora. Ko pa sem se spomnil, da imam celo turistični zemljevid celotnega Pohorja, sem mu obljubil, da mu ga za lažjo orientacijo posodim. Ker pa sem bil malo zaskrbljen, da bom nov zemljevid dobil vrnjen pomečkan, sem zaprosil Lojza v kopirnici, naj mi naredi eno kopijo zemljevida. Seveda sem mu povedal, za kaj gre. Brez besede je vzel karto, rekoč naj pridem čez kako uro po njo. Ko sem se kasneje res oglasil v kopirnici, da bi dobil zeleno kopijo, me je tam pričakal nekakšen moj »kurator« in mi samo dal vedeti, da se naj po končani službi zglasim pri vratarju, kar sem nato tudi storil. Tam pa sem neprijetno presenečen ugotovil, da me pričakuje Zvone s tremi tujimi možakarji, menda agenti OZNE v civilnih oblačilih, ki so me takoj pričeli zasliševati. Osumljen sem bil pretiranega prijateljstva z bivšim pripadnikom nemškega okupatorja, ki naj bi mu izročal tudi zaupne podatke in specialne vojaške zemljepisne karte.

Neizmerno osupel nad takšno bedasto, za lase privlečeno obdolžitvijo, sem kar precej odločno protestiral, češ da zemljevid ni nikakršna vojaška specialka, temveč čisto navadna turistična karta, ki jo lahko vsakdo, pa četudi je nemški monter, kupi v vsaki trafiki. Kar pa zadeva »pretirano prijateljstvo«, je bilo to vsekakor bolj strokovne narave, pa četudi ne bi bilo tako, je to moja osebna zadeva. Pa je bilo zasliševanje kar hitro končano; naslednji dan sem se moral javiti na Tajništvo za notranje zadeve v Velenju. Tam pa se mi je končno posrečilo tamkajšnjim tovarišem s prikazano turistično karto dokazati, da res nisem storil nikakršnega kaznivega dejanja, nakar sem bil milostno odpuščen.

Takšna in podobna »našemu socialističnemu sistemu sovražna dejanja«, skonstruirana od preveč zagretyh čuvarjev povojne politične ureditve v naši domovini, so se v prvih letih po končani vojni dogajala kar pogosto, kar je dokazovalo, da je bila kuratela nad nami, nemškimi mobiliziranci, še kako agilna.

Težke življenjske razmere so se za bivše »švabske vojake« bistveno izboljšale, ko se je po letu 1990 ustanovilo Društvo mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko v letih 1941–1945, ki si je zadalo nalogo za ponovno uveljavitev vseh odvzetih državljskih pravic in pridobitev primerne odškodnine, ki bi jim jo morala nakazovati poveljna

Franc Videčnik iz Gaberk je bil mobiliziran februarja 1942. Po polletni obveznem delovnem služenju na Dunaju je po treh mesecih vojaškega urjenja odšel naravnost na rusko fronto. Tam je bil pozimi 1944–45 hudo ranjen in odpravljen v bolnišnico v Pragi, kjer je dočkal prihod Rusov, vendar se je ujetništvu izmuznil in se po trimesečnem pu-stolovskem pešačnem preko Avstrije, jeseni leta 1945 vrnil domov. Takratna domovina pa ga je poslala še na polletno »dosluženje« vojaškega roka v Skopje. Žal ga ni več med nami, umrl je 4. 3. 1995.

Maks Lomšek, avtor tega zapisa. Februarja 1943 sem bil najprej vpoklican v RAD, nato pa po 14-dnevnem dopustu v redno nemško vojsko. Na srečo sem bil odrejen v enoto za zveze in postal radiotelegrafist ter se tako izognil najhujšim bojem. Nisem pa imel sreče ob vrnitvi v domovino, kajti čakalo me je »vojno ujetništvo« v begunjskih zaporih, od koder sem se čudežno rešil, čeprav so bili za moje sotrpine in zame že izkopani grobovi nekje na obronkih Krvavca. Domov v Gaberke sem se vrnil septembra 1945, sedaj živim v Florjanu.

Skupina pripadnikov »Reicharbetsdiensta« - obveznega državnega služenja, pred svojo stanovanjsko barako. Valentin Čas je drugi z leve.

Posnetek je z Nice na Azurni obali. Z desne: Anton Skornšek, Valentin Čas in Franc Seničar. Čas in Skornšek sta bila vse od vpoklica v RAD pa do bojev za Montecasino v isti enoti, ujetništvo pa ju je ločilo.

Nemčija. To se sicer še ni zgodilo, vendar pa je bilo doseženo, da smo tudi mobiliziranci uvrščeni med »žrtve vojnega nasilja«!

Bili s(m)o izigrani in prevarani

Na najslabše življenjske pogoje pa so pri povratku v domovino naleteli vsi, ki so bili med vojno hujše ranjeni in so se kot težki invalidi, nekateri neposredno iz vojaških bolnišnic, vrnili na svoje domove. Le-teh je bilo okrog 20.000, mnogo pa je bilo takšnih, ki so svojo invalidnost celo zamolčali. Vsi ti invalidi so tako v svoji domovini ostali brez slehernih državljskih pravic. Ker jim invalidnost ni bila priznana, niso imeli pravice do zdravstvene zaščite in varstva, niso imeli pravice do ortopedskih pripomočkov, do klimatskega zdravljenja, do posebnih invalidskih tekstilnih in prehrabnih bonov in še vrste ugodnosti, ki bi jih kot invalidi bili upravičeni uživati.

Najhujše, kar pa jim je takratna komunistična oblast lahko slabega storila, je bila prepoved dobivanja invalidnine, rente, ki jo je Nemčija bila pripravljena nakazovati našim invalidom v enaki višini kot svojim. Še leta 1954 je na vsa prizadevanja invalidov za pravico do nemške rente bil odgovor iz Beograda dobesedno: »Nije dopustljivo, da od neprijatelja naši gradjani dobijajo invalidnino za službu u njegovoj vojski!« Tako so nekateri posamezniki prvo desetletje po vojni živeli v obupnih razmerah, bili so brez sredstev za preživetje, kajti

na vse številne prošnje za kakršno koli socialno podporo je bil odgovor: »Niste primerni za družbeno podporo!«

Kljub prepovedi navezovanja stikov z nemškim Preskrbovalnim uradom (Versorgungsamt) je nekaterim invalidom in svojem padlih uspelo iz Nemčije pridobiti delno denarno oskrbo. To pa je bila minimalna renta, ker je znašala le eno tretjino od tiste, ki so jo prejeli invalidi v Nemčiji. Da je bila višina rente le simbolična, je zahtevala naša država, ker ni smela biti višja od one, ki so jo prejeli udeleženci NOB. Kljub temu da je takratni državni sekretar (šef UJV LRS Mitja Ribičič) invalidom iz nemške vojske prepovedal, da bi sami preskrbeli socialno podporo iz Nemčije, se je nekaterim posameznikom posrečila izselitev v Nemčijo. Ker jim še ni poteklo začasno nemško državljanstvo, so tam dobili primerno zaposlitev in prejeli tudi polno višino invalidnine ter tam tudi ostali.

In pričela se je mobilizacija

Ko so aprila 1941 okupatorji Nemci, Italijani in Madžari podjarmili in razkosali našo deželo, so Nemci na Štajerskem in Gorenjskem takoj začeli s svojo ponemčevalno politiko v smislu Hitlerjeve zahteve: »Napravite mi to deželo zopet nemško.« V cilju pospešitve ponemčevanja »Spodnještajercem« so leta 1942 izdali pravno podlago za mobilizacijo slovenskih fantov v nemško vojsko. To je bila mednarodno pravno sporna odredba o vsiljenem državljanstvu na preklic in so takoj nato začeli s popisi za mobilizacijo.

Tako so bili julija 1942 na Štajerskem v nemško vojsko vpoklicani fantje, rojeni 1923. leta, naslednje leto 1943 pa je bil vpoklican letnik 1925, ki pa je moral najprej opraviti obvezno delovno službo RAD (Reicharbeitsdienst), kar je trajalo 6 mesecev. Takoj nato so bili razporejeni v vojaške enote.

Nemci so v svojo vojsko (Wehrmacht) od leta 1942 pa do konca vojne vpoklicali vse letnike od 1908 pa do 1928.

Po do sedaj znanih podatkih naj bi skupno število prisilno mobiliziranih Slovencev znašalo preko 80.000 mož, padlo jih je okrog 15.000, domov pa se je vrnilo več kot 20.000 težkih invalidov. Več tisoč nekdanjih vojakov pa se ni vrnilo domov, ker so slutili, da ne bodo naleteli na prav prijazen sprejem, in so raje ostali v Nemčiji oziroma se razkropili po evropskih in celo prekomorskih deželah.

Mobiliziranci in padli s področja Občine Šoštanj

V nemško vojsko je bilo s področja šoštanjске občine od leta 1942 pa do končane vojne mobiliziranih, po dosedanjih podatkih, 190 fantov, v vojni padlo ali izginilo na poti domov jih je 77, tako da se jih je v domovino vrnilo 113.

Poimenski seznam padlih

Bele Vode: Jože Bačovnik, Andrej Brezovnik, Franc Čufati, Franc Kotnik, Avgust Mazej, Franc Pudgar, Luka Slemenšek, Franc Štifter, Alojz Štrigl, Jože Štrigl, Janez Tišler.

Družmirje: Jože Blažič, Alojz Brodnik, Anton Brodnik, Jože Brodnik, Franc Dermol, Jože Dvo-

rnik, Avgust Kasesnik, Maksimiljan Kocjan, Boris Naraločnik, Ivan Novak, Franc Šumečnik, Ivan Šumečnik.

Gaberke: Stanko Drobež, Franc Mravljak, Ivan Mravljak, Ladislav Novak, Maks Pepelnik (padel kot pripadnik Wehrmanschafta), Adolf Ropotar, Jože Rožič.

Florjan, Skorno, Topolšica: Janez Hrastnik, Ivan Koželj, Franc Kumer, Jože Medved, Franc Napotnik, Rudolf Napotnik, Karel Praprotnik, Slavko Praznik, Martin Završnik, Oto Železnik.

Lajše, Lokovica, Ravne: Karel Andrejč, Ivan Globačnik, Alojz Goršek, Anton Gomilšek, Franc Hleb, Anton Hrastnik, Jernej Krt, Jože Laznik, Peter Ledinek, Ferdinand Obšteter, Viktor Penšek, Stane Ramšak, Ivan Skornšek, Anton Stopar, Stanko Stopar, Ivan Švarc, Anton Tajnik, Gregor Tajnik, Franc Vidovič, Stanko Veternik, Adolf Zager, Jože Žagar.

Šoštanj: Rudi Aram, Rudolf Bolha, Oto Božič, Jože Destovnik, Hans Drabiš, Oto Galof, Ivan Kumer, Poldo Kumer, Purši Lihteneger, ? Lihteneker, Alojz Lešnik, Avgust Mlakar, Herman Orel, Herbert Rak, Stanko Razbornik, Erik Roglowitz, Adam Simerl, Miran Šimerl, Štefan Špenda, ? Verdnik, Rado Zaluberšek.

Šentvid, Zavodnje: Janez Jelen, Valentin Knez, Franc Leskovšek, Vili Poznič, Franc Šumah, Viktor Žlebnik.

Zavodnje: Ferdo Glasenčnik, Janez Kopin, Andrej Kramar, Franc Kugovnič, Janez Medved, Jože Meža, Miha Praprotnik, Franc Rogelšek, Ludvik Rogelšek, Viktor Rogelšek, Franc Stropnik, Vinko Škruba.

Epilog

Za zaključek pričujočega »eseja«, ki naj bi mlajšim generacijam predstavil realno sliko težkih življenjskih razmer, ki so jih morali v prvih povojnih letih prenašati bivši prisilni mobiliziranci v nemško vojsko, se moramo zavedati, da je večina teh, ki so še živi, visoke starosti, pa bi le še radi dočakali malo izboljšanja zadnjih poznojesenskih let svojega življenja. Posebno hudo je bilo trpljenje težkih invalidov, ki so desetletja životarili, ogoljufani za invalidnino, ki jim jo je obljubila povojna nemška oblast, pa je KPS to preprečila. Ker doslej tudi šolski učbeniki niso prikazovali resničnih razmer v povojnem obdobju in novejša zgodovina ne temelji na dokazanih dejstvih, je Zveza društev mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko organizirala poseben seminar z informacijami o prisilni nemški mobilizaciji Slovencev v nemški Wehrmacht, ki se ga je udeležilo okrog 40 učiteljev in profesorjev zgodovine.

Slovenska nacionalna stranka

Vabimo vse občane, da se včlanite v SNS
Naša stranka si želi skupaj z vami hiter in dober razvoj kraja.
V kolikor in verjamem v vas, da bomo skupaj Šoštanj postavili na prave temelje.

Naš naslov je:
SNS Trg bratov Mravljakov 5
3325 Šoštanj
Tel. 031-502-701

**Občankam in občanom občine Šoštanj
čestitamo za praznike.**

Komunalno podjetje Velenje

Pentija TUDI V ŠOŠTANJU
KOROŠKA CESTA 2, ŠOŠTANJ
TEL: 031 5 881 630

KAJ VAM **Pentija** PONUJA?

sobota,
5. maja 2007
ob 9.00 uri

VSE POTREBŠČINE ZA OSNOVNOŠOLSKE DEJAKE IN ŠTUDENTE

- NOVI UČBENIKI IN DELOVNI ZVEZKI
- RABLJENI UČBENIKI prinesete jih lahko v komisijko prodajo ali jih kupite
- PISARNIŠKI MATERIAL vse kar potrebujete v pisarni in doma
- POSLOVNA DARILA
- DARILA
- IZDELKI DOMAČE OBRTI
- ARANŽIRANJE DARIL
- FOTOKOPIRANJE

ODPRTEJE

v maju 10% popust
pri nakupu nad 15€
pri plačilu z gotovino

URNIK
ponedeljek - petek
7.30 - 17.00
sobota
8.00 - 12.00

Za veliko srečo so potrebne male pozornosti, mi jih imamo!

Za veliko srečo so potrebne male pozornosti, mi jih imamo!

**Z RAZVOJNIM NACRTOM
TERMoeLEKTRARNE
ŠOŠTANJ
POSPEŠUJEMO RAZVOJ
ŠALEŠKE DOLINE**

*Čestitamo
ob praznikih!*

TERMoeLEKTRARNA ŠOŠTANJ

DELO KREPI DUHA IN TELO!

VP studio / 031 347 391 / vpstudio@amis.net

CIGRAD d.o.o.

Ravne 103c, 3325 Šoštanj
TELEFON: 03/ 898 48 40
TELEFAX: 03/ 898 48 54
<http://www.cigrad.com>

**Vsi, ki delamo, se ob
prazniku veselimo
delovnih zmag!**

**Vsem občanom občine Šoštanj
prijetno praznovanje in čestitke ob prazniku!**

Dejavnost družbe sta dva temeljna programska sklopa

1. Naložbeno – nepremičninski programski sklop:

Nepremičnine: oddaja in prodaja stanovanj poslovnih prostorov in garaž.

Naložbe: spodbujanje in sofinanciranje uresničevanja podjetniških idej in rasti podjetij, kar financiramo s prostim denarnim tokom iz oddaje in prodaje nepremičnin.

2. Inženiring dejavnosti:

Program Urejanje pridobivalnega prostora: priprava, vzdrževanje in sanacija pridobivalnega prostora, rudarski nadzor pridobivalnega prostora, gradbeni nadzor, izdajanje soglasij na področju pridobivalnega prostora, rudarski in ekološki inženiring.

Program investicijski inženiring: gradbeni inženiring, vzdrževalni inženiring (komunalno, gradbeno, mizarstvo, strojno, elektro in drugo vzdrževanje), pridobivanje nepovratnih sredstev, izdelava investicijskih elaboratov in poslovnih načrtov.

Program Jamomerstvo in geodezija: meritve opazovalnih mrež in geodetski monitoring, presoja vplivov na okolje, meritve jezer in deponij, geodetski upravni postopki, izdelava topografskih kart, komunalna infrastruktura, inženirska geodezija, vzdrževanje baz podatkov in poizvedbe na osnovi GIS, rudarsko projektiranje odprtih kopov.

Po samostojni poti stopamo z bogatimi izkušnjami.

Koroška 62b, 3320 Velenje
Tel.: +386 3 899 66 40
fax: +386 3 899 66 35
<http://www.pvinvest.si>

PVINVEST

Naložbe, urejanje okolja, geodetske storitve d.o.o.

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

Koroško-Šaleška Poslovna enota, Poslovalnica Šoštanj

**Vsem komitentom čestitamo ob prazniku dneva upora
proti okupatorju in prazniku dela. Istočasno vas vabimo,
da izkoristite ugodno pomladno ponudbo Deželne banke
Slovenije.**

V Deželni banki Slovenije vam od 21. marca do 30. junija 2007 ponujamo zelo ugoden **pomladni kredit** do 2.500 EUR z ugodno fiksno obrestno mero in dobo odplačevanja do 24 mesecev, kar predstavlja 24 anuitet po 110,69 EUR (26.525,75 SIT).

Če bodo načrtovana obnovitvena dela zahtevala obsežnejša finančna sredstva, se lahko odločite tudi za ugoden **stanovanjski kredit**, pri katerem smo obrestne mere izenačili za komitente in nekomitente. Posebnih ugodnosti so deležni mladi, saj smo zanje dodatno znižali obrestne mere za 0,25 odstotne točke. Kredit lahko odplačujete tudi do 30 let.

Vabimo vas, da nas obiščete v poslovalnici na Trgu svobode 12 v Šoštanju ali nas pokličite na telefonsko številko 03/897 2750 – z veseljem vam bomo odgovorili na vsa vaša vprašanja. Dodatne informacije so vam na voljo tudi na spletni strani www.dbs.si.

DBS FON
080 17 55

DBS NET

DBS PRONET

www.dbs.si

**Vsem delovnim ljudem
čestitamo za praznik dela!**

So prazniki in so prazničnosti.

Dnevi, ko se počutimo drugače.

*Ko se spominjamo preteklosti, da lahko živimo v sedanju,
in se veselimo prihodnosti.*

*Ko so nam vrednote, kot so svoboda, delo
in dostojanstvo bolj blizu kot sicer.*

Zdaj so taki dnevi.

*Preživite jih ob druženju z ljudmi,
ki jih imate radi*

Velenje
Sp Do 35
LIST OBČINE
2007

352(497.4 šoštanj)

9003645,4

COBISS e

KNJIZNICA VELENJE

Zavod za kulturo Šoštanj